

**«ҚазТрансОйл» акционерлік қоғамының
Жалпы жылдық жиналышының
шешімімен бекітілген
(2016 жылғы «__» _____
мәжілісінің № __ хаттамасы)**

**«ҚазТрансОйл»
акционерлік қоғамының
2015 жылғы есебі**

Астана қ, 2016 жыл

Мазмұны

Есеп жөнінде

Негізгі операциялық және қаржылық көрсеткіштер

Үндеу

1. Компания жөнінде

- 1.1. Даму тарихы
- 1.2. 2015 жылғы атаулы оқиғалар
- 1.3. Бизнес үлгісі
- 1.4. Ұйымдық құрылымы
- 1.5. Саланы мемлекеттік реттеу және тарифтер
- 1.6. Нарыққа шолу жасау
- 1.7. Даму стратегиясы және болашақ орта мерзімдік жоспарлары

2. Операциялық қызмет

- 2.1. Мұнай тасымалдау және су беру
- 2.2. Сырт ұйымдарға тиесілі магистральді мұнай құбырларының пайдаланылуы жөніндегі қызмет
- 2.3. Инвестициялық қызмет
- 2.4. Инновациялық қызмет
- 2.5. Тәуекелдерді басқару
- 2.6. Активтердің қауіпсіздігі
- 2.7. Ақпаратты қорғау
- 2.8. Ұйымдардың жеткізілу тізбегі және тауар, жұмыс, қызмет түрлерін сатып алудың жергілікті қамтылуы жөніндегі ақпараттар

3. Тұрақты даму

- 3.1. Мұдделі тараптармен өзара әрекеттесу
- 3.2. Компанияның қауымдастықтарға (салалық және халықаралық) және өзге бірлестіктерге мүшелігі жөніндегі ақпарат
- 3.3. Қоршаған ортаны қорғау
 - 3.3.1. Атмосфералық ауаға әсері
 - 3.3.2. Су ресурстары
 - 3.3.3. Қалдықтардың түзілуі
 - 3.3.4. Жер ресурстары және топырақ құнарлылышының қайта қалпына келтірілуі
 - 3.3.5. Энергия қуатын пайдалану және ұнемдеу
- 3.4. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау
 - 3.4.1. Өнеркәсіптік қауіпсіздік пен өрт қауіпсіздігі
- 3.5. Қызметкерлер
 - 3.5.1. Қызметкерлердің саны және құрамы
 - 3.5.2. Оқыту және біліктілікті арттыру
 - 3.5.3. Әлеуметтік саясат
- 3.6. Ікпалдандырылған басқару жүйесі
- 3.7. Компанияның тұрақты даму саласындағы орташа мерзімдік жоспарлары

4. Корпоративтік басқару

4.1. Акционерлердің жалпы жиналышы

4.1.1. Акционерлік капиталдың құрылымы

4.1.2. Акционерлердің 2015 жылғы Жалпы жиналышының өткізілуі жөніндегі ақпарат

4.1.3. Дивидендтік саясат

4.2. Директорлар кеңесі

4.2.1. 2015 жылғы Директорлар кеңесінің құрамы

4.2.2. Директорлар кеңесінің құрамындағы өзгерістер

4.2.3. Директорлар кеңесінің мәжілістері жөніндегі ақпарат

4.2.4. Директорлар кеңесінің жауапкершілігі

4.2.5. Директорлар кеңесі мүшелерінің сыйақылары

4.2.6. Директорлар кеңесі комитеттерінің жұмысы жөніндегі ақпарат

4.2.7. Акционерлермен және инвесторлармен өзара қатынас

4.3. Ішкі аудит қызметі

4.4. Басқарма

4.4.1. Басқарманың 2015 жылғы құрамы

4.4.2. Басқарманың мәжілістері жөніндегі ақпарат

4.4.3. Тәуекелді басқару комитеті

4.5. Корпоративтік этика, корпоративтік келіспеушілікті және мұдделердің қайшылығын реттеу

5. Қаржылық-шаруашылық қызмет нәтижелері жөніндегі жетекшіліктің есеп беруі

6. Қосымшалар

Есеп жөнінде

«ҚазТрансОйл» АҚ (бұдан былай – Компания) жыл сайын Компанияның веб-сайтында көшілікке қолжетімді болуы үшін ұсынылатын жылдық есептерін жарияладап отырады, ал 2013 жылдан бастап ықпалдандырылған жылдық есептерін жариялай бастады, ондағы негізгі бөлімдердің бірі – Тұрақты даму саласындағы есеп болып табылады. Осы есеп Компанияның үшінші ІІқпалдандырылған жылдық есебі болып табылады және 2015 жылғы 1 қаңтардан бастап 31 желтоқсанға дейінгі есеп беру кезеңдерінің мәліметтерін қамтиды. 2014 жылға арналған осыған дейінгі ықпалдандырылған жылдық есеп 2015 жылғы мамыр айында жарияланған.

Компанияның 2015 жылғы ықпалдандырылған жылдық есебі (бұдан былай – Есеп) мұнай-газ секторындағы компанияларға арналған GRI Салалық қосымшалары мен G4 Тұрақты даму саласындағы есеп беру нұсқаулығы (бұдан былай - GRI G4 нұсқаулығы) секілді халықаралық стандарттарға сәйкес дайындалған. Сонымен бірге, есепті дайындау барысында ықпалдандырылған есеп беру жөніндегі халықаралық кеңес тарапынан әзірленген Халықаралық ықпалдандырылған есеп беру стандартының қағидаттары, листинглік компаниялардың жылдық есебіндегі ақпараттардың ашылуына байланысты Қазақстан қор биржасының қоятын талаптары және Компанияның өзге ішкі құжаттары сақталды. Компанияның қаржылық-шаруашылық қызметі саласындағы көрсеткіштері ҚЕХС «Менеджмент пікірлері» Нұсқаулығының ұсынымдарына сәйкес дайындалған.

Есепті дайындау барысында біз ақпараттардың «Негізгі» (Core) нұсқасына сәйкес ашылуын көздедік, бұл ретте, біз кейбір мән-жайларға байланысты ақпараттарды қажет етілгеннен гөрі егжей-тегжейлі ашуға талпындық.

Есептің стандарттық элементтерінің толық тізілімін және олардың атапмыш Есепте орналасуын сипаттайтын кесте «Жетекшілікке ұсынылатын есептің GRI G4 нұсқаулығына және салалық қосымшаларына сәйкестігінің кестесі» Қосымшасында келтірілген.

Есепті дайындау үрдісі және елеулі мән-жайларының анықталуы

Есептің мазмұнын анықтауға қатысты Компанияның әдіс-тәсілдері мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу барысындағы елеулі жағдайларды, сондай-ақ, есептік кезеңнің негізгі оқиғаларын анықтау және мониторинг жасау негізінде құрылады.

Есепті дайындау барысында біз ашылатын мән-жайлардың маңыздылығын бағаладық. Компания үшін елеулі мән-жайлардың тізімі, сондай-ақ, олардың басымдылығы Компанияның құрылымдық бөлімшелерінің жетекшілерімен кеңесу және оларға сауалнама жүргізу негізінде анықталды. Сонымен қатар, ақпаратты ашу және мазмұнын

анықтау мәселелері бойынша қазақстандық және ресейлік компаниялардың үздік тәжірибелерінің талдаулары назарға алынды.

Талқылаулардың нәтижелері негізінде мұдделі тараптар үшін аса маңызды мәселелер мен тақырыптардың алдын-ала тізімі қалыптастырылды. Елеулі мән-жайлардың түпкілікті тізімі Компанияны дамытудың стратегиялық пайымдаулының ескерілуімен, Компанияның жетекшілігі деңгейінде бекітілді.

Есепті қалыптастыру үшін қажетті ақпараттарды дайындау және жинау – Компанияның құрылымдық бөлімшелерінің қатысуымен жүргізілді. Одан кейін Есептің дайындалуына жауапты департамент алғынған деректерді шоғырландырып, тексеріп шықты.

«Компания қызметінің елеулі мән-жайлары» Қосымшасында Есепте ашылатын елеулі жағдайлардың тізімі ұсынылған.

Компания қызметінің елеулі тұстарының басқарылу әдіс-тәсілдері жөніндегі мәліметтер Есептің бүкіл мәтіні бойынша ашылады.

Есеп беру аясы

Осы есеп Компанияның қызметі мен оның еншілес және бірлесе бақыланатын ұйымдарының қызметі жөніндегі ақпараттарын қамтиды. Есепте Компания қызметінің өндірістік-қаржылық көрсеткіштері, корпоративтік басқару мен тәуекелдерді басқарудың маңызды тұстары сипатталған, сондай-ақ, Компанияның тұрақты дамуына баса назар аударылған.

Бұл ретте, «Негізгі операциялық және қаржылық көрсеткіштер» және «Қаржылық-шаруашылық қызмет нәтижелері жөніндегі жетекшіліктің есебі» бөлімдеріндегі өндірістік-қаржылық көрсеткіштері шоғырландырылып сипатталған, олар еншілес және бірлесе бақыланатын ұйымдардың (бұдан былай – ЕББҰ) қаржылық-шаруашылық қызмет нәтижелерін қамтиды. Егер өзге жағдай қарастырылмаған болса, Есептің өзге бөлімдерінде ақпарат «ҚазТрансОйл» АҚ бойынша бөлек ұсынылған.

Ақпарат пен сандық мәліметтер 2015 жылға арналып ұсынылған. Ақпараттарды көрсеткіштермен салыстыру және талдау мақсатында, 2014 жылғы деректер келтірілген. Бұдан былай, келесі жылдары Есеп дайындау барысында біз ақпараттарды 3 жылғы қарқында сипаттап, ұсынуды жоспарлап отырмыз.

2014 жылғы ықпалдандырылған жылдық есептен өзгешеліктері

2015 жылғы Есепті дайындау барысында біз ұсынылып отырған ақпараттардың 2014 жылғы есепте сипатталған ақпараттармен салыстырымдылығын қамтамасыз етуге тырыстық. Есепте біз жұмыс орнындағы қауіпсіздік пен денсаулық, тауар, жұмыс және көрсетілетін қызмет түрлерін сатып алу тәжірибесі, экологиялық мәселелер секілді

мұдделі тұлғалар үшін аса маңызды мәселелерге барынша назар аударуға талпындық.

Компанияның 2014 жылғы Ықпалдандырылған жылдық есебімен салыстырғанда, атаптамыш Есепте жекелеген көрсеткіштерге қатысты өзгертулер орын алды. Сондай-ақ, «Батуми теңіз порты» жауапкершілігі шектеулі қоғамының (ашық қоғамдық бірлестігінің) – Компаниясының негізгі жүкті ауыстырып тиесу бойынша өткізу қабілетінің 2014 жылғы Ықпалдандырылған жылдық есебінде көрсетілгендей жылына 2,3 млн. тоннаның орнына, жылына 1,8 млн. тонна деңгейіне дейін жеткендігі туралы ақпарат келтірілген.

Толығырақ түсініктемелер есептің мәтінінде келтірілген.

Растаулар

Қаржылық емес ақпараттарға қатысты сенімділік деңгейін арттыру мақсатында, сондай-ақ, Компанияның ақпараттық айқындылығын арттыру мақсатында, «КПМГ Такс энд Эдвайзори» ЖШС компаниясы Есептің тұрақты даму саласындағы көрсеткіштерінің тәуелсіз аудиторлық растауларын өткізді, оның тұжырымы «Тұрақты даму саласы көрсеткіштерінің тәуелсіз расталуы бойынша ««КПМГ Такс энд Эдвайзори» ЖШС тұжырымы» Қосымшасында ұсынылған.

Қаржылық есептің көрсеткіштері «Эрнст энд Янг» ЖШС тәуелсіз аудиторларының тұжырымы және аудит жүргізілген шоғырланырылған қаржылық есебі» Қосымшасында ұсынылған Компанияның 2015 жылғы аудит жасалған шоғырландырылған қаржылық есебіне сәйкес ұсынылған.

Есепке қатысты барлық сұраптар бойынша Компанияның Стратегиялық жоспарлау департаментіне хабарласуыңызға болады:

Мақсұт Қажымханов +7 (7172) 555 612, kazhimhanov@kaztransoil.kz;

Рауза Келдібекова +7 (7172) 555 346, keldibekova@kaztransoil.kz.

Негізгі операциялық және қаржылық көрсеткіштер

1 кесте «Мұнай тасымалдау және су беру»

Шоғырландырылған көрсеткіштер	2015 жыл жоспар	2015 жыл іс жүзінде	2014 жыл іс жүзінде	Өзгеріс
1	2	3	4	5
Тасымалдау көлемі, мың тонна	59 195	61 001	64 005	-4,7%
Жүк айналымы, млн. тонна/шақырым	43 737	45 446	44 206	2,8%
Су беру көлемі, мың текше метр	23 190	24 998	24 815	0,7%

2 кесте «Қаржылық көрсеткіштер»

Шоғырландырылған көрсеткіштер	2015 жыл жоспар	2015 жыл іс жүзінде	2014 жыл іс жүзінде	Өзгеріс
1	2	3	4	5
Ақшалай түсім, млн. теңге	203 635	213 162	206 637	3,2%
EBITDA*, млн. теңге	98 643	110 234	105 431	4,6%
Сатудың өзіндік құны, млн. теңге	126 316	124 064	121 309	2,3%
Есеп берілген жылғы табыс жиынтығы, млн. теңге	43 256	44 713	46 431	-3,7%
Жыл соңына қарай ақшалай қаражат және оның баламалары, млн. теңге	15 818	50 420	42 175	19,5%

* Бұл көрсеткіш «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» акционерлік қоғамының еншілес ұйымдарының Даму жоспарларын әзірлеу, келісу, бекіту, түзету, орындау және мониторинг жасау Ережелеріне сәйкес есептелген.

3 кесте «Қызметтің қаржылық емес көрсеткіштері»

Компания бойынша жекелеген көрсеткіштер	2015 жыл жоспар	2015 жыл іс жүзінде	2014 жыл іс жүзінде	Өзгеріс
1	2	3	4	5
Қызметкерлердің тізімдік саны	8 059	8 129	8 183	-0,7%

Өндіріске жазатайым жалпы саны	байланысты оқиғалардың	0	5	0	-
Айнала қоршаған ортаны (ауаны) ластағыш заттардың шығарылуы, тонна		-	25 403	25 687	-1,1%
Экологиялық төлемдер, мың теңге		-	70 782	63 406	11,6%
Тауар, жұмыс, қызмет түрлерінің жалпы ауқымының жергілікті қамтылу үлесі, %		70	60	69	-12,1%

Үндеу

МАҚСАТҚА ЖОСПАРЛЫ ЖЫЛЖИ ОТЫРЫП!

Күрметті оқырмандар!

Біз Сіздерге «ҚазТрансОйл» акционерлік қоғамының 2015 жылғы ықпалдандырылған жылдық есебін қуана-қуана ұсынып отырмыз. Откен жылы біз Қазақстан Республикасының мұнай тасымалдау саласының алғаш құрылған сәті – Қосшагыл кен орнындағы тұнғыш мұнай құбыры құрылышының салынуынан бастап Орск қаласындағы мұнай өндегінде зауытының салынуына дейінгі 80-жылдық мерейтойын атап өттік.

Сіз, аталмыш есепте Компанияның 2015 жылдың атқарған қызмет нәтижелерімен қатар, Қазақстан Республикасының мұнай тасымалдау саласының негізгі қалыптасу кезеңдеріне күә бола алассыз.

2015 жылдың қорытындылары Компанияның бизнес үлгісінің тұрақтылығы мен тиімділігін, сондай-ақ, басқару саласының тіпті аса қызын экономикалық жағдайларда да табысқа қол жеткізу қабілетін баса көрсетіп берді.

Компания жыл сайын акционерлерге дивидендтер төлеудің тұрақтылығын көрсетіп отыр. 2014 жылдың қорытындылары бойынша 2015 жылдың төленген дивидендтің мөлшері Компанияның бір жай (қарапайым) акциясына шаққанда 120,71 теңгені құрады, бұл жайғаstryру құнына 16,65% мөлшеріндегі дивидендтік табыстылықты қамтамасыз етті.

Компания атқаратын қызметіне сәйкес есеп беру кезінде оң өндірістік және қаржылық нәтижелерге қол жеткізді. Компания нарықтың көшбасшысы болуын жалғастыруда және еліміздегі мұнай өндегінде жалпы көлемінің шамамен 51% тасымалдауды қамтамасыз етіп отыр. Откен жылдың қорытындылары бойынша, шоғырландырылған мұнай тасымалдау көлемі 61 миллион тоннаны құрады, бұл жоспардан 3% артық, ал шоғырландырылған тауар айналымы 45,4 миллиард тонна/шақырым мөлшерін құрады, бұл жоспарлы көрсеткіштен 4% жоғары артық. «Астрахань-Маңғышлақ» су ағыны арқылы Еділ суын жеткізудің көлемі 2015 жылдың 25 миллион текше метрді құрады, бұл жоспардан 8% жоғары.

2015 жылдың қорытындысы бойынша «ҚазТрансОйл» АҚ (жеке) 79,6 млрд. теңге көлемінде рекордтық таза пайда тапты, бұл жоспарлы көрсеткіштен 17% жоғары және 2014 жылғы нәтижеден 38% жоғары.

Компанияның шоғырландырылған табысы 44,7 миллиард теңгені құрады, бұл жоспарлы көрсеткіштен 3% жоғары. Бұл ретте, откен жылғы көрсеткіштермен салыстырғанда Компанияның шоғырландырылған табысының төмендеуі орын алды. Мұндай төмендеудің негізгі факторы – ұлттық валютаның құнсыздануынан кейін Компанияның бірлесе бақыланатын ұйымдарының доллармен есептелген қарыздары бойынша айырбастау бағамының шығыны болды.

2015 жылғы мамыр айында «Табиғи монополиялар және реттелетін нарықтар» жөніндегі Қазақстан Республикасының Заңына енгізілген түзетулердің қабылдануына орай, Қазақстан Республикасының аумағынан транзитпен өткізу және Қазақстан Республикасынан тыс жерлерге экспортқа шығару мақсатында мұнай тасымалдау жөніндегі қызмет түрлері табиғи монополиялар саласынан алынып тасталды. Мұндай жағдайда Компанияның тарифтік саясатының икемділігін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретіні сөзсіз.

«Самұрық-Қазына» АҚ және «ҚазМұнайГаз» АҚ ҰК түрлендіру бағдарламасының шенберінде Компания бизнес-үрдістерін жетілдіру шараларына белсенді түрде атсалысуда. Бұл ретте, Компанияның құнын және біздің акционерлеріміздің инвестицияларын арттыруға мол мүмкіндік беретін, 5 (бес) жылдық қызмет тиімділігін арттыру және шығасыларын оңтайлыландыру жөніндегі Компанияның дәйектеген іс-шаралары түрлендіру бағдарламасына енгізілетін болады.

Компания тұрақты түрде дамуға бағытталған іс-шараларға үлкен назар аударады, оның барысында қызметкерлердің өмірі мен денсаулығының қауіпсіздігін, айнала қоршаған ортаның қорғалуын, қызметкерлер үшін қажеттің ортаның қорғалуын, қызметкерлер үшін улығы көзделген іс-шаралар кешені жүзеге асырылды.

Өкінішке орай, 2015 жылды өндіріске байланысты бес оқыс оқиғаның тіркелгендігін атап өткен жөн, сол оқиғалардың бірі адам өліміне әкеліп соқтырған. Осы оқыс оқиғалардың нәтижелері бойынша бұдан былай осындай жағдайлардың қайталануына жол бермеу мақсатында бірқатар іс-шаралар қолға алынды, жұмыскерлер тарапынан нормативтік-техникалық құжаттар мен нұсқаулықтар талаптарының орындалуына бақылау жасау күшетілді, бірқатар лауазымды тұлғаларға қатысты тәртіптік жазалау шаралары қолданылды.

Осылайша, Компания тұрақты дамудың құрамдас бөлігі ретінде жұмыскерлердің өмірі мен денсаулығының қауіпсіздігін қамтамасыз ету жұмысын жалғастыруда және күшеттуде.

Корыта келе, Компанияның Директорлар кеңесінің және Басқармасының өз қызметінде барлық мүдделі тараптардың құқықтары мен мақсат-мүдделерін назарға ала отырып, Компанияның атқаратын қызметінің тиімділігін арттыруға, шығындарын оңтайлыландыруға және Компанияның капиталдандырылуының бұдан былай да қарқынды өсуін көздең, таңдалған Даму стратегиясын ұстанатынын атап өткеніміз дұрыс болар.

Директорлар кеңесінің төрағасы

Бас директор (Басқарма төрағасы)

1. Компания жөнінде

1.1. Даму тарихы

1997 жыл

Мұнай тасымалдау, мұнай мен мұнай өнімдерін сыртқа шығару және сырттан әкелу мәселелері бойынша Қазақстан Республикасының мұдделерін сақтау мақсатында 1997 жылғы 2 сәуірдегі Қазақстан Республикасы Үкіметінің № 461 қаулысымен жарғылық капиталына мемлекет 100 пайыз қатысатын «ҚазТрансОйл» мұнай тасымалдау жөніндегі Ұлттық компаниясы» («ҚазТрансОйл» МТ ҰК ЖАҚ) жабық акционерлік қоғамы құрылды. «ҚазТрансОйл» МТ ҰК ЖАҚ құрылған сәтте оның меншігінде және пайдалануында 6400 шақырымнан астам мұнай құбыры мен 2000 шақырымнан астам су ағыны болған.

1998 жыл

Желтоқсан айында магистральді құбырлар арқылы мұнай тасымалдау қызмет түрлері мен магистральді су ағыны жүйелері арқылы су беру қызметін қосқанда, табиғи монополиялар саласына жатқызылған бірқатар ұсынылатын қызмет түрлеріне қатысты табиғи монополия субъектілерінің Мемлекеттік тіркелімінің Республикалық бөліміне қосылды.

2001 жыл

Компания халықаралық қор нарықтарында еуроблигациялардың алғашқы шығарылымын орналастыруды жүзеге асырды, бұл, сондай-ақ 8,5% тең купонымен бірге жалпы сомасы 150 миллион АҚШ долларын құрайтын қазақстандық компаниялардың корпоративтік еуроблигацияларының алғашқы шығарылымы болды. Компания еуроблигацияларды 2006 жылы толығымен өтеді.

Мамыр айында «ҚазТрансОйл» МТ ҰК» ЖАҚ (атауын «ҚазТрансОйл» ЖАҚ деп өзгерткен) акцияларының Мемлекеттік қалтасы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2001 жылғы 2 мамырдағы №591 қаулысына сәйкес құрылған «Мұнай және Газ көлігі» ұлттық компаниясы» жабық акционерлік қоғамының жарғылық қорына берілді. Кейіннен «Қазақойл» ұлттық мұнай-газ компаниясы» мен «Мұнай және Газ көлігі» ұлттық компаниясы» жабық акционерлік қоғамдары біріктірілгенен кейін, жаңадан құрылған «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» жабық акционерлік қоғамы «ҚазТрансОйл» ЖАҚ дара акционері болды.

Қазан айында Каспий Құбыр Консорциумының (бұдан былай – КҚҚ) Төңіз-Новороссийск мұнай құбыры пайдалануға берілді. «ҚазТрансОйл» ЖАҚ жүк жөнелтушілердің КҚҚ мұнай құбырына қол жеткізуін қамтамасыз ету мақсатында, өзінің «Атырау» мұнай айдау станциясында Өзен-Атырау, Қеңқияқ-Атырау, Мартыші-Атырау мұнай құбырлары арқылы және теміржол арқылы келіп түсетін мұнайды КҚҚ жүйесіне ауыстырып қуюға арналған нысандарды сапқа қости.

2004 жыл

Мамыр айында «ҚазТрансОйл» ЖАҚ атауы «ҚазТрансОйл» АҚ болып өзгертілді.

Компания «ҚазМұнайГаз ҰК» акционерлік қоғамынан «Мұнайтас» СБҚҚ» акционерлік қоғамы акцияларының 51% мөлшеріндегі үлесін алды.

Компания мен CNODC паритеттік бастамамен «Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС (бұдан байлай – «ҚҚҚ») құрды.

2006 жыл

Шілде айында «ҚҚҚ» ЖШС Атасу-Алашанькоу магистральді құбырын пайдалануға енгізді.

Шілде айында Компания ұзындығы 25 шақырымға созылатын және жобалық өткізу қуаты жылына 3,5 млн. тонна мұнайды құрайтын Солтүстік Бұзашы - Қаражанбас мұнай құбырын пайдалануға енгізді.

2007-2008 жылдар

2007 жылдың қантар айында Компания «Batumi Capital Partners Limited» компаниясы акцияларының 50% сатып алды. 2008 жылдың ақпан айында Компания «Batumi Industrial Holdings Limited» компаниясының акциялар қалтасының 100% арналған сертификатын алды. Мәміленің нәтижесінде Компания «Батуми мұнай терминалы» ЖШҚ активтерін және «Батуми мұнай терминалы» ЖШҚ 49 жылға басқаруға қатысты айрықша құқығын сатып алды.

2009-2011 жылдар

2009 жылдың қазан айында «ҚҚҚ» ЖШС Кеңқияқ – Құмкөл магистральді құбырын пайдалануға енгізді.

2011 жылдың маусым айында Компания жалпы сомасы 1 700 млн. теңгені құрайтын Компанияның орналастыратын акцияларының төлемі ретінде «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Туймазы – Омбы – Новосібір-2 (ТОН-2) мұнай құбырының қазақстандық телімін алды.

2012 жыл

Маусым айында Компания өзінің жарияланған жай акцияларын бөлшектеу және санын арттыру рәсімін аяқтады, оның жалпы саны 2012 жылғы 30 маусымдағы жағдайы бойынша 384 635 600 дананы құраған.

Қыркүйек айында сатып алу-сату шартына сәйкес Компания «ҚазМұнайГаз – Сервис» ЖШС пайdasына «ҚазТрансОйл – Сервис» АҚ акцияларының 100% сатты.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 8 қазандығы №1273 қаулысына сәйкес, Компания магистральді мұнай құбыры желісі бойынша ұлттық оператор ретінде анықталды.

2012 жылғы 25 желтоқсанда Қазақстан қор биржасының қайта нарығында «ҚазТрансОйл» АҚ жай акцияларының саудалануы басталды және осы компания «Халықтық IPO» Бағдарламасы шеңберінде ез акцияларын орналастырған Қазақстан Республикасындағы алғашкы компания болды. Жазылу барысында Компанияның жай акцияларын 10

жинақтаушы зейнетақы қоры және Қазақстан Республикасының 33 989 азаматы сатып алды. Өтінімдердің көлемі орналастыру көлемінен 2,1 есе асып түсті.

2013 жыл

2013 жылғы 1 ақпанда Компанияның жай акциялары KASE Индексінің есебіне арналған акциялардың өкілдік тізіміне енгізілді.

Желтоқсан айында «Batumi Industrial Holdings Limited», «Batumi Capital Partners Limited» және «Batumi Services Limited» компанияларын «Batumi Terminals Limited» компаниясына (бұдан байтай – BTL) қосу жолымен оларды қайта ұйымдастыру үрдісі аяқталды. Компания қайта ұйымдастырылу нәтижесінде «Batumi Terminals Limited» компаниясының (Кипр) акцияларының 100% иемденуші болып табылды, осы Компания арқылы Грузиядағы өндірістік активтерді – Батуми мұнай терминалы мен Батуми теңіз портын тікелей иелену және басқару жүзеге асырылады.

2013 жылғы 25 желтоқсанда «Батуми мұнай базасы» ЖШҚ және «Батуми мұнай терминалы» ЖШҚ қосу үрдісі аяқталды.

2014 жыл

Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Ресей Федерациясының Үкіметі арасында 2013 жылғы 24 желтоқсанда жасалған, Ресей мұнайын Қазақстан Республикасының аумағы арқылы Қытай Халық Республикасына тасымалдау саласындағы ынтымақтастық туралы Келісімнің шеңберінде, 2014 жылдың қантар айында Компания жылына 7 млн. тоннаға дейінгі көлемде Ресей мұнайын Қазақстан Республикасының аумағы арқылы Қытай Халық Республикасына тасымалдауға кірісті.

2014 жылдың тамыз айында бейінді емес активтерді қайта құрылымдау жөніндегі іс-шараларды орындау аясында Компания «Қазақстан Халық Банкі Жинақтаушы Зейнетақы Қоры» АҚ акциялар қалтасының 0,88% сатты.

1.2. 2015 жылғы негізгі оқиғалар

Ақпан

Куат көзін үнемдеу және қуат көзінің тиімділігі

Компания Қазақстанда алғашқылардың бірі болып өз нысандарында қуат көзінің қорларына аудит жүргізу жұмыстарын аяқтады. Энергетикалық қуат көзі қызметіне жүргізілген аудиттің қорытындылары бойынша Компанияның 2015-2019 жылдарға арналған энергия үнемдеу және оның тиімділігін арттыру жөніндегі іс-шаралар жоспары әзірленіп, есеппен бірге Мемлекеттік энергетикалық тізілімге жіберілді.

Энергия қуаты қызметінің аудиті Қазақстан экономикасының энергия тиімділігін дамытуды қамтамасыз ету мақсатындағы энергия үнемдеу саласындағы ұлттық инфрақұрылымды қалыптастыруға және энергия үнемдеу саласындағы тұтас құқықтық базаны құруға бағытталған Қазақстан

Республикасы «Энергия үнемдеу және энергия тиімділігі» Заңының талаптарын орындау мақсатында жүргізілген.

Несие рейтингі

Халықаралық Standard & Poor's рейтинг агенттігі Компанияның несие рейтингін «BBB-» деңгейінен «BB+» деңгейіне түсірді, болжамы – «Кері».

Компанияның рейтингін төмендету – Қазақстан Республикасының рейтингін төмендетумен және «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ рейтингілерін төмендетумен байланысты орын алды. Рейтинг деңгейі Компанияның – «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ тобының стратегиялық түркінде елеулі еншілес компаниясы ретіндегі мәртебесімен, сондай-ақ қажет болған жағдайда мемлекет тараапынан уақтылы және жеткілікті қолдаудың Компанияға ұсынылуының жоғары деңгейдегі ықтималдығымен анықталған.

Сәуір

Несие рейтингі

Moody's агенттігі болжамды «Тұрақты» деңгейге өзгерте отырып, Компанияның несие рейтингін «Baa3» деңгейінде раставды. Компания болжамының өзгеруі Қазақстан Республикасының тәуелсіз рейтингі болжамының өзгеруіне байланысты орын алды. Агенттіктің мұндай «Тұрақты» деген болжамы – Компанияның қаржылық қыындықтарға тап болған жағдайда, оған қолдау көрсететін Қазақстан Республикасы Үкіметімен тығыз байланысын сақтап қалуы жөніндегі пікіріне негізделген.

Мамыр

Акционерлердің Жалпы жылдық жиналысы

Астана қаласында 2014 жылды қорытындылауға арналған Компания акционерлерінің Жалпы жылдық жиналысы болып өтті. Жиналыс барысында акционерлер Компанияның 2014 жылғы есебін, шоғырландырылған қаржылық есебін, Компанияның 2014 жылы атқарған қызметі жөніндегі Директорлар кеңесінің жылдық есебін бекітті.

Сондай-ақ, Компанияның акционерлері 2014 жылғы таза табысын бөлу тәртібін бекітіп, жыл қорытындысына сәйкес жай акциялары бойынша 46,4 миллиард теңге көлемінде дивидендтер төлеу туралы шешім қабылдады және 2014 жылғы дивидендінің мөлшерін Компанияның бір жай акциясына шаққанда 120,71 теңге көлемінде бекітті.

Тарифтік реттеу

2015 жылғы мамыр айында «Табиғи монополиялар және реттелетін нарықтар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына түзетулер енгізілді. Атальмыш түзетулерге сәйкес, Қазақстан Республикасының аумағы арқылы транзитпен өткізу және Қазақстан Республикасынан тыс жерлерге экспортқа

шығару мақсатында мұнай тасымалдауға байланысты қызмет түрлері табиғи монополиялар саласынан алынып тасталды.

Шілде

Қазақстан-Қытай мұнай құбыры

Компания «Павлодар – Шымкент» магистральді мұнай құбырының «Барсеңгір – Атасу» телімінде қайта жаңарту жұмыстарын аяқтады. Бұл жоба аталған мұнай құбырының Б. Жұмағалиев атындағы БМАС – Барсеңгір МАС – Атасу БМАС телімі бойынша реверстік бағытта жылына 20 миллион тоннаға дейінгі көлемде өткізу қабілетін қамтамасыз ету үшін іске асырылған. Аталған жұмыстар «Қазақстан-Қытай мұнай құбыры құрылышының екінші сатысының екінші кезеңі. Мұнай өнімділігін жылына 20 миллион тоннаға дейін арттыру» деп аталатын жобаның шенберінде іске асырылды.

Тамыз

Тарифтік реттеу

Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Табиғи монополияларды реттеу және бәсекелестікті қорғау комитетінің (бұдан былай - ТМРК) 2015-2019 жылдарға арналған Компанияның магистральді құбырлары жүйесі арқылы Қазақстан Республикасының ішкі нарығына мұнайды қайта айдау бойынша реттелетін қызметке арналған тарифтік смета мен тарифтердің шектік деңгейлерін бекітті.

Қыркүйек

Халықаралық ынтымақтастық

Компания Халықаралық мұнай тасымалдаушылар қауымдастырының қатысушысы болды. Қауымдастық қатысушы-компаниялардың мұнай тасымалдау жүйелерін тиімді дамыту бойынша күш-жігерін үйлестіруге жәрдемдесу және халықаралық мұнай тасымалының тұрақтылығын нығайту мақсатында құрылған. Келесі компаниялар да Қауымдастықтың мүшелері болып табылады: «АК «Транснефть» ААҚ (Ресей), «Транспетрол» АҚ (Словакия), «Гомельтранснефть Дружба» ААҚ (Белоруссия), «МЕРО ЧР» АҚ (Чехия), «MOL Hungarian Oil&Gas» (Венгрия).

Несие рейтингі

Халықаралық Fitch Ratings рейтинг агенттігі Компанияның несие рейтингін «BBB» деңгейінде растады, болжамы «Тұрақты». Компанияның рейтингтері – Fitch Ratings агенттігінің пікірінше болашақта кемінде орташа мерзімге сақталып қалатын операциялық қызметі мен бәсекелесу қабілетінің мықты көрсеткіштерін сипаттайтыны, сондай-ақ, Компанияның Қазақстан экономикасы үшін стратегиялық маңыздылығын ескереді.

Желтоқсан

Сертификат табыстау

Компанияның ықпалдандырылған менеджмент жүйесінің (бұдан белгілі – ЫМЖ) менеджмент жүйелерін сертификаттаудың халықаралық жүйесіндегі ISO 9001:2008, ISO 14001:2004, OHSAS 18001:2007, ISO 50001:2011 халықаралық стандарттарының талаптарына сай келетіндігін дәлелдейтін сәйкестік сертификаттарын табыстау рәсімі болып етті. Бұл ретте, Компания ISO 50001:2011 халықаралық стандартына сәйкес келетін қуат көзін басқару жүйесінің сертификатын алғаш рет алғыш отыр.

Кадрлық өзгерістер

2015 жылғы 15 желтоқсандағы Компанияның Директорлар кеңесінің шешімімен Компанияның бас директоры (Басқарма төрағасы) Қайыргелді Қабылдиннің өкілеттігі оның берген өтінішіне сәйкес мерзімінен бұрын тоқтатылды.

2015 жылғы 16 желтоқсаннан бастап Компанияның бас директоры (Басқарма төрағасы) болып Нұртас Шманов сайланды.

2015 жылғы 18 желтоқсанда Компанияның Директорлар кеңесінің мүшесі Мұстафа Хабибтің Компанияның Директорлар кеңесінің мүшесі ретіндегі өз өкілеттігінің мерзімінен бұрын тоқтатылуы жөніндегі жазбаша өтінішін беруіне байланысты Компанияның Директорлар кеңесінің құрамында өзгерістер орын алды.

1.3. Бизнес үлгісі

КАПИТАЛДАР	НЕГІЗГІ РЕСУРСТАР	НЕГІЗГІ СЕРІКТЕСТЕР	НЕГІЗГІ ҮРДІСТЕР	ҚЫЗМЕТ НӘТИЖЕЛЕРИ	ТҰТЫНУШЫЛАР
Каржылық	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Жарғылышқа капитал (61 937,6 млн. тенге) ▪ Болінбеген табысы (253 033,4 млн. тенге) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Қазақстандық және шетелдік серіктестер, соның ішінде Қазақстан Республикасы мен Ресей Федерациясының аса ірі мұнай компаниялары ▪ Рейтинг агенттіктері ▪ Материалдар мен қажетті қызмет түрлерін жеткізушілер (электр қуат көзі, отын, диагностикалық жұмыстар, ауе патрулі, іске косу-баптау жұмыстары, жәндесу-баптау жұмыстары, күзету, байланыс, техникалық қызмет көрсету) ▪ Еңбек нарығы және білім беру мекемелері 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Қазақстан Республикасындағы магистральді құбырлар арқылы мұнай тасымалдауда жөніндегі қызмет түрлерін көрсету ▪ Басқа мемлекеттердің құбыр жүйелері арқылы жүк жөнелтушілердің мұнайын тасымалдауды үйімдастыру ▪ Бөтен үйімдарға тиесілі магистральді құбырларды пайдалану және техникалық қызмет көрсету ▪ Магистральді су таратқыш арқылы су беру ▪ Тарату жөлдері арқылы су беру және ағын суларды буру, сондай-ақ жылу қуатын ондіру, беру және тарату жонидегі және электр қуатын беру және тарату жонидегі қызмет түрлерін көрсету ▪ Көмірсутекті Батуми мұнай терминалы арқылы ауыстырып тиесу және сактау, сондай-ақ күргақ жүктөрді Батуми теңіз портында ауыстырып тиесу жөніндегі қызмет түрлері 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ақсалай түсім (213 161,8 млн. тенге) ▪ Таза табысы (44 712,9 млн. тенге) ▪ 2014 жылдың корытындысы бойынша дивидендер (46 429,4 млн. тенге) ▪ Табыс салығы бойынша шығындар (22 606,5 млн. тенге) ▪ Лас заттардың ауага шыгарылуы – 25 403 тонна ▪ Парник газдарының шыгарылуы CO₂ баламасының метрлік тоннапарымен – 228 464 ▪ Ағын сулардың шыгарылуы – 939 мың текше метр ▪ Қалдықтар – 6 309 мың тонна ▪ Энергия тұтынуды 3,6% төмөндету (2014 жылмен салыстырганда) ▪ КОҚ инвестициялар – 478,1 млн. тенге 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Жүк жөнелтушілер (өндіруші компаниялар) ▪ Бөтен үйімдар - магистральді мұнай құбырларын иемденушілер ▪ Суды, жылу көзін, электр қуаты көзін тұтынушылар (мұнай өндіруші компанияла өнеркәсіптік кәсіпорындар, ауыл шаруашылығы өнімдерін өндірушіле коммуналдық кәсіпорындар, тұргындар және бюджеттік үйімдар)
Табиги	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Су (Табиги көздерден су жинаудың көлемі – 27 918 мың текше метр, су жеткізудің көлемі – 24 998 мың текше метр) ▪ Мұнайдың кызылоруга ариалған газ (тұтыну көлемі 127 389 мың текше метр) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Еңбек нарығы және білім беру мекемелері 			
Өндірістік	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Магистральді мұнай құбырларының ұзындығы – 5 373 шақырым ▪ Магистральді су ағынының ұзындығы – 1 975 шақырым ▪ 37 мұнай айдайтын және 4 су сорғысы стансиялары ▪ Басқа өндірістік қуаттылықтар (мұнай мен суды сактауға ариалған сыйық койма паркі, ағызы-құю теміржол естакадалары және мұнай қызыдыру пештері) 				<ul style="list-style-type: none"> ▪ Мұнай тасымалдауда қызмет түрлерін ұсынуға ариалған 84 шарт ▪ Су жеткізуге ариалған 176 шарт ▪ Бөтен үйімдардың мұнай құбырларын пайдалану бойынша операторлық қызмет түрлерін көрсету ▪ Сатып алушардың көлемі – 68 223 млн.тәнге ▪ Жергілікті камту үлесі - 60,03%
Адам	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 8 129 жұмыскер ▪ құны 324 млн.тәнге болатын оқыту және дамыту бойынша 557 іс-шара ▪ Бір адамға шаккандағы оқыту сағатының орташа саны: 43 сағ. ▪ Кадрлық резерв: 26 адам ▪ Оқу-өндірістік тәжірибелі кандидатасыз ету – 344 студент 			<ul style="list-style-type: none"> ▪ Өндірістегі өлім жағдайлары - 1 ▪ Закымдану коэффициенті – 0,67 ▪ Еңбекакы төлеу қоры - 39 415,7 млн. тенге ▪ Жетекшілікке төленетін сыйакы – 2014 жылдың корытындылары бойынша Басқарма мүшелеріне 2015 жылды 236 ,3 млн. тенге төленді. ▪ Студенттермен жұмыс жасау (344 адам) 	
Зияткерлік	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 500 млн тәнгеге іске асырылған инновациялық жобалардың жаржыландыру 			<ul style="list-style-type: none"> ▪ F3ЖТҚЖ және қуат көзін үнемдеу технологиясын енгізу бойынша 15 жұмыс 	

Мұнай тасымалдау бойынша Компанияның атқаратын қызмет түрлерін тұтынушылар – Қазақстан Республикасы мен Ресей Федерациясының мұнай компаниялары болып табылады, Компания олармен мұнай тасымалдау жөніндегі қызмет түрлерін көрсетуге арналған 84 шарт жасады.

Магистральді мұнай құбыры арқылы мұнай тасымалдау мен ауыстырып қүюды 37 мұнай айдау станциясы, 64 мұнай қыздыру пеші, жалпы көлемі 1 229 мың текше метр болатын мұнай сақтауға арналған сұйық қоймалар паркі қамтамасыз етеді. Мұнайды басқа көлік түрлеріне ауыстырып қүю – 4 ағызу-қүю теміржол эстакадаларымен, Ақтау кеме-жай теңізі мұнай қүю терминалының айлақтарына орнатылған танкерлерге мұнай қүюға арналған тиісті жабдықтармен қамтамасыз етіледі.

Сондай-ақ, Компания Атырау және Маңғыстау облыстарындағы ауыл шаруашылық өнімдерін өндірушілерге, сондай-ақ мұнай өндіруші, өнеркәсіптік және коммуналдық кәсіпорындарға су жеткізу жөніндегі қызмет түрлерін көрсетуге байланысты 176 шарт жасалды.

Су беру – 1-ші және 2-ші «Қигаш» ЖӨДС су көтергіш сорғы станцияларымен, ССС-8 (Күлсары), «Қаражанбас» су-сорғы станцияларымен және «Күлсары» СТИ су тазарту жабдықтауларымен, сондай-ақ, су сақтауға арналған жалпы сыйымдылығы 155,2 мың текше метр сұйық қоймалармен қамтамасыз етіледі.

Сондай-ақ, Компания «Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС, «Мұнайтас» СБҚҚ АҚ (бұдан былай – МұнайТас»), «Қарашиғанақ Петролеум Оперейтинг Б.В.» компаниясы және «Торғай Петролеум» АҚ секілді бөтен ұйымдарға тиесілі мұнай құбырларын пайдалану жөніндегі қызмет түрлерін көрсетеді.

4 кесте «Өндіріс қуаттылығы»

Мұнай айдау станциялар, дана	37
Мұнай сақтауға арналған сұйық қойма паркі, мың текше метр	1 229
Мұнай қыздыру пеші, дана	64
Ағызу-қүю теміржол эстакадалары, дана	4
Магистральді мұнай құбырлары, шақырым	5 373
Магистральді су ағыны, шақырым	1 975
Су сақтауға арналған сұйық қоймалар, мың текше метр	152,2
Басты тазартқыш жабдықтауы, дана	1
Су сорғы станциялары, дана	4
Су тазартқыш жабдықтауы, дана	1

2015 жылдың басында Компанияның магистральді мұнай құбырларының жалпы ұзындығы 5 699 шақырымды қурады, бұл ретте 2015 жылдың сонына қарай магистральді мұнай құбырларының ұзындығы 5 373

шақырымға жетті. Ұзындығының қысқаруы Кенқияқ – Орск (2-тармақ), Шымкент – Шаржоу магистральді мұнай құбырларының және Доссор – Мақат мұнай құбыры телімдерінің шығынға жазылуына байланысты орын алды. Бұл ретте, жаңадан салынған Өзен – Жетібай – Ақтау магистральді мұнай құбыры пайдалануға енгізілді.

1.4. Ұйымдақ құрылымы

Компания бизнесінің құрылымы магистральді құбырлар арқылы мұнай тасымалдаудың бүкіл тізбегінде жүзеге асырылатын үрдістерге бақылау жасауға мүмкіндік береді.

Компанияның құрамына төрт филиал кіреді: Батыс және Шығыс филиалдары, Бас ақпараттық-есептеу орталығы және Ғылыми-Техникалық Орталық. Сондай-ақ, Компанияның Ресей Федерациясындағы Мәскеу (2016 жылғы 14 наурызда Компанияның Директорлар кеңесі бұл өкілдікті жабу туралы шешім қабылдады), Самара және Омбы қалаларында үш өкілдігі бар.

Батыс филиалы

Батыс филиалы – 1997 жылы «Оңтүстік мұнай жолдары» өндірістік бірлестігінің негізінде құрылған Компанияның құрылымдық бөлімшесі. Компанияның Батыс филиалының басқару аппараты Атырау қаласында орналасқан.

Қазіргі таңда Батыс филиалы:

- 4 959 жұмыскерді;
- ұзындығы 2 626 шақырым болатын магистральді мұнай құбырлары жүйесін;
- ұзындығы 1 975 шақырым болатын су таратқыштар жүйесін;
- Маңғыстау, Атырау, Құлсары, Орал, Ақтөбе мұнай құбыры басқармаларын, «Қигаш» ЖӘДС, сондай-ақ Компанияның Батыс филиалының операторлық қызметтері басқармасын;
- өндірістік-техникалық қамсыздандыру және құрал-жабдықтау базасын қамтиды.

Шығыс филиалы

Шығыс филиалы – Компанияның құрылымдық бөлімшесі болып табылады, ол 1997 жылы «Қазақстан және Орта Азия магистральді мұнай құбырлары» өндірістік бірлестігінің негізінде құрылды. Шығыс филиалының басқару аппараты Павлодар қаласында орналасқан.

Қазіргі таңда Шығыс филиалы:

- 2 710 жұмыскерді;
- 2 711 шақырым болатын магистральді мұнай құбырлары жүйесін;
- Павлодар, Қарағанды, Жезқазған, Шымкент мұнай құбыры басқармаларын, «Петерфельд» ЖӘДС, сондай-ақ Компанияның Шығыс филиалының операторлық қызмет басқармасын;
- өндірістік-техникалық қамсыздандыру және құрал-жабдықтау базасын қамтиды.

Бас ақпараттық-есептеу орталығы

Бас ақпараттық-есептеу орталығы (бұдан бері – БАЕО филиалы) - Компанияның құрылымдық бөлімшесі болып табылады, оның негізгі мақсаты – Компанияның магистральді құбыр жолдары арқылы мұнай тасымалдаумен байланысты ақпараттық жүйелердің, технология үрдістерін басқарудың автоматтандырылған жүйелерінің және өндірістік-технологиялық байланыстың (бұдан бері – ӨТБ) сенімді және тиімді қызметін қамтамасыз ету болып табылады. БАЕО Астана қаласында орналасқан.

Қазіргі таңда БАЕО филиалы:

- 87 жұмыскер;
- пайдаланушыларға және соның ішінде SAP пайдаланушыларына қолдау көрсету, технология жүйелерін сүйемелдеу, өндірістік-технология байланысын сүйемелдеу, автоматтандырылған басқару жүйелеріне қолдау көрсету, ақпараттық жүйелерді дамыту және ақпараттық жүйелерді талдау бөлімдерін қамтиды.

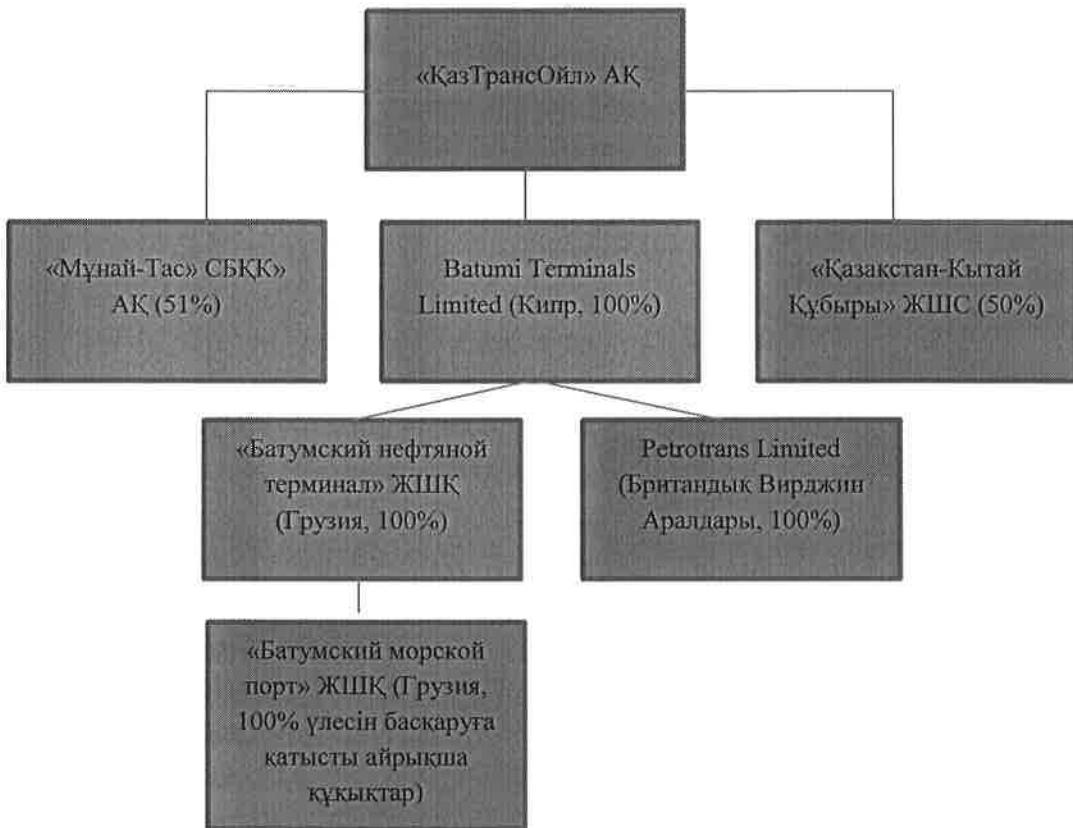
Ғылыми-Техникалық Орталық

Ғылыми-Техникалық Орталық (бұдан бері – FTO филиалы) - Компанияның құрылымдық бөлімшесі болып табылады, оның негізгі мақсаты – Компанияның магистральді мұнай құбырлары жүйесіне енгізілуімен жаңа технологиялар мен техникалық шешімдерді іздестіру және әзірлеу арқылы, сондай-ақ дамудың ғылыми тұрғыда негізделген бағыттарын қалыптастыру есебінен Компания қызметінің тиімділігін арттыруға бағытталған ғылыми-зерттеу, тәжірибелік-құрастыру, жобалық-іздестіру жұмыстары мен инжинирингтік жұмысты жүзеге асыру.

Қазіргі таңда FTO филиалы:

- 88 жұмыскерді;
- құбыр көлігінің мәселелері, физикалық-химиялық талдау және экология, тоттанудан қорғау секілді 3 зертханалық топтан тұратын орталық зертханасын;
- жобалардың бас инженерлері тобы, жобалау-сметалық құжаттаманы дайындау, құрамдау және беру тобы, топографиялық түсірілім тобы;
- тоғыз топтан тұратын кешендік жобалау бөлімін;
- нормативтік технологиялық құжаттама және инновациялық технологиялық даму, экологиялық қауіпсіздік бөлімдерін;
- метрология қызметін қамтиды.

Төменде Компанияның еншілес ұйымдары мен бірлескен турде бақыланатын ұйымдары бойынша ақпарат ұсынылған.

5 кесте «Компанияның еншілес үйымдары мен бірлескен түрде бақыланатын үйымдарының қызметі»

Үйым	Акциялар қалтасының мөлшері/қатысу үлесі	Өндірістік активтер	Нәтижелер
«МұнайТас» СБҚҚ АҚ	Компания - 51%, CNPC Exploration and Development Company Ltd. - 49%	Ұзындығы 448,85 шақырым болатын «Кенкияқ-Атырау» магистральді мұнай құбыры; 40 мың текше метрді құрайтын сұйық қойма парктарі.	2014 жылғы таза табыс – 1 442,5 млн. теңге; 2015 жылғы таза табыс – 5 364,9 млн. теңге; 2014 жылғы тасымалдау ауқымы – 3 026 мың тонна, жүк айналымы – 1 159 млн. тонна-шашақырым; 2015 жылғы тасымалдау ауқымы – 3 744 мың тонна, жүк айналымы – 1 467 млн. тонна – шм.
«ҚҚҚ» ЖШС	Компания - 50%, China National Oil and Gas Exploration and Development Corporation - 50%	Ұзындығы 794,1 шақырым болатын «Кенкияқ-Құмқөл» магистральді мұнай құбыры; Ұзындығы 965,1 шақырым болатын «Атасу-Алашанъкоу» магистральді мұнай құбыры; Мұнай айдайтын станциялар – 4 дана	2014 жылғы таза шығын – 13 971,8 млн. теңге; 2015 жылғы таза шығын – 89 142,5 млн. теңге; «Кенкияқ-Құмқөл» ММК; 2014 жылғы тасымалдау көлемі – 6 112 мың тонна, тауар айналымы – 4 165 млн. тонна-

			<p>шақырым.</p> <p>2015 жылғы тасымалдау көлемі - 6 232 мың тонна, жүк айналымы - 4 293 миллион тонна - шақырым;</p> <p>МН «Атасу-Алашанъкоу»:</p> <p>2014 жылғы тасымалдау көлемі - 11 812 мың тонна, тауар айналымы - 11 400 млн. тонна-шақырым.</p> <p>2015 жылғы тасымалдау көлемі - 11 782 мың тонна, тауар айналымы - 11 371 млн. тонна-шақырым.</p>
BTL	Компания – 100%	<p>Батуми мұнай терминалы;</p> <p>Батуми теңіз порты;</p>	<p>2014 жылғы таза шығын – 5 916 млн. теңге;</p> <p>2015 жылғы таза табыс – 2 698 млн. теңге;</p> <p>2014 жылғы ауыстырып құю көлемі – 7 657 мың тонна;</p> <p>2015 жылғы ауыстырып құю көлемі – 6 799 мың тонна.</p>

Компанияның активтерін қайта құрылымдау:

2015 жылды құрылуы үшін тартылған қарыздардың өтелуіне байланысты, «ҚҚҚ» ЖШС 100% еншілес компаниясы болып табылатын KCP Finance B.V. компаниясы (Нидерланды) таратылды.

2015 жылғы қараша айында Компания дара акционер ретінде BTL компаниясын ерікті түрде тарату туралы шешім қабылдады, ол аяқталғаннан кейін Компания Батуми мұнай терминалы мен «Petrotrans Limited» компаниясын тікелей иемденетін болады.

Сонымен қатар, 2015 жылды шетелдік мемлекеттердегі өкілдіктерді жабуға қатысты 2015 жылғы 18 қарашадағы Елбасының тәрағалық етуімен өткен Қазақстан Республикасы Үкіметінің кеңейтілген мәжілісінде берілген тапсырмаларды орындау шеңберінде, Компанияның шетелдік өкілдіктерінің санын оңтайлыландыру жұмысы басталды.

1.5. Саланы мемлекеттік реттеу және тарифтер

Қазақстан Республикасының заннамасына сәйкес, Компания келесі салаларда табиғи монополиялардың субъектісі болып табылады:

- мұнай және (немесе) мұнай өнімдерін магистральді құбырлармен

тасымалдау қызмет түрлері, бірақ Қазақстан Республикасының аумағы арқылы транзитпен өткізу және Қазақстан Республикасының аумағынан тыс жерлерге экспортқа шығаруды қоспағанда;

- электр қуатын беру және (немесе) тарату қызметі;
- жылу қуатын өндіру, беру, бөлу және (немесе) жабдықтау қызметі;
- су шаруашылығы және (немесе) су арнасы жүйелерінің қызметі.

Анықтама ретінде:

Тариф құрудың негізгі қағидасы: тарифтер немесе олардың шектік деңгейлері реттелетін қызмет түрлерін ұсынуға қажетті шығасылардың құнынан төмен болмауы тиіс және табиги монополия субъектісінің тиімді жұмыс жасаудың қамтамасыз ететін деңгейде табыс табу мүмкіндігін ескеруі тиіс.

6 кесте «Магистральді мұнай құбырлары жүйесі арқылы мұнай айдау қызмет түрлерінің тарифтері»

Колданылу мерзімі	ҚҚС қоспағанда, 1000 шақырымға 1 тонна үшін теңгемен есептелген	
	Сыртқы нарыққа/ экспортқа	ішкі нарыққа
2015 жылғы 1 қаңтардан бастап	5 817,20	2 931,80
1 шілдеден бастап 7 шілдеге дейін	5 817,20	2 921,94
2015 жылғы 8 шілдеден бастап	5 817,20	2 931,80
2015 жылғы 1 қазаннан бастап	5 817,20	3 225,04

7 кесте «Магистральді су ағыны арқылы су беру жөніндегі қызмет түрлерінің тарифтері»

Тұтынушылар тобы	Тариф ҚҚС қоспағанда, текше метр үшін, теңгемен есептелген			
	техникалық		ауыз су	
	телімдер бойынша			
	0-449 شاқырым	449 шақырым – түпкілікті тұтынушылар	Құлсары- Сарғамыс	Киғаш ЖӘДС
тұрғындар, бюджеттік және коммерциялық	18,72	20,92	39,08	39,08

емес үйымдар				
ауыл шаруашылығы тауарларын өндірушілер	67,38	151,49	95,56	
өнеркәсіптік кәсіпорындар	247,12	386,5	353,89	
мұнай өндіру кәсіпорындары	338,54	522,85	495,15	

Тариф белгілеудегі негізгі өзгерістер:

- 2015 жылғы мамыр айында табысы барлық реттелетін қызмет түрлерінің 5% аспайтын қуаттылығы шағын реттелетін қызмет түрлері ұғымы енгізілді (ішкі нарыққа мұнай айдау, магистральді су ағындылары арқылы су беру, Атасу БМАС мұнайды ауыстырып құю қызметін қоспағанда, Компанияның барлық қызметтері). Компания қуаттылығы шағын қызмет түрлерінің тарифтерін ақшаның күнсyzдануы шамасына қарай өз бетінше жыл сайын индекстеп отыруға құқылы.
- 2015 жылғы мамыр айында «Табиғи монополиялар және реттелетін нарықтар туралы» Қазақстан Республикасы Заңына енгізілген түзетулердің қабылдануына байланысты, Қазақстан Республикасының аумағы арқылы транзитпен өткізу және Қазақстан Республикасынан тыс жерлерге экспортқа шығару мақсатында мұнай тасымалдау қызметі табиғи монополиялар саласынан алынып тасталды.
- 2015 жылғы маусым айында Компанияның бас директорының (Басқарма төрағасының) бұйрығымен Компанияның магистральді құбырлары арқылы мұнай айдау қызметінің келесі тарифтері бекітілді:
 - Қазақстан Республикасы аумағынан тыс жерлерге экспортқа шығару мақсатында – 1000 шақырымға 1 тонна үшін, ҚҚС қоспағанда 5 817,2 теңге мөлшерінде, 2015 жылғы 1 маусымнан бастап қолданысқа енгізілген (қолданылған деңгейде сақталған);
 - ТОН-2 магистральді құбырының қазақстандық телімімен Қазақстан Республикасының аумағы арқылы транзитпен өткізу мақсатында – 1000 шақырымға 1 тонна үшін, ҚҚС қоспағанда 1 727,1 теңге мөлшерінде, 2015 жылғы 26 маусымнан бастап қолданысқа енгізілуімен (қолданылған деңгейде сақталған).

- 2015 жылғы 1 шілдеден бастап 7 шілдеге дейін 1000 шақырымға 1 тонна үшін, ККС қоспағанда 2 921,94 теңге мөлшерінде ішкі нарыққа мұнай айдауға байланысты реттелетін қызметтің уақытша өтелу тарифі қолданыста болды. Бұл тариф ТМРК Төрағасының 2015 жылғы 19 маусымдағы бұйрығымен бекітілген, оның қолданылуы 2015 жылғы 8 шілдедегі аталмыш бұйрығымен тоқтатылды.
- 2015 жылғы тамыз айында ТМРК Төрағасының бұйрығымен 2015-2019 жылдарға арналған Компанияның магистральді құбырлары арқылы Қазақстан Республикасының ішкі нарығына мұнай айдауға байланысты реттелетін қызмет түрлері бойынша тарифтік смета мен тарифтердің шектік шамалары бекітілді, 2015 жылғы 1 қазаннан бастап қолданысқа (тарифтердің жыл сайын 10% өсуі қарастырылған) енгізілген.
- 2015 жылғы қазан айында ТМРК төрағасы міндеттерін атқарушы тұлғаның бұйрығымен 2015-2019 жылдарға арналған Компанияның магистральді құбырлары арқылы су беру жөніндегі қызмет тарифтері бекітілді, 2015 жылғы 1 желтоқсаннан бастап қолданысқа (тарифтердің жыл сайын 10% өсуі орын алды) енгізілген.
- 2015 жылғы қазан айында Компанияның бас директорының (Басқарма төрағасының) бұйрықтарымен мұнай тасымалдау жөніндегі қосымша қызметтер бойынша (ағызу, құю, ауыстырып құю, сақтау, бірыңғай мұнай бағдарлау бойынша операторлық қызмет) тарифтері бекітілді, 2015 жылғы 1 желтоқсаннан бастап қолданысқа енгізілген.

1.6. Нарыққа шолу жасау

2015 жылдың қорытындылары бойынша Қазақстан Республикасында 79,5 млн. тонна мұнай мен газ конденсаты өндірілген, оның 60,8 млн. тоннасы экспортқа шығарылған.

Қазақстан Республикасынан мұнай тасымалдаудың негізгі экспортқа шығару бағыттары ККК, Атырау – Самара және Атасу – Алашанькоу мұнай құбырлары болып табылады. Қазақстан мұнайын экспортқа шығарудың қолданыстағы құрылымындаeuropалық нарықтар басым болып табылады, олардың үлесіне экспортқа шығарудың жалпы көлемінің 90% тиеді.

8 кесте «2015 жылғы Қазақстанның мұнайын және газ конденсатын экспортқа шығару көлемдері»

Экспортқа шығару бағыты:	миллион тоннамен
Атырау – Самара мұнай құбыры	13,5*
ККК мұнай құбыры	38
Атасу - Алашанькоу мұнай құбыры	4,8**
Ақтау порты	3,1
Темір жол	0,8

Орынбор газ өндөу зауыты	0,6
ЖИЫНТЫГЫ:	60,8

*-мұнай тасымалдау көлемі 15,7 млн. тоннаны құрады, соның ішінде Ресей Федерациясына қарсы жеткізілімдер 2,2 млн. тонна көлемінде және Самара – ТОН-2 – Ертіс бойы – «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС (бұдан былай – ПМХЗ) бағыты бойынша Ресей Федерациясының аумағы арқылы транзитпен Павлодар МХЗ 0,05 млн. тонна көлемінде;

**-мұнай тасымалының көлемі 11,8 млн. тоннаны құрады, соның ішінде Қытай Халық Республикасына транзиттік жеткізілімдер 7 млн. тонна көлемінде.

Дереккөз: «Мұнай және газ ақпараттық-талдау орталығы» АҚ

2015 жылы «ҚазТрансОйл» АҚ магистральді мұнай құбырлары жүйесі арқылы 47,5 млн. тонна мұнай тасымалданды, соның ішінде Ресей мұнайы транзитінің көлемі 7,0 млн. тонна. Қазақстан мұнайын тасымалдау бойынша Компанияның үлесі (Ресей мұнайының транзиттік көлемдерін қоспағанда) Қазақстан Республикасындағы мұнай өндірудің жалпы көлемінің 51% құрады (2014 жылы – 53%). Компанияның негізгі бәсекелесі болып табылатын ККҚ мұнай құбыры арқылы Қазақстан мұнайын тасымалдау үлесі 48% дейін есті (2014 жылы – 44%).

Бұл ретте, орта мерзімдік болашақта Компанияның нарықтағы үлесінің өзгеруіне әсер етуі мүмкін, төменде көрсетілген үрдістер орын алды.

Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігінің пайымдаулы жоспарына сәйкес, мұнай өндіру көлемі – негізінен Теніз және Қашаған кен орындарында мұнай өндірудің өсуі есебінен 2020 жылы 92,0 млн. тоннаға дейін үлғаяды.

Ішкі тұтынудың көлемі 18,5 млн. тонна деңгейінде болады деп пайымдалуда. Тиісінше, экспорттың көлемі жылына 73,5 млн. тоннаға дейін өседі деген пайымдаулар бар.

Қазіргі танда ККҚ өткізу қабілеті жылына 67 млн. тоннаға дейін, соның ішінде, Қазақстан мұнайы үшін жылына 52,5 млн. тоннаға дейін арттыру жобасы жүзеге асырылуда (2016 жылы аяқталады деп межеленген).

Сондай-ақ, Қазақстан-Қытай мұнай құбырын кеңейту жобасы сатылы түрде іске асырылуда, бұл – Батыс Қазақстан мұнайын Қытай Халық Республикасына (бұдан былай – ҚХР) экспортқа шығаруға және Павлодар мен Шымкенттегі мұнай өндөу зауыттарына жеткізуге арналған қуаттылықты қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Нәтижесіне, экспорттық құбыр желісі бағыттарының өткізу қабілеті жылына шамамен 90 млн. тоннаны құрайды.

Осылайша, таяу жылдарда құбырлық экспортқа шығару қарқынының профициті байқалатын болады, бұл Қазақстанның өндіруші компаниялары үшін тасымалдау бағыттарын таңдау мүмкіндігін қамтамасыз етеді. Ал, бұл өз кезегінде, теміржол көлігі мен Каспий арқылы мұнай тасымалдау көлемінің төмендеуіне және олардың барынша тиімді құбыр желісі бағыттарына бет бұруына апарып соқтырады.

Теніз және Қашаған кен орындарынан өндірілетін мұнайдың қосымша көлемдерінің негізгі бөлігі ККҚ мұнай құбыры арқылы экспортталады деген болжамдауларды ескеретін болсақ, орта мерзімдік болашақта Компанияның

Қазақстан мұнайын тасымалдау шамасындағы үлесі 50% төмендейді деген болжамдауларды назардан тыс қалдырмаған дұрыс болар еді.

Мұндай жағдайда Компанияның қызметі өндіріс тиімділігін әрі қарай арттырудың, икемді тарифтік саясатты енгізудің, қызмет сапасын арттырудың есебінен, мұнай тасымалдау бойынша ұсынылатын қызмет түрлерінің бәсекеге қабілеттілігін қамтуға бағытталады.

Бәсекелі ортаның өзгеруімен қатар, мұнай тасымалдау нарығына сыртқы ортаның өзгеруі де елеулі әсерін тигізеді.

Мысалы, Компанияның 2015 жылғы қызметінің нәтижелеріне елеулі әсерін тигізген негізгі сыртқы фактор – мұнайдың әлемдік бағасының күрт төмендеп кетуі болды. Бұл жағдай өндіруші компаниялардың, соның ішінде, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобына кіретін компаниялардың бюджетін қайта қарауды қажет етті және мұнайды өндіреу және тапсыру пайымдауларының өзгеруіне апарып соқтырды.

Қазақстан Республикасындағы экономикалық жағдайың өзгеруі ұлттық валюта бағамының АҚШ долларына қатысты тым төмендеп кетуіне апарып соқтырды.

Компанияның мұнайды экспортқа шыгаруға арналған тарифтері теңгемен белгіленетіндіктен, тарифі АҚШ долларымен белгіленген КҚҚ мұнай құбыры арқылы жөнелтілетін жеткізілімдермен салыстырғанда бірқатар жүк жөнелтушілер үшін Атырау-Самара мұнай құбырлары арқылы экспорттық жеткізілімдердің артуы түсінікті, әрине.

Бұл ретте, ұлттық валютаның құнсыздануы валюталық борышкерлік міндеттемелері бар компаниялардың қаржылық тұрақтылығына кері әсерін тигізді. Мысалы, «ҚҚТ» ЖШС 2015 жылы кері бағам айырмасы бойынша елеулі шығынға батты.

1.7. Даму стратегиясы және болашақ орта мерзімдік жоспарлары

Міндеті

Компанияның міндеті – өзінің атқаратын реттелген қызмет түрлерінің тұтынушыларына қолжетімділігін қамти отырып, магистральді мұнай құбырлары жүйесімен мұнай тасымалдау бойынша сапалы, уақтылы, тиімді және бәсекеге қабілетті қызмет түрлерін ұсыну арқылы Қазақстан Республикасын барынша табысты қызметпен қамту.

Пайымдаулары

«ҚазТрансОйл» АҚ – өндірістік қызметтің қауіпсіздігі мен қоршаған ортаның қорғалуын қамтамасыз ету саласындағы үздік тәжірибеле сәйкес келетін заманауи, әртараптандырылған құбыр жүйесі арқылы мұнай тасымалдау қызмет түрлерінің кең ауқымын ұсынатын, бәсекеге қабілетті және қарқынды түрде даму үстіндегі компания.

Мақсат-міндеттері:

Стратегиялық мақсаты – Компанияның нарықтық құнын арттыру (капиталдандыру) және магистральді мұнай құбырлары арқылы мұнай тасымалдау саласындағы мемлекеттің стратегиялық мақсат-мұдделерін көздеу болып табылады.

Компания мынадай стратегиялық даму бағыттарын белгіледі:

- мұнай тасымалдау;
- су беру;
- басқарудың тиімділігін арттыру.

Стратегиялық мақсаттарға қол жеткізу мақсатында, Компания келесі міндеттерді жүзеге асыру үшін бар күш-жігерін салуда:

- бәсекеге қабілетті, сенімді және қауіпсіз қызмет түрлерін көрсету арқылы мұнай тасымалының көлемі мен жүк айналымын ұлғайту; Компания мен оның еншілес және бірлескен бақылаудағы ұйымдарының қызмет тиімділігін арттыру және шығындарын онтайлыландыру;
- тиімді инвестициялық саясат және аса ірі тасымалдау жобаларына қатысу;
- тұрақты ақша ағысын қолдауды көздең, ойластырылған қаржылық стратегия;
- тиімді және ашық активтер құрылымын құру;
- инновациялық-технологиялық даму;
- корпоративтік басқару және тәуекелдерді басқарудың жоғары стандарттарына қолдау көрсету;
- тұрақты дамуды көздейтін, соның ішінде адам ресурстарын тиімді басқару, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік пен өрт қауіпсіздігі, қоршаған ортаны қорғау салаларындағы қызмет түрлерін жетілдіру.

Орта мерзімдік болашаққа жоспарлар:

1. Мұнайды батыс өнірлерден ПМХЗ (Қазақстанның солтүстік-шығыс өнірі) және «ПетроКазақстан Ойл Продактс» ЖШС (бұдан былай – ПКОП) (Қазақстанның оңтүстік-шығыс өнірі) жеткізудің техникалық мүмкіндігін қамтамасыз ету. Бұл мәселе Қазақстан-Қытай мұнай құбырын кеңейту жобасын іске асыру қажеттілігімен байланысты. Осы себепті, аталмыш инвестициялық жобаны әрі қарай дамыту бойынша қытайлық серіктестермен өзара ынтымақтастық қызметтестік жалғаса беретін болады;

- 2016 жылы «Кенқияқ-Атырау» мұнай құбырын кеңейту мен реверс жасауға және «Кенқияқ-Күмкөл» мұнай құбырының қуаттылығын арттыруға арналған «ҚазТрансОйл» АҚ - МАС 663 шақырым және Кенқияқ БМАС нысандарының құрылышы мен қайта құрылуын аяқтау жоспарлануда;

- осы бағыттың тартымдылығын арттыру жөніндегі жұмыс жалғасын табуда. Батыс Қазақстаннан әлеуетті жүк жөнелтушілер үшін ҚХР экспортқа шығару жобасын атап айтуда болады.

2. Транзиттік әлеуетті күшейту:

- Қазақстан мен Ресей тараптары 2016 жылғы 3 тоқсанда ТОН-2 (Туймазы-Омбы-Новосибирск) мұнай құбырын қайта жаңартуды аяқтайды. Бұл Ресей мұнай транзитінің көлемін арттыруға, сондай-ақ, Батыс Қазақстан мұнайын Ресей Федерациясының аумағы арқылы Қазақстан Республикасының мұнай өндегеу зауыттарына жеткізуді қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

3. Қызметті оңтайлыландыру және тиімділігін арттыру:

- Компания, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ іске асырып отырган түрлендіру бағдарламасы шенберінде бизнес-үрдістерді жетілдіру мәселелерін белсенді түрде тыңғылықты дәйектеп, пысықтауда. Диагностика жасау кезеңі аяқталғаннан кейін, Компания 2016-2017 жылдарға жоспарланған бизнес-үрдістерді өзгерту бойынша жаңа бастамалардың дизайнына және оларды енгізуге белсенді түрде қатысады жоспарлап отыр;

- Компания қызметінің тиімділігін арттыру бойынша, соның ішінде, «ҚазТрансОйл» АҚ қолданыстағы Шығындарды басқару бағдарламасымен анықталған шығындарды бақылау және оңтайлыландыра түсу шаралары іске асырылуда. Қазіргі таңда Компания тарифтік сметаларға кірмейтін шығындарын қысқарту есебінен, сондай-ақ іске қосылмаған активтерді қысқарту және өндірістегі ресурстардың үлесті тұтынылуын төмендету есебінен, аталған бесжылдық кезең үшін 23,5 млрд. теңгеден астам сомаға өндірістік шығындарды қысқарту және оңтайлыландыруға бағытталған 2016-2020 жылдарға арналған «Шығындарды басқару бағдарламасын» іске асыруда;

- 2016 жылы Компания «ҚазТрансОйл» АҚ қызметінің тиімділігін арттыру бойынша қосымша бастаманы дәйектеуді және шетелдік балама-ұйымдармен («АҚ «Транснефть» ЖАҚ және басқалары» салыстырғанда тиімділік көрсеткіштерін елеулі түрде жақсартатын іс-шаралардың орташа мерзімдік жоспарын жасауда.

4. Компанияның еншілес және бірлескен түрде бақыланатын ұйымдардағы қызмет тиімділігін арттыру.

Осы бағытта жоспарланған кезеңге корпоративтік басқару деңгейін арттыру жөніндегі шаралар, сондай-ақ, ұлттық валюта құнсыздандының «ҚҚҚ» ЖШС тигізетін теріс әсерін төмендету мақсатында пайымдалған іс-шараларды талдау көзделуде. Сонымен қатар, 2016 жылы BTL компаниясын ерікті түрде таратуды аяқтау жоспарланған, бұл BTL компаниялар тобының қызметі мен шығындарын қосымша оңтайлыландыруға мүмкіндік береді.

2. Операциялық қызметі

2.1. Мұнай тасымалдау және су беру

2015 жылды мұнай тасымалдаудың шоғырландырылған көлемі 61 001 мың тоннаны құрады. Мұнай өндеу компаниялары магистральді мұнай құбырлары жүйесіне мұнай тапсыруды азайтқандықтан, тасымалдау көлемі өткен жылғы көрсеткіштермен салыстырғанда 4,7% төмендеді, яғни 64 005 мың тонна.

Бұл ретте, 2015 жылды мұнайдың шоғырландырылған жүк айналымы – өткен жылғы көрсеткіштермен салыстырғанда 2,8% ұлғайып, 45 446 млн. тонна-шақырымды құрады.

9 кесте «Мұнай тасымалының көлемі»

Көрсеткіш	2015 жыл	2014 жыл	Өзгеріс
1	2	3	4
Мұнай тасымалының көлемі*, мың тонна	61 001	64 005	-4,7%
«ҚазТрансОйл» АҚ	47 541	50 033	-5,0%
Batumi Terminals Limited (мұнай өнімдерінің ескерілуімен)	3 616	4 355	-17,0%
«ҚҚҚ» ЖШС	15 870	16 147	-1,7%
«МұнайТас» СБҚҚ» АҚ	3 744	3 026	23,7%
Мұнайдың тауар айналымы*, млн.тонна - шақырым	45 446	44 206	2,8%
«ҚазТрансОйл» АҚ	36 866	35 832	2,9%
«ҚҚҚ» ЖШС	15 664	15 565	0,6%
«МұнайТас» СБҚҚ» АҚ	1 467	1 159	26,6%
Еділ өзені суын жеткізу, мың текше метр	24 998	24 815	0,7%

*Компанияның қатысу үлесінің ескерілуімен

10 кесте «ҚазТрансОйл» АҚ жүйесі бойынша тұтынушыларға және белгіленген бағыттарға мұнай тасымалдау ауқымы»

(мың тонна)

Бағыт	2015 жыл	2014 жыл	Өзгеріс
1	2	3	4
«Атырау мұнай өндеу зауыты» ЖШС	4 767	4 789	-0,50%
«ПетроҚазақстан ОйлПродактс» ЖШС	4 449	4 790	-7,10%
«Павлодар мұнай химия зауыты» АҚ	4 805	4 861	-1,20%

Атырау – Самара мұнай құбыры	15 702	14 641	7,20%
Ақтау БМАС танкерлерге тиеу	2 881	5 195	-44,50%
«Атасу – Алашанъкоу» мұнай құбырына ауыстырып қую	11 794 (соның ішінде транзит 6 992)	11 824 (соның ішінде транзит 6 992)	-0,30%
КҚҚ ауыстырып қую	2 779	2 948	-5,73%

Атырау-Самара мұнай құбыры арқылы мұнай жеткізудің 7,2% үлғауы басқа бағыттардағы жүк жөнелтушілердің көлемін қайта бөлуге байланысты болды (мысалы, КҚҚ, Ақтау порты және т.б.). Сондай-ақ, мұндай үлғауға Атырау-Самара-ТОН-2-ПМХЗ бағытымен Ресей Федерациясының аумағы арқылы транзитпен Қазақстан мұнайын ПМХЗ жеткізудің басталуы әсерін тигізді.

Ақтау қаласында танкерлерге қую көлемінің 44,5% азауы – мұнай тапсырудың қысқаруымен және көлемінің басқа бағыттарға қайта бөлінуіне байланысты болды.

Су беру көлемі 2015 жылы 24 998 мың текше метрді құрап, өткен жылғы көрсеткішпен салыстырғанда 0,7% үлгайды – 24 815 мың текше метр. 2014 жылмен салыстырғанда су берудің үлғауының негізгі факторы мұнай-газ өндіру компанияларының суды көбірек алуына байланысты.

2.2. Сырт үйымдарға тиесілі магистральді мұнай құбырларын пайдалану қызметі

Компания бөтен үйымдарға тиесілі магистральді мұнай құбырларын пайдалану қызметі шенберінде, жалпы 2 857,6 шақырымға созылып жатқан «Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС, «МұнайТас» СБҚҚ АҚ, «Қарашығанак Петролеум Оперейтинг Б.В.» компаниясы және «Торғай Петролеум» АҚ мұнай құбырларына қызмет көрсетеді. Қызметтің осындай түрі бойынша Компания 2014 жылы жалпы 951 адамды жұмысқа тартты.

Шығасыларын бөлек есепке алу бойынша Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына байланысты және негізгі қызмет пен операторлық қызмет міндеттерінің айырмашылықтарын айқын ажырату үшін, сондай-ақ, келешекте Компанияның стратегиялық даму жоспарларына сәйкес операторлық қызмет түрлерін одан әрі дамыту мақсатында, операторлық қызмет түрлерін көрсету бойынша құрылымдарды қайта үйимдастыру және жетілдіру туралы шешім қабылданды.

2015 жылғы желтоқсан айында қолданыстағы құрылымдық бөлімшелердің негізінде Компанияның орталық аппаратында операторлық қызмет көрсету департаменті мен Батыс және Шығыс филиалдарының басқару аппараттарында операторлық қызмет түрлері құрылды.

Операторлық қызмет құрылымын қайта ұйымдастыру – бөтен компаниялардың магистральді мұнай құбырларын пайдалану бойынша бюджеттерді оңтайландыруға, қызмет құнын төмендетуге, соның ішінде, үстеме шығындарды төмендетуге, қызмет сапасын арттыруға, сондай-ақ, операторлық қызметтің орталықтандырылған түрде басқарулын қамтамасыз етуге және негізгі қызмет пен операторлық қызмет айырмашылықтарын айқын ажыратуды қамтамасыз етуге бағытталған.

2.3. Инвестициялық қызмет

Компания 2015 жылы болашағы зор инвестициялық жобаларды іске асыруға және ағымдағы өндіріс деңгейін қолдап отыруға бағытталған инвестициялық бағдарламаны орындауды ұсынды.

Компанияның барлық инвестициялық жобалары корпоративтік ресімдерге сәйкес дайындалады және қолданыстағы заңнамамен көзделген талдаулардан өтеді, соның ішінде құрылыштың құны мен экологиялық және өнеркәсіптік қауіпсіздік талаптарына сәйкестігі тексеріледі.

Компанияның инвестициялық жобаларын қаржыландыру – бюджеттік (мемлекеттік) қаражатты пайдаланбастан, өзінің жеке қаражатының есебінен жүзеге асырылады.

11 кесте «Құрделі қаржылық шығасыларының жалпы сомасы»

(млн.теңге)

Көрсеткіш	2015 жыл	2014 жыл	Өзгеріс
«КазТрансОйл» АҚ қурделі қаржылық шығасылары, соның ішінде	78 142,2	75 664,1	3,3%
- жаңа жобаларға	17 986,6	23 809,9	-24,5%
- өндірістің ағымдағы деңгейін қолдауға	60 117,0	51 796,1	16,1%
- әкімшілік сипатта	38,6	58,1	-33,6%

Қазақстан-Қытай мұнай құбырын кеңейту

Компанияның маңызды инвестициялық жобаларының бірі – «Қазақстан-Қытай мұнай құбыры құрылышының екінші сатысының екінші кезеңі. Өнімділікті жылына 20 млн. тоннаға дейін арттыру» жобасы болып табылады. Аталған жобаны іске асыру – экспортқа шығарылатын мұнай бағыттарын әртаратандыруға, сондай-ақ, еліміздің энергия қауіпсіздігін қамтамасыз ету шеңберінде Қазақстан Республикасының мұнай өндеу зауыттарын отандық шикізатпен қамтамасыз етуге көзделген.

Жобаға қатысушылар – «КазТрансОйл» АҚ, «Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС және "Мұнайтас" СБҚК болып табылады, олардың әрқайсысы Қазақстан-Қытай мұнай құбырының тиісті телімінің меншік иесі болып табылады.

2015 жылды Компания жобаның шеңберінде «Барсекір» МАС - «Атасу» БМАС теліміндегі «Павлодар-Шымкент» мұнай құбырының желілік бөлігін қайта жаңарту (19 шақырым мұнай құбырын алмастыру) аяқталды. 663 шақырым МАС қайта жаңарту және кеңейту бойынша, «Кенқияқ» БМАС қайта жаңарту бойынша жұмыстар жалғастырылды.

2015 жылды жоба бойынша барлығы 16 948,2 млн. теңге игерілді, соның ішінде «ҚазТрансОйл» АҚ нысандары бойынша – 16 914,2 млн. теңге, «Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС мен «МұнайТас» СБҚҚ АҚ нысандарына жер телімдерін бөлу бойынша «Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС шығыны – 34 млн. теңге.

Құбырларының ауыстырылуымен магистральді мұнай құбырларын қайта жаңарту

Өндіріс нысандарының сенімді және қауіпсіз пайдаланылуын қамтамасыз ету үшін 2015 жылды Компания келесі іс-шараларды қолға алды:

- жалпы 129,5 шақырымға созылып жатқан «Қаламқас – Қаражанбас – Ақтау» мұнай құбырының «Қаражанбас-Ақтау» теліміндегі құбырларды алмастыру. 2015 жылды осы жоба бойынша ҚҚС есептегендеге 13 404 млн. теңге игерілді және құны 9 948 млн. теңге болатын 54 шақырым мұнай құбырының телімін пайдалануға енгізу жүзеге асырылды;
- жалпы ұзындығы 145,6 шақырым болатын ТОН-2 магистральді мұнай

құбырының желілік бөлігінің алмастырылуымен күрделі жөндеу. 2015 жылды осы жоба бойынша 26 649 млн. теңге игерілді және құны ҚҚС есептегендеге 20 304 млн. теңге болатын 102,6 шақырым мұнай құбырының телімін пайдалануға енгізу жүзеге асырылды. ТОН-2 мұнай құбырын қайта жаңарту жобасын іске асыру – Батыс Қазақстан мұнайын Ресей Федерациясының аумағы арқылы мұнай өндіре зауыттарына жеткізуді қамтамасыз етуге, сондай-ақ, Ресей мұнайын Қытай Халық Республикасына транзитпен өткізу көлемін арттыруға мүмкіндік береді.

Шетелдік активтерді дамыту

2012 жылды «Батуми теңіз порты» ЖШҚ басты жүктерді ауыстырып тиеу бойынша өткізу қабілетін жылына 2,5 млн. тоннаға дейін арттыру» жобасын іске асыру басталды.

Аталған жобаны іске асыру – қазіргі таңда порттағы құрғақ жүктерді ауыстырып тиеу бойынша техникалық және операциялық мүмкіндіктерді елеулі түрде жетілдіруге жағдай жасайды, атап айтқанда:

- төгілетін және үйілетін жүктерді қайта тиеу үшін ашық қойма аландары 5 мың шаршы метрге ұлғайтылды. Аталған қойма аландарын кеңейту үшін, аэродромдық тақталар сатып алумен қатар, 1936 жылды салынған ескі ғимаратты бұзып, жаңа заманауи ғимарат салу қажет болды;
- үздіксіз энергия қуатымен қамту мақсатында, 1974 жылды салынған көнерген энергия жүйелері жаңа жүйелерге ауыстырылды;

- жүк көтергіштігі 18-20-32(36) тонна болатын жаңа порталды крандарды сатып алудың есебінен, толық жүк көтерімділігі 40 мың тоннадан 50 мың тоннаға дейін жететін ауыр тонналы кемелерді өндіеу уақыты 8-9 тәуліктен 5-6 тәулікке дейін қысқартылды;

- диспетчерлік қызмет шапшандығы жақсартылды, атап айтқанда, темір

жол таразысын сатып алу мен темір жол желілерін қайта жаңартудың есебінен, вагондар бойынша сыйымдылығы (40 вагон) және темір жол құрамын өндіеу жылдамдығы арттырылды;

- жүк көтергіштігі жоғары, жүк тиегіштің 2 данасын сатып алу есебінен, кемелерді өндіеу жылдамдығы 20% (трюмдерді тазарту), ал қойма алаңдарындағы жүк операцияларының жылдамдығы 10% (түптеу және т.б.) артты.

Казіргі таңда Батуми теңіз портының өткізу қабілеті жылына 1,8 млн. тонна құрғақ жүкті құрайды. Жобаның шеңберінде «Batumi Terminals Limited» компаниялар тобының шамамен 2,2 млрд. теңге жеке қарожаты игерілді (14,3 млн. АҚШ доллары, ҚҚС есептемегендеге).

Сонымен қатар, 2015 жылы «Темір жол вагон-цистерналарынан мазутты ағызудың тиімділігін арттыру мақсатында эстакадаларды қайта жаңарту» жобасын іске асыру мақұлданды. Бұл жобаның мақсаты, әсіресе күз-қыс мезгілінде қошқыл түсті мұнай өнімдерінің жоспарланған көлемдерін ауыстырып құюдың техникалық мүмкіндігін қамтамасыз етудің және ағызу операциялары бойынша техникалық жабдықтарды жаңғыртуудың есебінен Батуми мұнай терминалының темір жол эстакадаларын пайдалану тиімділігін арттыру болып табылады.

2.4. Инновациялық қызмет

Компания инновациялық даму және өндірістің технологиялылығын арттыру мәселелеріне баса назар аударады. Қызметтің мұндай бағыты – энергия қорын басқару жүйесін енгізумен және негізгі құралдары қайта жаңарту мен сенімділігін арттыруға инвестициялар салумен қатар, компания қызметінің тиімділігін арттыру құралдарының бірі болып табылады.

Компанияда жекелеген құрылымдық бөлімше – «Ғылыми-Техникалық Орталық» жұмыс жасайды және айтарлықтай табысты қызмет етуде, ол жобалау-іздену, ғылыми-зерттеу және тәжірибелік құрастыру жұмыстарын жүргізуге арналған жеке базамен жабдықталған. Ғылыми-Техникалық Орталықтың негізгі міндеті мұнай айдау және су беру бойынша өндірістік үрдістерді жүзеге асыру барысында сенімділік пен қауіпсіздікті арттыруға, қуат көзі мен ресурстарын үнемдеуге, жаңғыртуға бағытталған техника және технологияның заманауи деңгейін енгізудің есебінен Компания қызметінің тиімділігін арттыру (Компанияның өндірістік филиалдарымен бірлесе отырып) әдістерін іздестіру және іске асыру болып табылады.

2015 жылы инновациялық дамудың шеңберінде ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-құрастыру әзірленімдері бойынша 11 жұмыс, қуат көзін үнемдейтін заманауи технология жүйесін енгізу бойынша 4 ақпараттық-талдау жұмысы атқарылды, соның ішінде келесі жобалар бойынша:

- 1190-1235 шақырым «Өзен – Атырау - Самара» магистральді мұнай құбырының 1190-1235 шақырым телімінде ӨОС 3x70 мм² өздігінен жүретін оқшауланған сым пайдалану;
- «Прииртышск» МАС және «Павлодар» БМАС байланыс тораптарындағы күн сәулесінің фотоэлементтері;
- Мұнай айдауды тоқтатпатсан, мұнай құбырының ақаулы телімін алмастыруға арналған «STOPPLE» технологиясы.

Қаржыландыруға 500 млн. теңге жұмсалған атамыш жобаларды іске асырудың арқасында келесі мүмкіндіктер ашылды:

- электр беру желілеріне жақын жерлердегі жұмыстардың қауіпсіздігін арттыру, қысқа тұйықталу мүмкіндігін (желінің өрт қауіпсіздігі артады) және өндірістік жабдықтардың істен шығуы мен мұнай айдаудың тоқтап қалуына жол бермеу.
- желідегі кернеудің құлау деңгейін төмендету және үздіксіз электр жабдықтауымен қамту;
- жөндеу жұмыстарын жүргізу барысында мұнай құбырының тоқтап қалуын болдырмау;
- қайта жаңартылған қуат көзін пайдалану арқылы қуат көздерін үнемдеуді күшету.

Атамыш жобалардың жалпы экономикалық тиімділігі жылына шамамен 100 млн. теңгені құрады.

2.5. Тәуекелді басқару

Компанияда жолға қойылған тәуекелді басқарудың корпоративтік жүйесі (бұдан былай–ТБКЖ) және ішкі бақылау жүйесі (бұдан былай– ІБЖ) қызмет атқарады, олар Компанияның корпоративтік басқару жүйесінің маңызды элементтері болып табылады және тұрақты негізде жетілдіріліп отырады.

Компанияның тиімді қызмет етуі үшін ТБКЖ мен ІБЖ жүйелерінің маңыздылығы келесідей бірқатар себептермен түсіндіріледі:

- Компания активтерінің сақталуы және шаруашылық қызметі тиімділігінің қамтамасыз етілуі;
- жетекшілікке сенімді ақпараттардың ұсынылуы және осының нәтижесінде, дәйектеліп, тұжырымдалған басқарушылық шешімдерінің қабылдануы;
- ішкі саясат және ресімдемелердің, сондай-ақ, заңнамалық актілер мен талаптардың белгіленген тәртіпте ойдағыдай орындалуына қатысты сенімділіктің болуы.

Компанияның ішкі құжаттарына сәйкес, тәуекелді басқару саясатын және ішкі рәсімдемелерді бекіту, осындай рәсімдемелердің орындалуын және олардың пәрменділігіне талдаулар жасау және оларды жетілдіру мәселелері Компанияның Директорлар кеңесінің айрықша құзыретіне жатады. Қызметтің осы қырының маңыздылығын назарга ала отырып, Компанияның Директорлар кеңесі әр тоқсан сайын Компанияның негізгі тәуекелдерін басқару жөніндегі іс-шаралар жоспарының орындалуын және негізгі тәуекелдердің ықпал ету қарқынына талдаулар жүргізіп отырады.

Тәуекелді басқару мәселелерін алдын-ала қарау және оларға байланысты ұсыныстар беру мақсатында, Компанияның Басқармасы жанында Тәуекелді басқару комитеті жұмыс істейді, ол консультативтік орган болып табылады. Комитеттің мәжілістері әр тоқсан сайын кемінде 1 (бір) рет өткізіліп отырады.

Тәуекелді басқару үрдісіне Компанияның қатардағы жұмыскерлерін тарту – бөтен ұйымдардың қатыстырылуымен және Компанияның тәуекел менеджерлерінің күшімен тәуекелді басқару саласындағы корпоративтік семинарларды тұрақты түрде өткізу дің есебінен қамтамасыз етіледі. 2015 жылы Компанияның құрылымдық бөлімшелерінің жұмыскерлері мен бірлесе бақыланатын ұйымдардың басқару аппараттарының жұмыскерлері үшін жауапты департамент ұйымдастырған ТБКЖ және ІБЖ бойынша оқыту семинарлары өткізілді.

Жалпы алғанда, ТБКЖ Компанияның стратегиялық және операциялық мақсаттарына қол жеткізуге кері әсерін тигізуі мүмкін әлеуетті тәуекел жағдайларын дер кезінде анықтап, бағалауға, мониторинг жасауға және оларды мүмкіндігінше бәсендетуге көзделген.

Компанияда тәуекелдерді басқару бойынша бірегей әдістемелік база құрылды, Компания Тәуекелдерінің жіктеуіші бекітілді.

Компанияда төмендегідей мәселелерді қамтитын Тәуекелдерді басқару бағдарламасы жыл сайын өзектілендірілуде:

- Компанияның тәуекелдер картасы және тәуекелдер тізілімі;
- қаржылық және қаржылық емес көрсеткіштердегі тәуекелдер шамасы;
- тәуекел-тәбеті жөніндегі мәліметтер;
- негізгі тәуекелдерге қатысты негізгі көрсеткіштер және төзімділік деңгейі;
- Тәуекелді басқару іс-шараларының жоспары.

Компанияда банк-контрагенттеріне баланстық және баланстан тыс міндеттемелеріне лимит қою арқылы қаржы тәуекеліне лимит қою тәжірибесі енгізілген.

ІБЖ Компанияның қызметіне тән үрдістік деңгейдегі тәуекелдерді дер кезінде анықтауға және талдауға, сондай-ақ, осындай тәуекелдерді ІБЖ жүйесінің операциялық қызмет, қаржылық есебін дайындау, заннамалық және нормативтік талаптарды орындау секілді төрт бірдей саласында

басқаруға байланысты бақылау рәсімдемелерін анықтап, талдауға бағытталған.

ІБЖ жүйесін одан әрі жетілдіру мақсатында 2015 жылы мынадай жұмыс атқарылды:

- ІБЖ регламентіне өзгертулер енгізілді, олар Компанияның филиалдарында ІБЖ жүйесін енгізуі дамыту қажеттілігімен түсіндіріледі;
- Компанияның орталық аппаратының Бизнес-үрдістерінің жіктеуіші әзірленіп, бекітілді;
- Компанияның орталық аппаратының негізгі бизнес-үрдістері бойынша тәуекел және оларға бақылау жүргізу қалыптары мен блоктәсілдері әзірленіп, жетілдірілді;
- Компанияның Батыс және Шығыс филиалдарының, БАЕО және FTO филиалдарының басқару аппараттарының негізгі бизнес-үрдістері бойынша тәуекел және оларға бақылау жүргізу қалыптары мен блоктәсілдері әзірленіп, жетілдірілді.

Компанияның негізгі тәуекелдері және оларды басқару ісшаралары

Компанияның қызметі ұдайы, тұрақты түрде атқарылу сипатына ие және оның қызметіне байланысты тәуекелдер жылдан жылға өзгеріссіз сол күйінде қалуда. Алайда, сыртқы және ішкі тәуекел факторларының әсерінен (туындау себептерінен) тәуекелді жағдайлардың орын алу ықтималдылығы және әлеуетті зиян келтіру шамасы өзгеруі әбден мүмкін.

Компанияның тәуекелдерін сыныптау қызметіне сай, мынадай салалар төменде келтірілген тәуекелдерге тап болуы мүмкін:

- өндіріс үрдісіне байланысты өндірістік тәуекел (технология үрдісінің тәуекелі, Өндірістік бағдарламаны жоспарлау және бекітуді ұйымдастыру тәуекелі);
- өндірістік емес бизнес-үрдістеріне байланысты өндірістік емес тәуекел (стратегиялық және орта мерзімге жоспарлау тәуекелі, қаржы тұрақтылығының тәуекелі, қызметкерлердің тәуекелі, ақпарат технологиясы тәуекелі және т.б.);
- аз басқарылатын немесе басқарылмайтын сыртқы ортаның тәуекелдері (контрагенттердің тәуекелі, нарық тәуекелі және т.б.);
- инвестициялық жобалардың тәуекелі.

Компанияның аса елеулі (негізгі) тәуекелдері – 12 Кестеде келтірілген өлшемдерге сәйкес жоғары ықтималдық баллы (ықтималдық шамасы бойынша 4-5 балл) және/немесе келтірілген зиянның әсері бойынша жоғары баллды (ықпал ету шамасы бойынша 2-5 балл) тәуекел болып табылады.

12-кесте «Компанияның тәуекелдерін баллмен бағалау»

Балл	Ықпал ету деңгейі	Тәуекелдің орын	Жиілігі (ықтималдылығы)
------	-------------------	-----------------	-------------------------

		алуынан келтірілетін зиян	
1	Мардымсыз	жұмыс жасау қабілетінің доғарылуына дейін	өте сирек (7 (жеті) жылда және одан астам уақыт ішінде 1 (бір) рет) немесе орын алу ықтималдылығы 5% дейін
2	Елеулі	қабілеттің доғарылуына дейін	сирек (шамамен 5 (бес) жылда 1 (бір) рет) немесе орын алу ықтималдылығы 25%
3	Ipi	кемінде: өтімділіктің 25% дейін жоғалуы немесе табыстылықтың 50% дейін жоғалуы	оқтын-оқтын (3 (үш) жылда бір рет) немесе орын алу ықтималдылығы 40%
4	Сындарлы	кемінде: табыстылықтан толық айрылғанға дейін немесе меншікті капиталдың 25% дейін жоғалуы	жиі (жылына 1 (бір) рет) немесе орын алу ықтималдылығы 80%
5	Апарттық	ең төменгі деңгейден бастап: табыстылықтан мүлдем айрылу немесе меншікті капиталдың 25% айрылу	Өте жиі (жарты жылда 1 (бір) рет және/немесе одан жиі) немесе орын алу ықтималдылығы 95%

13 кесте «Компанияның негізгі тәуекелдері»

Тәуекелдің атауы	Тәуекелдерді басқару жөніндегі іс-шаралар
Жабдықтың бүлінуі немесе жабдықтың/ жабдықтаулардың істен шығуы	Техникалық қызмет көрсету және жөндеу жұмыстары; Жабдықты қайта құру, жаңарту; Жабдықты пайдаланудың барынша онтайлы тәртіпперін әзірлеу; Жабдыққа уақтылы диагностика жасау; Жұмыскерлердің біліктілігін арттыру.
Техногендік сипаттағы апарттар	Өрт-тактикалық жаттығулар мен сабактар өткізу; Өрт қауіпсіздігі шараларына арналған оқулар өткізу; Ондіріс нысандарын өрттен қорғау жөніндегі қызмет түрлерін сатып алу; Жұмыскерлердің білім деңгейін арттыру; Мүлікті залалдан ерікті турде сақтандыру.

Тәуекелдің атауы	Тәуекелдерді басқару жөніндегі іс-шаралар
Өндіріске байланысты туындаитын және еңбекке жарамсыздыққа немесе адам өліміне апарып соқтыратын келеңсіз жағдайлар	Жұмысты қауіпсіз жүргізу жөніндегі ұйымдық және техникалық іс-шаралар; Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласының ішкі бақылауы; Еңбек жағдайын жақсарту және сауықтыру бойынша, өндірістік жарақаттану және кәсіби сырқаттарды алдын-алу бойынша ұйымдық-техникалық, санитарлық-гигиеналық және емдік-сауықтыру іс-шаралары жоспарының іске асырылуы; Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау мәселелері бойынша оқыту және білімді тексеру.
Экологиялық тәуекелдер (кінәраттар және әкімшілік айыппұлдар)	Толық мәлімделген көлемде эмиссияға рұқсат алу; Коршаған ортаға шығарылатын эмиссия лимитін сақтау; Жабдықтарды пайдалану ережелерін сақтау; Жабдықтар мен нысандардың технологиялық кестесін жетілдіру; Экологиялық сақтандыру.
Мұнай жеткізудің төмендеуі немесе тоқтауы	Жүк жөнелтушілермен ұзақ мерзімді шарттар жасау; Жаңа жук жөнелтушілерді тарту.
Басқа елдердің мұнай тасымалдау компанияларымен әріптестік қатынастар	Қазақстан мұнайын басқа мемлекеттердің құбыр желісі жүйелері арқылы тасымалдау мен транзитпен өткізуі ұйымдастыру жөніндегі қызмет шеңберінде көлік экспедициясы шарттарын жасау

Жалпы алғанда, 2015 жылы Компанияның негізгі тәуекелдерін басқару бойынша жоспарланған жұмыс толық көлемде орындалды. Компания олардың орын алу мүмкіндігін төмендету мақсатында және пайымдалған қаржылық табысынан айырылып қалу жағдайын барынша төмендету/жол бермеу мақсатында негізгі тәуекелдерге орай әрекет етудің тиісті шараларын қолға алады.

2016 жылы ТБКЖ қызметін одан әрі жетілдіру шеңберінде Компания ISO 55000 сериялы халықаралық стандарттардың талаптарына сәйкес өндірістік активтерді басқару жүйесін енгізуін есебінен өндірістік тәуекелдерді басқару бойынша әдістемелік құралдарды өзірлеу мүмкіндігін қарастырады. Стандарттар – бизнес үшін сындарлы және қымбат тұратын активтерді пайдаланатын компанияларда қажет етілуде. Негізінен бұл – физикалық активтерге (технология жүйелері мен жабдықтаулары) қатысты айтылып отыр, өйткені олардың жұмысқа қабілеттілігінің арқасында бизнес мақсаттарына қол жеткізуге болады. Стандарттар қаржы нәтижелерін жақсартуға, инвестициялық шешімдердің қабылдануын онтайландыруға,

тәуекелдерді басқару мүмкіндігіне, дамудың тұрақтылығына, Компания қызметінің тиімділігін жақсартуға көзделген.

2.6. Активтердің қауіпсіздігі

2015 жылы Компания магистральді мұнай құбырларынан мұнайдың ұрлануын алдын-алу жұмысын жалғастырды.

14 кесте «Ойымдардың саны және шығынның көлемі»

Көрсеткіштің атауы	2015 жыл	2014 жыл	Өзгеріс
1	2	3	4
Ойымдардың саны, дана	14	12	16,7%
Жалпы залал, млн. теңге	30,1	21,8	38,3%

2015 жылы Компанияның магистральді мұнай құбырларына рұқсатсыз 14 ойым жасалған, олар бойынша жалпы залал 30,1 миллионнан астам теңгені құрады. Салыстыратын болсақ – 2014 жылы Компанияның магистральді мұнай құбырларына рұқсатсыз жасалған ойымдардың 12 дерегі тіркелген, олардың жалпы залалы 21,8 млн. теңге өткенде құраган.

Компанияның «KMG-Security» ЖШС жасаған шартына сәйкес, күзет үйимы құбырға қосылған рұқсатсыз ойымдардың, оларды жасау әрекеттерінің, сондай-ақ, құбырға өзге де заңсыз қосылуардың салдарынан келтірілген зиян-залалдардың оларды жоюға байланысты жөндеу жұмыстарына іс жүзінде жұмсалған шығасылар бойынша өтелетінін атап өткен жөн. Сондай-ақ, әкімшілік айыппұлмен өтелетін шығындар қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның Компанияға салған мөлшерінде өтеледі. Осыған байланысты, 2015 жылы «KMG-Security» ЖШС Компанияға 20,2 млн. теңге, ал 2014 жылы – 7,5 млн. теңге өтеп берді.

Осыған орай, Компанияның магистральді мұнай құбырларының желілік бөлігінің қауіпсіздігін қамту мақсатында, мұнай құбырларын қорғау жүйесі, жылыстауларды анықтау жүйесі, күзеттік-периметрлік дабыл және бейнебақылау жүйесі секілді жаңа және озық техникалық күзет жүйелерін енгізу және пайдалану жұмыстары жалғасуда.

Қазіргі танда Компанияның магистральді мұнай құбырларының 50% астам ұзындығы мұнай құбырларын қорғау жүйелерімен және жылыстауларды анықтау жүйелерімен қамтылған.

Құбырдың күзету аймағына рұқсатсыз басып кіру және әсер етуді жедел түрде анықтау мақсатында жылыстауларды анықтау және мұнай құбырын күзету жүйелері арқылы Компанияның орталық аппараты деңгейінде (Астана қаласы) орталықтандырылған тәуліктік мониторинг жүргізіліп отырады.

Барлық кірістірілген ресурстар мен күзет жүйелерінің қызметін үйлестіру үшін және мұнай құбырларының тұтастығына заңсыз қол сұғуды тоқтату үшін, Компанияда мұнай құбырларына мониторинг жасау

қызметінің, бас диспетчерлік басқарманың, Компания филиалдарының орталық диспетчерлік бекеттерінің және күзет фирмасы «KMG-Security» ЖШС кезекші операторының өзара әрекеттесуі ұйымдастырылған. Жергілікті жерлерде бұл тәсіл аудандардың құқық қорғау және қарулы құштерін, шұғыл күзет және Компанияның апатта қызмет көрсету топтарын қамтиды.

Компания мұнай құбырларын күзету іс-шараларын одан әрі дамытуды көздел отыр.

2016 жылы Компанияның мұнай құбырларының желілік бөлігінің қауіпсіздік деңгейін арттыру мақсатында, Компанияның өз күшімен және қаражатымен қауіпсіздікті күшетту жұмыстары жалғасуда. Мысалы, Компанияның 2016-2020 жылдарға арналған бизнес-жоспарының жобасына 25 нысанда күзеттік-периметрлік дабылдама және бейнебақылау жүйелерін енгізу жобасы енгізілген. Сонымен қатар, 2016 жылы рұқсатсыз ойымдардың жасалуына көбірек ұшырайтын магистральді құбырлардың телімдеріндегі шұғыл топтардың санын 5 (бес) бірлікке дейін арттыру жоспарлануда (Батыс филиалда 2 (екі) шұғыл топ және Шығыс филиалда 3 (үш) шұғыл топ). Мұнай құбырларын күзету жөніндегі шұғыл топтардың қимылын бақылау мақсатында, Компанияның Батыс және Шығыс филиалдарының магистральді мұнай құбырларының желілік бөлігінде «Ход-тест» жүйесі, сондай-ақ, GPS жүйесі енгізілген және пайдаланылуда.

2.7. Ақпаратты қорғау

Компания ақпаратты қорғау мәселелеріне жоғары талаптар қояды. Ақпаратты қорғаудың тиісті деңгейін қолдап отыру мақсатында Компания Қазақстан Республикасы заңнамасының ақпарат қауіпсіздігі мәселелерін реттейтін талаптарын, сондай-ақ, ISO/IEC 27001 халықаралық стандарттарын басшылықта алады.

2015 жылдың тамыз айында Компания халықаралық сертификаттау органы – Британдық стандарттар институты (BSI Management Systems) өткізген қадағалау аудитінен сәтті өтті, оның шенберінде стандарттың ISO/IEC 27001:2005 нұсқасынан ISO/IEC 27001:2013 нұсқасына өту жүзеге асырылды.

Компанияны ақпарат технологиясымен жабдықтаудың дамуы және ақпаратты қорғау қызметінің жетілдірілуі тұрақты операциялық қызметті қамтиды, осыған байланысты Компания өзінің ақпараттық ресурстарын қорғаудың қажетті деңгейін қолдап отыру жұмысын жалғастыра беруді жоспарлап отыр.

2.8. Компанияға тауар, жұмыс, қызмет түрлерінің жеткізілуі және оларды сатып алу барысында жергілікті қамту ақпараты

Компанияның атқаратын қызмет ауқымын, сондай-ақ, оның қажетті тауар, жұмыс және қызмет түрлерімен уақтылы және сапалы қамтылу қажеттілігін назарға ала отырып, дұрыс жолға қойылған жеткізу жүйесінің Компанияның тұрақты түрде дамуына айтарлықтай ықпал ететінін көреміз. Жеткізушилерді таңдау барысында, Компания «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» акционерлік қоғамының, сондай-ақ, дауыс беретін акцияларының (қатысу үлестерінің) елу пайызы және одан артық мөлшері тікелей немесе жанама түрде «Самұрық-Қазына» акционерлік қоғамына меншік құқығымен немесе сенімгерлікпен басқару құқығымен тиесілі ұйымдардың Тауар, жұмыс және қызмет түрлерін сатып алу ережелері (бұдан былай— Сатып алу ережелері) басшылыққа алынады.

Компанияның сатып алу үрдісі мынадай:

- сатып алу жоспарларын жасау және бекіту;
- жеткізуши таңдау;
- сатып алу шартын жасау және орындау.

Бұл ретте, Компанияның жеткізушилерді таңдауы:

- ашық тендер өткізу;
- баға ұсыныстарын сұрату;
- бір көзден сатып алу тәсілі арқылы жүзеге асырылады.

Ашық тендер өткізу әдісімен, сондай-ақ, баға ұсыныстарын сұрату әдісімен сатып алу – электрондық сатып алу арқылы, соның ішінде, Сатып алу ережелері негізінде және Электрондық сатып алу нұсқаулықтарына сәйкес төмендетілген сауда-саттық үрдісінің қолданылуымен өткізіледі.

Егер де Компанияның тиісті қаржы жылына арналған сатып алу жоспарымен көзделген сатып алу сомасы тиісті қаржы жылына арналған Қазақстан Республикасының бюджетін бекіту жөніндегі Заңмен белгіленген айлық есептік көрсеткіштің (АЕК) 4000 еселік мөлшерінен аспайтын тауар, жұмыс және қызмет түрлерін сатып алу жүзеге асырылған жағдайда, баға ұсыныстарын сұрату әдісі арқылы (төмендетілген сауда-саттық үрдісінің қолданылуымен) сатып алуға жол беріледі.,

Сатып алу ережелері келісілген жағдайда бір көзден, соның ішінде тікелей шарт жасау арқылы сатып алуға жол беріледі, өзге жағдайларда сатып алу ашық тендер өткізу арқылы жүзеге асырылады.

2015 жылы Компания 68 233 млн. теңге сомасына шарттар жасады, соның ішінде:

- Орталық аппарат 47 634 млн. теңге сомаға (ұзақ мерзімдік шарттардың ескерілуінсіз);
- Батыс филиалы 12 625 млн. теңге сомаға;
- Шығыс филиалы 6 815 млн. теңге сомаға;
- FTO филиалы 198 млн. теңге сомаға;
- БАЕО филиалы 951 млн. теңге сомаға жасады.

2015 жылы өткізілген сатып алу жөніндегі толығырақ ақпараттар «2015 жылы өткізілген сатып алу есебі» Қосымшасында келтірілген.

Мемлекеттің отандық өндірушілерге қолдау көрсету саясатын іске асыру мақсатында 2015 жылдың қорытындылары бойынша қазақстандық тауар өндірушілермен 3,4 млрд. теңге сомаға шарттар жасалды. 2015 жылы жұмыс және қызмет көрсету шарттары бойынша жергілікті қамтылу үлесі 60,03% құрады.

3. Тұрақты даму

Компания қызметінің басым мақсаты - тұрақты түрде даму.

Компанияның тұрақты даму мақсаты бизнесті дамытумен қатар, қоршаған ортаны сақтау және қорғау, қолайлы енбек жағдайларын жасау, жұмыс орындарының қауіпсіздігін қамту және қызметіміз жүзеге асырылып жатқан жергілікті қоғамдастықтардың дамуына өз үлесімізді қосу болып табылады.

Компания мұдделі тұлғалардың құқықтары мен мұдделерінің сақталуына ерекше назар аударады және мұдделі тұлғалардың пікірлері мен үміттерінің жүйелі түрде барынша толығымен ескерілуіне талпынады.

Компания тұрақты даму қызметін жүзеге асыруы барысында Біріккен Ұлттар Ұйымының Ғаламдық Шартында бекітілген қағидаларын, тұрақты даму және мұдделі тараптармен өзара әрекеттесу саласының аса елеулі мәселелерінің анықталуына қатысты АА1000 сериялық стандарттарын және Компанияның корпоративтік веб-сайтында көпшілікке қолжетімді етіп берілген бірқатар ішкі құжаттарын басшылыққа алады.

Компанияның органдары тұрақты даму саласындағы, оның жұмысының негізгі нәтижелерін, соның ішінде қызметкерлерді басқару, табиғатты қорғау қызметі, ықпалдандырылған менеджмент жүйесінің қызмет істеуі саласын жүйелі түрде қарастырып, талдаудан өткізіп отырады. Сондай-ақ, Компанияның тұрақты даму саласындағы жекелеген бағыттағы қызметтерін реттеп отыратын ішкі құжаттарын бекітеді.

Одан білек, Компанияның тұрақты даму мәселелерін басқаруға мынадай мұдделі құрылымдық бөлімшелері атсалысады:

- Өндіріс және өрт қауіпсіздігі, қоршаған орта мен еңбекті қорғау мәселелеріне басшылық жасайтын өндіріс қауіпсіздігі және еңбекті қорғау департаменті;
- Куат көзін тұтыну және үнемдеу мәселелерімен айналысатын ҮМЖ және энергоменеджмент тәуекелін басқару департаменті;
- Кадрларды есепке алу, еңбек және жалақы төлеуді ұйымдастыру, сондай-ақ, адами ресурстарын дамыту және әлеуметтік қолдау көрсету мәселелеріне басшылық ететін адами ресурстарын басқару департаменті;

Компанияның өндірістік филиалдары және мұнай құбырлары басқармасы деңгейінде, тұрақты даму саласы қызметінің жекелеген бағыттарына жауапты қызмет және бөлімдері жұмыс істейді. Олардың жұмысы Компанияның орталық аппаратымен үйлестіріліп, келісіліп отырады.

Компанияның тұрақты даму саласындағы қызметінің негізгі бағыттары мынадай:

- заңнама талаптарын бұлжытпай орындау;

- Компанияның және қоғамның мүдделеріне сәйкес Компанияның бәсекелесу қабілетін арттыруға бағытталған, өндірісті дамытуға арналған тиімді инвестициялар;
- мүдделі тараптардың пікірлерін ескеру, олармен адал ниетті және өзара тиімді қарым-қатынас орнатудың жүйелі әдіс-тәсілдері;
- еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғауды қамтамасыз ету, қоршаған ортаны қорғау;
- қызметкерлердің қажеттіліктерін қанағаттандыруға жағдай жасау;
- қызметкерлердің денсаулығын сақтауға және жақсартуға жағдай жасау;
- кадрлық әлеуетті дамыту.

2015 жылғы сәуірде Компанияның директорлар кеңесінің шешімімен мақсаты корпоративтік әлеуметтік жауапкершілікті дамыту және бірегей қағидаларының белгілеу болып табылатын корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік стратегиясы (КЭЖС) қабылданды. Аталмыш стратегия қоғаммен өзара әрекеттесу, адам құқықтарын сақтау, әлеуметтік қолдау көрсету, мемлекет алдындағы жауапкершілікті мойындау, мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу, еңбек қатынастары және қоршаған ортаны реттеу арқылы БҰҰ жаһандық шартында бекітілген қағидаларын Компанияның барынша жетекшілікке атуын көздейді.

3.1. Мүдделі тараптармен өзара ынтымақтастық қызметтестік

Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу тұрақты даму саласының негізгі қыры бірі болып табылады және корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік жүйесін құрудың негізгі факторы.

Компания өз қызметінің мүдделі тұлғаларға тигізетін әсерінің деңгейін түсінеді, және олардың алдындағы өз жауапкерішілігін ұғынады. Компания мүдделі тараптармен арадағы қатынастардың әріптестікке, сенімділікке, өзара тиімділікке, тұрақты және сындарлы сұхбатқа жетелеуіне талпынады.

Компанияның барлық мүдделі тараптарымен өзара қатынастары Қазақстан Республикасының заңнамасына, Жарғыға және Компанияның ішкі құжаттарына сәйкес құрылады.

Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесудің негізгі қағидалары мен басымдықтары – Даму стратегиясы, Корпоративтік басқару кодексі және Корпоративтік этика кодексі секілді Компанияның копроративтік құжаттарында көрініс тапқан.

Компания мүдделі тараптарды анықтау және іріктеу мақсатында атқаратын қызметінің шеңберінде мүдделері тоғысатын тұлғалар (тұлғалар тобы), сондай-ақ, Компания қызметінің кейбір қырларына қатысты заңды талаптар қоюға құзыретті немесе өздерін солай санайтын тұлғаларды (тұлғалар тобын) зерделеуді көздейтін талдаулар жасады. Өткізілген талдаулар нәтижесінде белгілі бір сипаттамалары бойынша Компанияның негізгі біртекті стейкхолдерлер (мүдделі тұлғаларының) тобы анықталды.

15 Кесте «Мұдделі тараптармен өзара ынтымақтаса қызметтесу»

Мұдделі тараптар	Мұдделі тараптардың әрбір тобының маңыздылығы	Мұдделі тараптармен өзара ынтымақтаса қызметтесудің негізгі нысандары	2015 жылғы өзара ынтымақтаса қызметтестік шенберінде қарастырылған мәселелер
Акционерлер және ықпалды үйымдар	«ҚазТрансОйл» АҚ акционерлердің, ықпалды үйымдардың және Компанияның арасындағы өзара тиімді әрекеттесу жүйесі, Компания құнының есүін қамтамасыз ететін маңызды элемент және инвесторлық қаражаттың тиімді қолданылу кепілі екенін түсінеді.	<ul style="list-style-type: none"> • Акционерлердің Жалпы жиналышын өткізу; • Жылдық есепті жариялау; • Компанияның қызметі туралы және қаржылық есеп депозитарийі туралы ақпаратты Компанияның және Қазақстан қор биржасының веб-сайттарында ашып көрсету. • Акционерлердің өтініштерін қабылдауға арналған «Жедел желіс». 	<ul style="list-style-type: none"> • Компанияның өндірістік-қаржылық көрсеткіштері жөніндегі ақпараттарды сұрату; • Дивиденттерді төлеу және олардың мөлшері мен төлеу тәртібі жөніндегі шешімдерді қабылдау мерзімдері туралы ақпарат. <p>Барлық ақпараттар уақытылы және ойдағыдан ұсынылды.</p>
Мемлекеттік органдар	«ҚазТрансОйл» АҚ Қазақстан Республикасының аса ірі мұнай құбыры компаниясы және магистральді мұнай құбыры бойынша ұлттық операторы ретінде мемлекет алдындағы жауапкершілігін толықтай сезінеді және өзінің құқықтық, этикалық міндеттемелерін орындауға, сондай-ақ, заңнама нормаларын	<ul style="list-style-type: none"> • Компанияның қызметіне ықпалы бар заңды тұлғаларға, мемлекеттік органдарға ақпараттар ұсыну және есеп беру; • және мемлекеттік органдардың берген сауалдарына жауап қайтару. 	<ul style="list-style-type: none"> • Қазақстан Республикасының заңнама талаптарына сәйкестігін қамту; • Компанияның мұддесіне қатысты нормативтік- құқықтық акт жобаларының жұмысына қатысу; • Мемлекеттік органдармен мұнай тасымалдау мәселелері бойынша хат алмасу. <p>Компания ақпаратты уақытылы ұсынып</p>

	ұстануға талпынады.		отырады және оның өкілдері мемлекеттік органдар үйымдастыратын мәжілістер мен түрлі жұмыс топтарында жұмыс істейді.
Қызметкерлер (менеджмент, жұмыскерлер және кәсіподактар)	Жұмыскерлер Компанияның басты құндылығы және табысты дамудың негізгі факторы болып табылады. Эр жұмыскердің жетістігі мен қосқан ұлесін бағалауда әділлік пен шынайылық; Компания ішінде және қызметкерлермен қарым-қатынаста әділдік пен ашықтық; жоғары этикалық құндылықтар, сенім мен өзара көмек көрсету мәдениетін ұстану, алға қойылған міндеттер мен мақсаттарға жету үшін ынтымақтаса қызметтесу Компанияның Кадр саясатындағы корпоративтік құндылықтары.	<ul style="list-style-type: none"> • Қызметкерлерден сауланама алу; • Жұмыскерлер мен олардың отбасы мүшелеріне әлеуметтік қолдауды қамтамасыз етуге арналған ұжымдық шарттар жасасу; • Қызметкерлер дің өтініштерін қабылдауға арналған «Жедел желіс»; • Қызметкерлер дің біліктілігін арттыру курсарын оқытуды үйымдастыру; • Компания жұмыскерлері мен басшылығының жиналыстарын өткізу; • Материалдарды БАҚ беттерінде жариялау; • Компания Басқармасының мәжілістерін өткізу. 	<ul style="list-style-type: none"> • Жұмыскерлерді оқыту, іссапарлар, еңбек демалысы, Компаниядағы ішкі ауысымдар, кадр резервіне тіркелген сауланама жүргізу ; • Әлеуметтік-еңбек мәселелеріне қатысты келіспеушіліктер бойынша жұмыскерлерден түскен арыз, өтініштер. Түрлі мәселелерге қатысты, соның ішінде қызметкерлердің әкімшілік-шаруашылық жағдайға көнілі толуы, қызметкерлердің тартылу индексін есептеу және т.б. мәселелерге қатысты жұмыскерлермен жыл сайын сауланама өткізіледі. Кадр мәселелері бойынша тиісті шаралар жузеге асырылуда және сауланама нәтижелеріне орай іс-шаралар дайындалуда. Даулы мәселелер бойынша тексерулер өткізіліп, ресми түрде жауап қайтарылды.
Қызмет түрлерін тұтынушылар , серіктестер және ЕББҰ	Компания қызмет сапасын тұрақты түрде дамыту арқылы тұтынушылардың талап, ниеттерін толықтай	<ul style="list-style-type: none"> • Компания қызметінің мәселелеріне орай заңды тұлғалармен 	<ul style="list-style-type: none"> • Мұнай тасымалдау және тарифті белгілеу мәселелері; • Инвестициялық жобаларды іске асыру

	<p>қанағаттандыруға тырысады. Компания іскер серіктестерімен өзара тиімділік, ашықтық және шарттық міндеттемелеріне сай асқан жауапкершілікпен қызмет атқару қағидаларын ұстанады. Сондай-ақ, Компания еншілес және бірлесе бақыланатын үйымдарды тенгерімді дамытуға тырысады.</p>	<p>хат алмасу;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тұтынушылардан сауалнама алу; • Сыртқы үйымдармен өзара әрекет ету мақсатында кездесулер, қоғамдық тыңдаулар және басқа да қызметтестік нысандарын өткізу; • Еншілес және бірлесе бақыланатын үйымдардың басқару органдарына қатысу, қызметтің тексеру және өкілдерімен мәжіліс өткізу; Компанияның қаржылық емес есебін, материалдарды БАҚ беттерінде және Компанияның корпоративтік веб-сайттарында жариялау. 	<p>мәселелері;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Еншілес және бірлесе бақыланатын үйымдардың басқару органдарында Компанияның қатысу мәселелері. 2015 жылы көрсетілген қызмет турлеріне тұтынушылардың қанағаттану дәрежесі 99 % құрады (соның ішінде, мұнай тасымалдау қызметіне - 100%; операторлық қызметке – 99,3%; су беру қызметіне қызметтер - 99%), бұл көрсеткіштер Компанияның атқаратын қызмет турлерін тұтынушылардың талап, ниеттерін толық қанағаттандыруға талпынатынына күелендірады.
Қоғам және БАҚ (жергілікті халық, қоғамдық үйымдар және БАҚ)	<p>Компания бизнестің әлеуметтік жауапкершілігін түсінеді және Компания жұмыскерлері еңбек ететін өнірлерде және жалпы қоғамдық леуметтік өмір деңгейінің жақсаруына ерікті түрде араласуға міндеттеледі. Сонымен катар, Компания, өз қызметі туралы ақиқи ақпараттарды жүйелі түрде таратып, жарияладап</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Компанияның қызметі туралы ақпаратты Компанияның және Қазақстан қор биржасының веб-сайттарында ашып көрсету; Материалдарды БАҚ беттерінде жариялау, баспасөз-релиздерін 	<ul style="list-style-type: none"> • Компания қызметінің мәселелері, даму жоспарлары және шешілудің қызын мәселелер; • Компанияның аса ірі инвестициялық жобаларға қатысу мәселелері және т.б. 2015 жылы ақпараттандыру және абырайын дұрыс қалыптастыру мақсатында ресейлік,

	отыру арқылы корпоративтік абырайының ойдағыдай қалыптасуына, оған нұқсан келмеуіне мүдделі.	тарату, баспасөз-мәслихаты және брифингтер өткізу; Қоғам өкілдерімен келіссөздер, мәжіліс, кездесулер өткізу; • Қоғамдық бірлестіктер мен салалық комиссиялар жұмысына қатысу; қоғамдық іс-шаралар үйымдастыру және оларға қатысу.	шетелдік, республикалық және аймақтық ақпарат құралдарында 130 имидждік материалдар жарияланды. Компания қызметінің қорытындылары, іске асырылып жатқан және жоспарланған жобалар, келешектегі жоспарлар және т.б. толық баяндалды. Компания KAZENERGY, KIOGE-2015 сынды халықаралық конференциялар мен көрмелерге белсенді қатысты.
Қаржылық үйымдар	Компания өзінің қаржылық міндеттемелерін уақытылы және ойдағыдай орындауда, Компанияның қаржылық есебі ҚЕХС талаптарына сәйкес дайындалады. Компанияға жетекші рейтинг агенттіктерінің несиелік рейтингтері үлестірілген.	• Қаржылық есебін жариялау. • Сауалдарға жауап қайтару; • Компанияның корпоративтік веб-сайтында ақпараттар жариялау; • Рейтингтік агенттіктердің өкілдерімен кездесу және тұсауқесерлер өткізу.	• Қаржылық үйымдарға арналған міндетті есептерді дайындау; • Қызмет көрсету тарифтері мен сыйақы мөлшерлемелері бойынша 2 деңгейлі банктермен келіссөздер жүргізу; Екінші деңгейлі банктерде Компанияның ағымдағы есеп шоттарын ашу. • 2015 жылы барлық 3 (үш) рейтинг агенттіктерімен (Fitch конференцтік қонырау шалу көмегімен) кездесулер өткізілді. Компанияның қаржылық есебі уақытылы дайындалып, жарияланды және қаржылық үйымдармен тұрақты түрде ынтымақтаса қызметтестік жүзеге асырылуда.
Бәсекелестер	«ҚазТрансОйл» АҚ бәсекелестерінің Компания құнының	• Салалық үйымдар арқылы өзара	• Компанияның негізгі қызметі жөніндегі мәселелер.

	артуына, қаржылық және операциялық көрсеткіштерінің өсуіне, ресурстық базасының өзгеруіне ықпал ету ықтималдылығын түсінеді.	ынтымақтаса қызметтестік; конференциялар мен форумдарға бірлесе катысу; • Қоғамдық бірлестіктер мен салалық комиссиялардың жұмысына атсалысу.	Компания табиғи монополия субъектісі болып табылады. КҚҚ Компанияның құбыр көлігі саласындағы бәсекелесі болып табылады, сондай-ақ, «МұнайТас» пен «КҚҚ» ЖШС Компанияның бірлесе бағыланатын үйымдары болып табылады.
Жеткізушілер	Компания тауар, жұмыс және қызмет түрлерін сатып алғанда келесі қагидаларды ұстанады: 1) Сапалы тауар, жұмыс, қызмет түрлерін сатып алу; 2) Компания сатып алатын тауар, жұмыс және қызмет түрлерінің жергілікті қамтылу үлесін назарға алу; 3) Сатып алуға қолданылатын қаражатты оңтайлы әрі тиімді жұмсау; 4) Сатып алу үрдісіне делдалдардың араласуын барынша азайту.	• Сатып алу және шарттар жасасу; • Шарттардың жүзеге асуы және өзара әрекеттесудің басқа да нысандарына мониторинг жасау.	• Әлеуетті жеткізушілер және мердігерлердің коммерциялық ұсыныстары; • Компанияның жоспарлы тендерлеріне байланысты сауалдар; • Сатып алу рәсімдеріне қатысушылардың өтініштері; • Жеткізушілермен серікtestіk меморандумын жасау.

Компанияда лауазымды тұлғаларынан, жұмыскерлерінен және Компанияның басқа да мүдделі тараптарынан өтініштер қабылдайтын «Жедел арна» жұмыс атқарады. 2015 жылы Компания органдарына мүдделі тараптарынан өз құқықтары мен занды мүдделерінің қорғалуын көздейтін өтініштер түсінеді.

3.2. Компанияның қауымдастықтарға (салалық және халықаралық) және өзге бірлестіктерге мүшелігі жөніндегі ақпараттар

Компания халықаралық, республикалық, салалық деңгейде өзінің бастамаларын ілгерілету және мүдделерін қорғауды қамтамасыз ету мақсатында:

- «KAZENERGY» мұнай-газ және энергетика кешені үйымдары қауымдастыры шеңберінде Компания магистральді мұнай құбыры бойынша ұлттық операторы ретінде танылады. Компанияның өкілдері аталмыш

қауымдастық жанындағы Қазақстан Республикасының мұнай-газ саласын дамыту жөніндегі Үйлестіруші кеңестің мүшесі болып табылады;

Негізгі міндеті салық төлеушілерді салық заңнамасындағы өзгертулер туралы уақытылы ақпараттандыру, салық төлеушілердің мүдделері мен заңды құқықтарын қорғауға қолғабыс жасау болып табылатын, Қазақстан салық төлеушілер қауымдастығының мүшесі. Компанияның өкілдері аталмыш қауымдастықтың жұмыс топтарына қатысады және жоғарыда аталған салық заңнамасына өзгертулер мен толықтырулардың әзірленуіне Компанияның қатысуын қамтамасыз етеді;

- 2015 жылғы 4 қыркүйектен бастап, мүше-компаниялардың мұнай-көлік жүйелерінің нәтижелі дамуы үшін ортақ күш-жігерін үйлестіру мен халықаралық мұнай тасымалдаудың тұрақтылығын нығайту мақсатында құрылған мұнай тасымалдаушылардың халықаралық қауымдастығының мүшесі болып табылады. Компания, оның жоғарғы басқару органы болып табылатын Қауымдастық мүшелерінің жиналысына мүше ретінде кіреді. Сонымен қатар, Қауымдастық мүшелері өкілдерінен энергия тиімділігін арттыру және қандай-да бір апарттың орын алудына жол бермеуді көздейтін бенчмаркинг мәселелері бойынша ақпарат алмасуды ұйымдастыруға арналған, қуат көзінің тиімділігі жөніндегі жұмыс тобы құрылды;

- 2014 жылдан бастап, іскерлік, инвестициялық климатты жақсартуға, тұрақтылыққа, елімізде ұлттық және шетелдік инвесторлар үшін бизнес жүргізу жағдайын дамыту үшін құрылған «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық іскерлер палатасының мүшесі болып табылады. Аталмыш ұйымға мүше болу іскерліктің мақсат-мүдделерін және құқықтарын қорғауды, іскерліктің табыстылығы үшін заңнамалық және өзге де нормативтік ережелердің қалыптасу үрдісіне барлық кәсіпкерлердің кеңінен қатысуын қамтамасыз етеді.

Бұдан басқа, Компания өз қызметінде адам құқықтары, еңбек қатынастары, қоршаған ортаны қорғау және сыйбайлар жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы БҰҰ Жаһандық шарт қағидаларына жүгінеді.

Компанияның БҰҰ Жаһандық шарт қағидаларын өз қызметінде пайдаланғаны туралы ақпарат «БҰҰ Жаһандық шарт қағидалары» қосымшасында ұсынылған.

3.3. Қоршаған ортаны қорғау

Қызметтің ерекшелігі мен ауқымын назарға ала отырып, Компания өзінің өндірістік қызметінің қоршаған ортага елеулі түрде әсерін тигізетінін түсінеді. Осыған орай, Компания қоршаған ортага тигізетін жағымсыз әсерін барынша төмендетуге және өз қызметінде табиғи ресурстарды орынды пайдалану қағидаларын енгізу шараларын қолға алуда.

Компанияның айнала қоршаған табиғи ортаны қорғау қызметі Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі талаптарына, қоршаған

ортаны қорғау саласындағы озық халықаралық стандарттарға және Компанияның жоспарлары мен ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырылады.

Компания, 2004 жылдан бастап айнала қоршаған табиғи ортаны қорғау қызметін ISO 14001 халықаралық стандарты талаптарына сәйкес жүргізеді. 2015 жылы Компанияның атқаратын қызметінің аталмыш стандарттық талаптарға сай келетіні расталды.

Компанияның құрылымдық бөлімшелерінде аталған стандарттың талаптарына сәйкес, экологиялық жағдайларды сәйкестендіру, олардың маңыздылығын анықтау, елеулі экологиялық жағдайлар тізілімін қалыптастыру және олардың ықпалын төмендетуге бағытталған іс-шараларды қамтитын, экологиялық жағдайларға баға берілді.

Сондай-ақ, 2015 жылы негізгі мақсаты қоршаған ортаны жақсарту және Компанияның тұрақты дамуы үшін қоршаған ортаның экологиялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету болып табылатын, Компанияның 2015-2019 жылдарға арналған Кешенді экологиялық бағдарламасы қабылданды.

Компанияда, аталмыш бағдарлама шеңберінде және өткізілген іс-шаралардың нәтижесі бойынша экологиялық менеджмент саласында орта мерзімдік мақсат, міндеттер әзірленді.

Компания, 2015 жылы қоршаған ортаны қорғауға 478,1 млн. теңге инвестиция енгізді және бюджетке 70,8 млн. теңге көлемінде Экологиялық төлемдер жасады.

16 кесте «Қоршаған ортаны қорғауға жұмсалған шығындар»

(мын тенге)

Көрсеткіштердің атауы	2015 жыл	2014 жыл
Экологиялық төлемдер	70 782	63 406
Табиғатты қорғауға жұмсалатын ағымдық шығындар	478 096	909 096

Экологиялық төлемдердің артуы жергілікті мәслихаттардың экологиялық төлем мөлшерлемесін арттыруына, АЕК өсуіне байланысты.

Компания, 2015 жылы табиғатты қорғау іс-шараларына жұмсалған шығындар шеңберінде, нысандарда экологиялық бақылау жүргізу (aya, су және топырақ мониторингі), өндіріс және тұтыну қалдықтарын шығару және пайдага жарату, ағын суларды сорып алу және тазалау, эмиссияларды қалыпқа келтіру, ластанудың тарихи көздерін жою және өзге де жұмыс, қызмет түрлеріне байланысты шарттар жасасты. 2015 жылғы шығынның 2014 жылмен салыстырғанда елеулі түрде төмендеуі, 2015 жылдың бюджетін құру шеңберінде шығындарды барынша онтайлыландыру іс-шараларының арқасында.

Бұдан басқа, 2015 жылы магистральді мұнай құбырларына рұқсатсыз қосылу нәтижесінде топырақтың ластанғаны үшін 2,0 млн. теңге, сондай-ақ, қоршаған ортаға тигізген зияны үшін 1,2 млн. теңге көлемінде 2 (екі) рет айыппұл төленді.

Дегенмен, 2015 жылды апарттық жағдай салдарынан өндірістің тоқтауы немесе мұнай тасымалдау кезінде экологиялық зиян тигізу деректері тіркелмеді.

3.3.1. Атмосфералық ауаға әсері

Компанияның мұнайды қыздыру пештері, қазандық қондырғылары және мұнай сақтауға арналған сұйыққоймалары айнала қоршаган атмосфералық ауаны ластайтын негізгі көздер болып табылады.

Компания Қоршаган ортаға жағымсыз әсерді төмендету мақсатында су жылдыту қазандығы мен мұнай қыздыруға арналған пештердегі жану үрдісін оңтайтындауда іс-шараларын өткізуде. Соның ішінде, 2015 жылды қазандықтарға SCADA автоматты түрде бақылау жүйесі бар интерфейсін енгізу жүзеге асырылды.

17 кесте «Зиянның атмосфераға тарауы»

(тоннамен)

Көрсеткіштер	2015 жыл	2014 жыл
Ауаны ластайтын зиянды заттардың шығарылу, тарау көлемі, соның ішінде:	25 403	25 687
NOx	709	682
SOx	452	488
Ауаға ұшып тарайтын органикалық қосындылар (ҮОҚ)	23 217	23 469
Ауаға тарайтын зиянды заттардың басқа да санаттары	1 025	1 048

Филиалдарға бөлгендегі ауаға тарайтын зиянды заттардың басым көпшілігі Батыс филиалына (19 073 тонна немесе 75,1%) тиесілі, ал Шығыс филиалына 6 330 тонна немесе 24,9% тиесілі.

Ауаны ластайтын заттардың ауаға тарауын төмендетуге мынадай іс-шаралардың арқасында қол жеткізіліп отыр:

- 2014 жылды су жылдыту және бу қазандықтарында 38 дана мөлшерінде кестелік-баптау жұмыстары жүргізілді;
- 2015 жылды су жылдыту және бу қазандықтарында 24 дана мөлшерінде кестелік--баптау жұмыстары жүргізілді, қазандықтарға SCADA автоматты түрде бақылау жүйесі бар интерфейстер енгізілді.

Жоғарыда аталған жұмыстардың барлығы қазандықтардағы жанармай шығынын төмендетуді көздейді. Бұдан басқа, қазандықтардың жұмысы кестелік карталарға сәйкес, жылу энергиясын өндіру кезінде температуралық кестеге сай оңтайтын тәртілте жүргізілді. 2015 жылды сыртқы ауаның температурасы 2014 жылғы сол мезгілмен салыстырғанда жылышақ болғанын айта кеткен жөн.

Осылайша, 2015 жылы Компанияның атмосфераға шығарған ауаны ластағыш заттарының жалпы көлемі өткен жылғы сол мезгілмен салыстырғанда 1% төмендеді.

Компания, Қазақстан Республикасында қабылданған парникті газдың шығарылуын есепке алу нормаларын ұстанады. 2015 жылы Компания парникті газ шығару көздерін түгендейді. Түгендеу негізінде парниктік газ шығару есебі дайындалып, есеп верификаторлардың (тәуелсіз аккредиттелген үйым) оң қорытындысын алыш, Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігінің тарабынан бекітілді.

18 кесте «Парникті газдардың шығарылуы»

(тоннамен)

Көрсеткіштер	2015 жыл	2014 жыл
СО ₂ баламалы парникті газдардың метр тоннаға тікелей шығарылу шамасы, соның ішінде:	228 464	239 669
CO ₂	226 866	236 711
CH ₄	157	175
N ₂ O	1 441	2 783

Филиалдарға бөлгендегі парниктік газдың басым көпшілігі Батыс филиалында (207 733 тонна немесе 90,9%) шығарылған. Ал, Шығыс филиалына (20 472 тонна немесе 9,0%) тиесілі. БАЕО және FTO филиалдарын қоса алғанда, 0,1% шығарылған.

3.3.2. Су ресурстары

Компания су ресурстарын сақтау және ұқыпты пайдалану мәселелеріне ерекше мән береді. Компания негізгі су жинауды –Астрахань-Манғышлақ магистральді су ағындысы арқылы одан әрі беру үшін, Еділ өзенінің сағасындағы Қиғаш өзенінен жүзеге асырады. Өзге су қорлары мардымсыз және Компанияның құрылымдық бөлімшелерінің жеке қажеттіліктеріне арналған.

19 Кесте «Табиғи су көзінен алынатын жалпы су мөлшері» (мың, текше метр)

Көрсеткіштің атауы	2015 жыл	2014 жыл
Су тоғанының көлемі, соның ішінде:	28 023	28 183
- жер үсті суы (Қиғаш өзені)	27 695	27 849
- жер асты суы (артезиан үңғымалары)	223	215
- Сумен қамтудың муниципалдық және өзге де жүйелері (сырт үйымдардан сатып алу)	105	119

(мың текше метр)

20 Кесте «Компанияның негізгі су тоғаны ретіндегі Қиғаш өзенінің сипаттамасы»

Табиғи су көзінің атауы	Табиғи су көзінің өлшемі	Аталмыш табиғи су көзінің қоргалатын аумаққа тарауы (ұлттық немесе халықаралық деңгейде)	Жергілікті тұрғындар мен қоғам үшін табиғи су көзінің маңыздылығы және құндылығы	Колданыстағы стандарттар, әдіскерліктер және пайымдаулар
Қиғаш өзені, Еділ өзенінің тармағы	Жыл мезгілі мен өзен сағасына қарай терендігі 4,3-8,4 м	Қазақстан Республикасы және Ресей Федерациясы арасындағы шекараға шектес су көзі	Өнеркәсіптік кәсіпорындар және Атырау, Манғыстау облыстарындағы су таратқыштың жаңында орналасқан ауыл шаруашылығын өндірушілер мен жергілікті тұрғындардың сумен қамтылуы	Қазақстан Республикасының Сүмен қамту кодексі, ішкі ережелер мен стандарттар

Компанияның ағын сулары тоғандарға және сүзгілеу алқаптарына жіберіледі. Жер асты, жер үсті суы және ағын сұына зертханалық зерттеулер арқылы тұрақты түрде мониторингтер жүргізіледі, сондай-ақ, сыртқа шығарылатын заттарды тазарту деңгейіне мониторинг жасалады.

2015 жылғы шығарылған ағын су мөлшері Компанияға рұқсат етілген шамадан асқан жоқ.

21 кесте «Сыртқа шығарылған ағын су мөлшері»

(мың текше метр)

Көрсеткіштің атауы	2015 жыл	2014 жыл
Сыртқа шығарылған ағын су мөлшері	939	944

Сонымен бірге, Батыс филиалы 2015 жылы 780 мың текше метр (жалпы 83,1%) ағын су шығарған, Шығыс филиалы 159 мың текше метр немесе жалпы 16,9% шығарды. «Қиғаш» ЖӘДС су жинайтын ыдыстардың тазартылуының арқасында ағын судың шығарылу мөлшері төмендеді.

3.3.3. Қалдықтардың түзілуі

Компания қалдықтарды қауіпсіз ұстau және пайдаға асыру саласындағы бекітілген экологиялық және санитарлы-эпидемиологиялық талаптарды орындауды.

Өндіріс және тұрмыс қалдықтарды түзілу шамасына қарай пайдаға асыру үшін мамандандырылған мердігерлік ұйымдар шығарады.

22 Кесте «Түзілген қалдықтардың жалпы көлемі»

(мың тонна)

Көрсеткіштердің атауы	2015 жыл	2014 жыл
Қалдықтардың түзілуі	6 309	10 422

Филиалдарға бөлгендегі қалдықтардың 68,1% Батыс филиалына (4 299 мың тонн), ал, Шығыс филиалына 31,9% (2 010 мың тонна) тиесілі.

2015 жылы түзілген қалдықтардың 2014 жылы түзілген қалдықтармен салыстырғанда төмендеу себебі Компания сүйеккөймаларының түбінде жиналған қыртыстарды тазалау және тазалау құрылғыларын (қырғыш) орнату нәтижесінде мұнай шламының азауына байланысты.

3.3.4. Жер ресурстары және топырақ құнарлылығын қалпына келтіру

Компания жер ресурстарының табиғи күйінде сақталуына жауапкершілікті екендігін түсінеді және ластанған топырақты тазарту, топыраққа мониторинг жасау қызметін тәуелсіз аккредиттелген ұйымдардың тартылуымен жүзеге асырады. Компания жер қорларын пайдалануды Қазақстан Республикасының заңнамасына сай ғана мұнай шламының азауына байланысты.

Компания, 2010 жылдан бастап «Өзен-Атырау-Самара» мұнай құбыры бойындағы ластанған жерлердің зиянды залалын жою құмыстарын жалғастыруды. 2010 жылдан бастап 2014 жылға дейін 13 гектар жер қалпына келтірілді. 2015 жылы 1,2 гектар жер қалпына келтіріліп, 3 750 текше метр мазутталған топырақ пайдаға асырылды.

Сонымен қатар, Компанияның өндірістік қызметі шеңберінде магистральді мұнай құбырларына заңсыз қосылуы нәтижесінде, мұнайдың төгілу жағдайлары орын алады. Компания ондай жағдайларға жол бермеу үшін қажетті шараларды қолға алуда және мұндай жағдайлардың орын алуына жауапкершілікті екендігін түсінеді.

Есеп беру кезінде құбыр желісіне заңсыз қосылу салдарынан Компанияның келесі нысандарында мұнай төгілді:

- «Мартыш-Атырау» магистральдік мұнай құбырының 81,6 шақырымындағы телімде. Ластану ауданы 0,1 га құрады;
- «Павлодар-Шымкент» магистральдік мұнай құбырының 1 590,0 шақырымындағы телімде. Ластану ауданы 0,0272 га құрады;
- «Павлодар-Шымкент» магистральдік мұнай құбырының 1 575,2 шақырымындағы телімде. Ластану ауданы 0,010 га құрады.

Жоғарыда аталған барлық деректер бойынша тиісті аумақтық органдар жоспардан тыс тексерулер өткізді. Тексеру нәтижесінде, Компания қоршаған ортаға тигізген зияны үшін 1,2 млн. теңге төлем төлеумен қатар, 2,0 млн. теңгені құраған 2 (екі) әкімшілік айыппұлсын төледі.

3.3.5. Энергия тұтыну және үнемдеу

«ҚазТрансОйл» АҚ энергия қорын қолдануды оңтайлыландыру және оның тиімділігін арттыру мақсатында қыруар жұмыс атқарылуда және осы салада жүйелі әдіс-тәсілдер әзірленіп, енгізілуде.

Компания 2015 жылы энергия қорын тұтыну деңгейін төмендету мақсатында өзінің барлық нысандарында энергоменеджмент жүйесін енгізу жұмысын жалғастырды. Бұл жұмыстың қорытындысы Компанияның энергоменеджмент жүйесін ISO 50001 халықаралық стандарттардың талаптарына сәйкес сертификаттау болды. Қазіргі таңда, Компанияның энергоменеджмент жүйесі энергетикалық сараптама мен энергетикалық жоспарлау қызметтерін қамтып отыр. Аталмыш жүйенің сертификатталуы Компанияның энергия ресурстарын тиімді жоспарлауы мен тұтынуына қосымша кепілдік береді.

Сонымен бірге, 2015 жылы Компанияның энергоменеджмент жүйесін енгізуі барысында, энергоменеджмент жүйесі бойынша ішкі басқару және әдістемелік құжаттар әзірленіп, бекітілді.

2014 жылы Компанияның нысандарында жүргізілген энергетикалық аудиттің нәтижелері бойынша «ҚазТрансОйл» АҚ 2015-2019 жылдарға арналған энергия үнемдеу және оның тиімділігін арттыру жөніндегі іс-шаралар жоспарына кірген энергия үнемдеу іс-шаралары әзірленді.

Аталған құжаттарға сәйкес Компанияның 2015-2016 жылдарға арналған энергетикалық мақсаттары мен міндеттері және энергия тиімділігі көрсеткіштерінің тізілімі есептеліп, бекітілді. Компанияның орталық аппаратынан бастап құрылымдық бөлімшелері, мұнай құбыр басқармалары және мұнай айдау станцияларына дейін энергоменеджмент жүйесінің шекаралары мен әрекет ету салалары анықталды. Әр тоқсан сайын энергетикалық мақсат, міндеттердің барлық деңгейде орындалу мониторингі жүргізіледі.

Сондай-ақ, 2015 жылы төмендегідей іс-шаралар іске асырылды:

- реактивті қуатты, автоматты өтеу құрылғысын қолдану енгізілді;
- Жоспарлы түрде қызу шамдарын қуат көзін үнемдейтін жарық диодты шамдарға ауыстыру;
- Филиалдардың әкімшілік-тұрмыстық корпустарындағы жылдыту радиаторларына термореттегіштер орнатылды;
- фотоэлектрлік станцияның жеткізілуі және дәнекерленуі жүзеге асырылды, сондай-ақ, БАЕО филиалында фрикулингті салқыннатқыш орнатылды.

Компания өзінің өндірістік қызметінде табиғи газ және электр энергиясынан басқа, әртүрлі энергия қуатын пайдаланады.

2015 жылы Компанияның табиғи газды тұтыну үлесі жалпы қуат көзін тұтынудың 68,0% құрады, электр қуаты – 22,6%.

Газ және электр қуатын тұтыну үлесінің жоғары болуы Компанияның экологиялық барынша таза қуат көздерін пайдалануға деген талпынысымен түсіндіріледі.

23 кесте «Компанияның бастапқы энергия қорын қолдану үлесі»

	2015 жыл		2014 жыл	
	м.о.т.	%	м.о.т.	%
Табиғи газ	154 591	68	163 775	69,5
Электр қуаты	51 486	22,6	49 860	21,1
Дизель отыны	9 371	4,1	8 818	3,7
Шикі мұнай	5 671	2,5	6 910	2,9
Жылу қуаты	3 982	1,8	4 204	1,8
Оталдырғыш жанармай	2 268	1	2 247	1
Жиынтығы	227 369	100	235 814	100

* Анықтама: м.о.т. – менишікті отын тоннасы.

2015 жылы қуат көзін тұтынудың 3,6% немесе 8 445 м.о.т. қысқаруы табиғи газдың 5,6% немесе 9 184 м.о.т., сондай-ақ, шикі мұнайдың 17,9% немесе 1 239 м.о.т. төмендеуіне байланысты. Қуат көзін тұтынудың төмендеуі тиісінше Компанияның энергия қуатының сыйымдылығы көрсеткіштерінің төмендеуіне себеп болды.

24 Кесте «Қуат көзінің сыйымдылығы»

	Өлшем бірлігі	2015 жылы	2014 жылы
Мұнай айдау үшін тұтынылған жалпы энергия қуаты	м.о.т.	210 707	219 394
Су айдау үшін тұтынылған жалпы энергия ресурстары	м.о.т.	16 661	16 420
Мұнайдың жүк айналымы	мың .тонн-шақырым	36 866	35 832
Су айдау мөлшері	мың текше метр	24 998	24 815
Мұнай қуаты сыйымдылығы	м.о.т./мың тонна	5,72	6,12
Су қуаты сыйымдылығы	м.о.т./ мың текше метр	0,67	0,66

Қуат сыйымдылығын есептеу үшін базалық көрсеткіш ретінде мұнайдың жүк айналымы және «ҚазТрансОйл» АҚ су жеткізу мөлшері

алынды. Есептеу кезінде Компанияда тұтынылған барлық қуат көздері, соның ішінде, табиғи газ, электр қуаты және басқалары да ескерілді.

Қосымша айта кететін жәйт Компанияда тиісті құрылымдық бөлімшелердің басшылықтарына арналған негізгі ынталандыруышылық қызмет көрсеткіштерінің коэффициенті (бұдан байлай – НҚҚ) «магистральдік құбыр желісі бойынша мұнай айдауга жұмсалатын меншікті электр қуатының шығыны» енгізілді. Аталмыш НҚҚ 2015 жылғы мәні 2014 жылғы 4,70 кВт.сағ./мың тонна-шақырыммен салыстырғанда 4,65 кВт.сағ./мың тонна-шақырымды құрады.

3.4. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау

Өндіріс нысандарының ойдағыдай (апатсыз) жұмыс істеуін қамту, Компания жұмыскерлерінің еңбек қауіпсіздігін арттыру, өндірістік зақымдану және кәсіби сырқаттану деңгейін төмендету Компанияның еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы басым міндеттері болып табылады.

Компанияда Қазақстан Республикасы заңнамасының, халықаралық және ұлттық стандарттардың талаптарына және Компанияның осы саладағы ішкі құжаттарының талаптарына қатаң сәйкестікпен еңбек қауіпсіздігі және еңбектің қорғалуын қамту жөніндегі кешендік іс-шаралары жүзеге асырылуда.

Компания 2013 жылдан бастап Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына, халықаралық стандарттарға және «ҚазМұнайГаз» ҰҚ АҚ Еңбекті қорғауды басқарудың бірегей жүйелік талаптарына сәйкес әзірленген, «ҚазТрансОйл» АҚ «Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғауды басқарудың бірегей жүйесі» стандарттарына сай жұмыс істейді.

Сонымен қатар, Компанияда еңбек қауіпсіздігі, еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау саласының саясаты қолданылады.

2015 жылғы ақпанда Компанияның бас директорымен (Басқарма төрағасы) еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы тәуекелдерді бағалау кестесі бекітілді және осыған сәйкес 2015 жылғы наурыз-сөуір айларында Компанияның барлық құрылымдық бөлімшелерінде еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласының тәуекелдерін кешенді түрде бағалау өткізілді. Тәуекелдерді бағалау тәртібі «ҚазТрансОйл» АҚ еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы тәуекелдерді басқару ережелерімен анықталды. Тәуекелдерді бағалау нәтижесінде Компанияның еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы айтарлықтай жоғары тәуекелдерін төмендету іс-шараларының бағдарламасы әзірленіп, бекітілді.

Компанияда, 5 (бес) бақылау деңгейін қамтитын Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғауды басқарудың бірегей жүйесі әрекет етеді:

1) бірінші бақылау деңгейі, шеберлермен, механиктермен, телім бастықтарымен және басқа да тікелей жұмыс басшыларымен жүргізіледі;

2) бақылаудың екінші деңгейі, филиалдардың құрылымдық бөлімшелері, өндіріс нысандарының басшылары және өндіріс нысанындағы еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау қызметінің жұмысшыларымен бірлесе отырып жүргізіледі;

3) үшінші бақылау деңгейі, басшылық жасайтын жұмыскерлермен, бөлімдердің, филиалдардың құрылымдық бөлімше қызметінің мамандарымен жүргізіледі;

4) бақылаудың төртінші деңгейі, басшылық жасайтын жұмыскерлермен және бөлімдермен, Компания филиалдарының әкімшілік–басқару мамандарымен жүргізіледі;

5) бақылаудың бесінші деңгейі, басшылық жасайтын жұмыскерлермен және Компанияның орталық аппаратының құрылымдық бөлімше мамандарымен жүргізіледі.

Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы 3-5 деңгейлердің ішкі бақылауының нәтижесі тиісті актілермен рәсімделеді және олардың нәтижелері бойынша: себептерін анықтап, жою мерзімдерін және жоюға жауапты тұлғаларды көрсететін ескеरту және түзету әрекеттерінің жоспары құрылады.

2015 жылды SGS халықаралық сертификаттау органы өткізген ҮМЖ сертификациялық аудитінен сәтті өткеннен кейін, Компанияға OHSAS 18001 халықаралық стандарттарының талаптарына сәйкес келетін ҮМЖ сәйкестік сертификаты тапсырылды.

Жалпы алғанда, Компанияда тұрақты түрде еңбекті қорғау нұсқаулықтарының барлық түрлері өткізіледі, Компанияның жұмыскерлері қажетті мамандандырылған киімдермен, аяқ киімдермен және басқа да, дербес қорғаныс құралдарымен қамтамасыз етілген.

Ішкі бақылау жүйесі шенберінде, өндіріске байланысты барлық келеңсіз оқиғалардың есебі жүргізіледі, келеңсіз оқиғалардың деректері бойынша тергеулер жүргізіледі, сондай-ақ, мұндай жағдайлардың орын алудың ықпал ететін факторларды төмендету шаралары қолданылады.

2015 жылды Компанияда өндіріске байланысты жұмыскерлердің арасында 5 (бес) келеңсіз жағдай тіркелді.

25 кесте «Өндіріске байланысты келеңсіз жағдайлардың жалпы саны»

Көрсеткіштер*	2015 жыл	2014 жыл
Өндіріске байланысты келеңсіз жағдайлардың жалпы саны	5	0
Женіл-желпі зақымдану саны	2	0
Ауыр зақым алу саны	2	0
Өндірістік зақымданудың адам өліміне апарып соқтыру саны	1	0
1000 адамға шаққандағы келеңсіз жағдайлардың жиілік коэффициенті	0,67	0

* Анықтама: Әйелдердің жеңіл зақымдану санатына жаратылып 1 өндірістік оқиға тіркелді.

Компанияның еңбек қауіпсіздігін қамту үшін қолға алып отырган шараларына қарамастан, 2015 жылы өндіріске байланысты соны адам өліміне апарып соқтырған бір оқиға орын алды.

2015 жылғы 29 қаңтарда жоғары вольтті желінің жөндеу барысында келеңсіз жағдай орын алған, нәтижесінде Компанияның жұмыскері техникалық электр тоғына түсіп қайтыс болды. Осыған орай, орын алған жағдайдың себептері мен мән-жайларын анықтау мақсатында арнайы тергеу жұмыстары жүргізілді. Аталмыш жағдай бойынша Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес, жұмыскердің өндірістегі өліміне байланысты жәбірленушінің заңды өкілінің пайдасына зиянды өндіріп алу құқығы берілетін аннуитеттік сақтандыру шарты жасалды.

Келеңсіз оқиғаны тергеу материалдары бойынша Компанияның барлық филиалдарына ақпараттық хабарлама жөнелтілді, ол өз кезегінде барлық жұмыскерлердің назарына жеткізілді.

2015 жылы 1000 адамға шаққандағы келеңсіз оқиғалардың жиілік коэффициенті 0,67 құрады. Сондай-ақ, «Аналогты-компаниялармен» салыстыру мақсатында, Компанияда бірінші рет өндірістегі уақытша еңбек қабілетінен айырылумен (LTIFR) қатар, келеңсіз оқиғалардың коэффициенті есептелді және ол 0,06 құрады.

Жалпы алғанда, есеп берген жылғы келеңсіз оқиғаларға әкеліп соқтырған негізгі себептер мынадай:

- Жұмыс өндірісі қауіпсіздігінің үйымдастырылу деңгейінің төмендігі және жауапты тұлғалардың жүріп жатқан жұмысқа жеткіліксіз бақылау жүргізбеуі;
- Жәбірленушілердің сактық шараларын орындауы.

Компания келешекте өндірістік зақымдану жағдайларына жол бермеу мақсатында, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жүйесін жақсарту бойынша үйымдастырушылық-техникалық іс-шаралар кешенін жүзеге асыруды, өндірісте бар тәуекелдерді қайта бағалау, жаңаларын анықтау бойынша сараптамалық жұмыстар өткізу, сондай-ақ, оларды төмендету әрекеттерін белсенді әзірлеуде.

Компания бөлімшелерінің тиісті басшыларының жауапкершілігін арттыру мақсатында, қызметті ынталандырудың негізгі көрсеткіштер жүйесіне ««ҚазТрансОйл» АҚ өндірістік зақымдану деңгейі» көрсеткіші енгізілді.

Сонымен қатар, 2015 жылы «ҚазМұнайГаз» ҰҚ АҚ Компаниясының құрылымдық бөлімшелерінде «Еңбекті және қоршаған ортаны қорғау саласындағы есептің айқындығы» корпоративтік ПӘҚ орындау бойынша тексерулер жүргізілді, олардың нәтижелері бойынша осы ПӘҚ тиісті деңгейде орындалғаны анықталды.

3.4.1. Өнеркәсіптік қауіпсіздік пен өрт қауіпсіздігі

Компанияның өнеркәсіптік қауіпсіздік пен өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету саласындағы жұмысы қауіпті өндіріс нысандарындағы өнеркәсіптік қауіпсіздік пен өрт қауіпсіздігін қамтамасыз етуге қойылатын талаптарды реттейтін нормативтік-техникалық құжаттар мен Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес жүзеге асырылады.

2015 жылы Компанияның магистральдік мұнай құбырларында техногенді сипаттағы апартар, Компанияның жазығынан орын алған оқиға мен өрттер орын алмаған.

Қауіпсіздік саласындағы іс-шаралардың тұтас кешенін тұрақты түрде өткізу арқасында апатсыз жұмыс тәртібімен қамту мүмкін болды.

Компанияда өндірістің апатсыз жұмыс істеуін қамтамасыз етуге бағытталған іс-шаралар іске асырылуда, соның ішінде жүйелі түрде ғимараттарды, құрылыштарды және жабдықтарды диагностикалау нәтижесінде жөндеу жұмыстары мен қайта құрылымдау іске асырылуда. Өндірістің ағымдағы деңгейін сақтап тұру үшін, өртке қарсы жабдықтарды және өрт дабылы құрылғыларын жетілдіруге енгізілген инвестициялар капитал салымдарының елеулі бөлігін құрайды.

Қауіпті өндірістік нысанын жариялы нысанға жатқызу өлшемін анықтайтын, 2015 жылы енгізілген қайта енгізілген Ережелерге және қауіпті өндірістік нысанның өнеркәсіптік қауіпсіздік декларациясын әзірлеу Ережелеріне сәйкес Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігі индустриялық даму және өнеркәсіптік қауіпсіздік комитетінде тіркелген «ҚазТрансОйл» АҚ магистральді мұнай құбырларының қауіпсіздік декларациясы әзірленді.

Қауіпті өндірістік нысандарын пайдаланып жұмыс істейтін жұмыскерлер Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес, окудан, қайта даярлықтан және аттестациядан өтеді.

Өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында 2015 жылы Компанияның 3 771 жұмыскері өрг-техникалық минимумы бойынша оқудан өтті, өрт қауіпсіздігінің шаралары туралы 8 776 нұсқаулықтар өткізіліп, өртке қарсы ерікті құрамның 731 мүшесі оқытылды, өрт қауіпсіздігі шаралары бойынша 226 нұсқаулық қайта өндөлді.

Стационарлық көбікпен өрт сөндіру қондырғыларының жұмысқа қабілеттілігін және өрт дабылдарының техникалық жағдайын тексеру жұмыстары, сондай-ақ, сыртқы өртке қарсы сумен жабдықтауды, ішкі өрт крандарының жұмысқа қабілеттілігін және нысандағы өрт қалқандарының, өрт құрал-саймандарының, өрт-техникалық жарақтардың жағдайын тексеру жұмысы тұрақты түрде жүргізіліп отырады.

Компания өрт шыға қалған жағдайда, тәжірибелік және теориялық түрғыда әрекет етуге машықталу мақсатында, 2015 жылы 17 өрт-тактикалық жаттығулар мен 102 өрт-тактикалық сабактар өткізді.

3.5. Жұмыскерлер

Жұмыскерлер – Компанияның басты құндылығы және табысты дамудың негізгі факторы. «ҚазТрансОйл» АҚ өз жұмыскерлеріне бәсекелі еңбек ақысы мен тиімді әлеуметтік қалтасын ұсынады және қауіпсіз еңбек жағдайын жасау үшін бар күш-жігерін салады.

Компания адами капиталдың – бәсекелесу қабілетін арттыру және ұзак мерзімдік даму негізі болып табылатындығын түсінеді және ұжымдағы тұрақтылыққа, қызметкерлердің әлеуметтік қорғалуына жағдай жасауға, жұмыс тиімділігін арттыруға бағытталған әлеуметтік жауапкершілікті арттыруға талпынады.

Компанияның директорлар кеңесінің 2015 жылғы 13 ақпандағы шешімімен бекітілген, Компанияның 2015-2019 жылдарға арналған Кадр саясатының мақсаты сапалы адами ресурстарын қалыптастыру, Компанияның адами капиталын нығайту және дамыту болып табылады.

Кадр саясатының негізгі міндеттері мынадай:

- кәсіби жоғары білікті жұмыскерлерді тарту, дамыту және ұстай білу;
- Компанияның жұмыскерлерін басқарудың озық әдістерін енгізу;
- Компания жұмыскерлерінің арасынан кадр резервін дамыту;
- Компания жұмыскерінің әдебін реттейтін ортақ ұстанымдарын, әлеуметтік нормаларын, құндылықтарын қалыптастыру.

Компания жыл сайын жұмыскерлерінің Компанияға адалдығын анықтау, корпоративтік мақсат, міндеттерден хабардар болуын, басшылыққа сенуін, әлеуметтік тұрғыда ерекше әсер ететін материалдық және психологиялық ынталандырылуын анықтау мақсатында олардың жұмысқа тартылу дәрежесін зерттең шықты.

Жұмыскерлердің Компанияға жұмысқа тартылу индексі 2015 жылы 67 % құрады, ол 2014 жылғы көрсеткішпен салыстырғанда 16 % кем. Дегенмен, 2015 жылы зерттеу жүргізу тәсілдері өзгергенін айта кеткен жөн, жұмыскерлерге сауалнама кезінде барынша шынайы ақпарат беру қажеттілігі туралы алдын-ала ақпарат берілді. Осыған орай, көрсеткіштер елеулі түрде өзгеріп, жұмыскерлер сауалнаманы толығырақ әрі сапалы толтырды.

Жұмыскерлердің жұмысқа тартылуының «Самұрық-Қазына» АҚ қабылданған индексіне сәйкес аталмыш зерттеулердің нәтижелері он бағаланған. Демек, бұл жұмыскерлердің Компанияның даму мақсаттарын дұрыс түсінетіндіктерінің бірден-бір айғағы.

Сонымен бірге, Компанияның индекс құраушыларының барлық тәмендеуін назарға алып отырғанын және болашақта осы бағытта жұмыс істеуді жоспарлап отырғанын айта кеткен жөн.

3.5.1. Жұмыскерлердің саны және құрамы

Компания Қазақстан Республикасы аумағындағы аса ірі жұмыс берушілердің қатарына кіреді. Компания жұмыскерлерінің тізімдік саны 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдайы бойынша 8 129 адамды құрады.

26 кесте «Жұмыскерлердің құрылымдық бөлімшелер бойынша саны»

	Ұйымның атауы	2015 жыл
1	Орталық аппарат	241
2	Батыс филиалы	4959
3	Шығыс филиалы	2710
4	БАЕО филиалы	87
5	FTO филиалы	88
6	Мәскеу, Самара, Омбы қалаларындағы өкілдіктер	44
	Барлығы	8129

Компания барлық жұмыскерлермен еңбек шарттарын жасасқан, сонымен бірге толық жұмыспен қамтылған жұмыскерлердің үлесі 98% және ішінәра жұмыспен қамтылғандардың үлесі 2%.

Компания қызметтің өндірістік ерекшелігіне байланысты қызметкерлердің 75,4% ер адамдар құрайды. Компания қызметкерлерінің негізгі үлесін 50 жасқа дейінгі жұмыскерлер құрайды. Компания қызметкерлерінің 2015 жылғы орташа жасы 42 жасты құрады. Осылайша, Компанияда кәсіби білімді және жоғары тәжірибелі аға ұрпақ пен бастамашыл, жігерлі жастар ортақ мақсатта ынтымақтаса, бірге еңбек етеді.

27 кесте «Компанияның жетекшілік етуші органдарының құрамы»

№ p/p	Санаты	Жасы	2015 жыл		2014 жыл	
			Адам	Үлесi*, %	Адам	Үлесi*, %
1	Директорлар кеңесі (6)	30 жасқа дейін	-	-	-	-
		30-дан 50 жасқа дейін	2	33	2	33
		50 жоғары	4	67	4	67
2	Басқарма(8)	30 жасқа дейін	-	-	-	-
		30-дан 50 жасқа дейін	5	63	6	75
		50 жоғары	3	37	2	25
			14		14	

28 кесте «Компания жұмыскерлерінің негізгі санаттық құрамы»

№ p/p	Санаты	Ерлер			Әйелдер		
		Жасы	Ада м	Үлесi* , %	Жасы	Ада м	Үлесi* , %
1	Әкімшілік- басқару қызметкерлері	30 жасқа дейін	25	10	30 жасқа дейін	25	10
		30-дан 50 жасқа дейін	176	68	30-дан 50 жасқа дейін	167	70
		50 жоғары	56	22	50 жоғары	48	20
2	Өндіріс жұмыскерлері	30 жасқа дейін	812	14	30 жасқа дейін	183	11
		30-дан 50 жасқа	3292	55	30-дан 50 жасқа	1048	64

		дейін		дейін		
		50 жоғары	1756	1	50 жоғары	408
3	Өлеуметтік салаға тартылған жұмыскерлер	30 жасқа дейін	1	9	30 жасқа дейін	8
		30-дан 50 жасқа дейін	6	55	30-дан 50 жасқа дейін	85
		50 жоғары	4	36	50 жоғары	29
			6128			2001

* Жас үлесі жұмыскерлердің жынысына қарай әрбір санаты бойынша жалпы санымен есептеледі.

2015 жылы мамандардың тұрақтамауы 1,81 % құрады, бұл 2014 жылғы көрсеткіштерден сәлғана жоғары.

29 кесте «2015 жылы мамандардың тұрақтамауы»

Көрсеткіш	2015 жылы %	2014 жылы %	Өзгеріс
Жалпы Компания бойынша мамандардың тұрақтамау көрсеткіші, %	1,81	1,76	2,8%

* Компаниядағы мамандардың тұрақтамауы жұмыстан өз еркімен босаған жұмыскерлер санын Компания жұмыскерлерінің орташа тізімдік санын алғандағы, жағымсыз себептермен жұмыстан босатылған жұмыскерлер санына қарай анықталады.

Компанияның мамандарды жалдау рәсімі Компанияның бос жұмыс орындарына байқаулық іріктеу ережелеріне сәйкес жүзеге асырылады. Байқау рәсімдерінің әділдігін қамтамасыз ету үшін, үміткерлердің білім деңгейін тексеру мақсатында тестілеу элементтерін қоса есептегендеге, үміткерлерді бос жұмыс орындарына іріктеу барысында деректік база жүргізу, білікті мамандарды іздестіру және іріктеу үрдісі жүзеге асырылады. 2015 жылы Компанияға 488 жұмыскер қабылданды.

Еңбекақы төлеу жүйесі

Компаниядағы еңбекақы төлеу жүйесі, Компания жұмыскерлеріне сыйақы тағайындау және еңбекақы төлеуді ұйымдастыру мәселелерін реттейтін ішкі құжаттар негізінде қалыптасқан.

Компания жұмыскерлерінің жалақы деңгейі Қазақстандағы салалық еңбек нарығындағы орташа нарықтық деңгейге сәйкес келеді. Есептік кезенде Компаниядағы орташа айлық жалақы, қызмет ететін аймақтардағы орташа жалақыдан жоғары болды.

Компанияда жұмыскерлердің ынталануы мен жұмыскерлерді қорғаудың онтайлы үйлесуіне мүмкіндік жасайтын еңбекақы төлеудің екі сипаттық жүйесі әрекет етеді.

Компания жұмыскерлерінің еңбекақысын төлеу, бекітілген (зиянды еңбек шарты үшін қосымша төлемдер, аудандық коэффициент, жалақы) және құбылмалы (сыйақы) бөліктерден тұрады.

Компания білікті өндірістік қызметкерлерді қолдау және сақтау мақсатында өндірістік бөлім жұмыскерлерінің жалақысын Қазақстандағы ақша құнсыздануын ескере отырып, жыл сайын индекстейді.

Компания жұмыс шарттарының толық немесе ішінара болуына қарамастан, барлық жұмыскерлерге жалақы және женілдіктердің бірдей әлеуметтік қалтасын ұсынады.

30 кесте «Ерлердің/әйелдердің базалық мөлшерлемесі»

Жұмыскерлердің санаты	2015 жерлердің/әйелдердің базалық мөлшерлемесі	2014 жерлердің/әйелдердің базалық мөлшерлемесі	Өзгеруі
Әкімшілік-басқару қызметкерлері	99,4	92,9	7,0%
Өндіріс жұмыскерлері	42,3	39,5	7,1%
Әлеуметтік салаға тартылған жұмыскерлер	42,3	39,5	7,1%

31 кесте «Бастапқы дәрежелі жұмыскердің жалақысы»

Көрсеткіш	2015 жыл	2014 жыл
Ең төменгі жалақы, мың теңге	42,3	39,5
Компаниядағы бастапқы деңгейлі жұмыскердің жалақысы, мың теңге	98,3	92,2
Қатынасы (бір)	2,3	2,3

Компания жұмыскерлерінің біліктілік талабына сәйкестігі, оқу қажеттілігі, еңбекақысының біліктілік деңгейіне сәйкестігі, сондай-ақ, болашақта жоғары лауазымдық қызметке ауысу мүмкіндігі анықталуы мақсатында 3 (үш) жылда бір рет жүйелі түрде аттестациядан өтіп тұрады. Компания жұмыскерлерін соңғы аттестаттау 2013 жылы жүргізілді.

3.5.2. Оқыту және біліктілікті арттыру

Компания жұмыскерлерінің жоғары кәсіби дайындық деңгейін Компанияның негізгі тұрақтылық факторы деп қарайды, сол себепті

қызметкерлердің біліктілік дәрежесін көтеруге және оқытуға үлкен мән береді.

«ҚазТрансОйл» АҚ жұмыскерлерді дамыту және оқыту жүйесі Компанияның стратегиялық даму талаптарын еске ре отырып жұмыскерлердің қажетті біліктілік деңгейін қалыптастыруға және қолдауға бағытталған.

Жұмыскерлерді кәсіптік оқыту, өндірістік міндеттерді шешу үшін қажетті біліктілік дәрежесін қамтамасыз етіп қана қоймай, жұмыскерлердің Компанияға деген адалдықтарының дамуына және корпоративтік мәдениеттің дамуына тікелей ықпалын тигіздеді.

Компанияның кәсіптік оқыту саласындағы негізгі бағыттары ретінде:

- біліктілік пен кәсіби тәжірибесін дамытуға бағытталған, оқыту;
- Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес өткізілетін еңбекті қорғау, өнеркәсіптік және өрт қауіпсіздігі мәселелері бойынша оқыту.

2015 жылы қызметкерлерді оқыту және дамыту бағдарламалары бойынша 557 іс-шара өткізілді. Оқытудың жалпы бағасы 324 млн. теңгені құрады.

Компанияның Батыс филиалы Оқу-курстық комбинатының базасында 4 785 өндірістік жұмыскер (соның ішінде 3 719 жұмысшы) қайта даярлықтан өтті.

2015 жылы Компанияның бір жұмыскерін оқытуға кеткен орташа уақыт 43 сағатты құрады, ол 2014 жылмен салыстырғанда 16,2% жоғары.

32 кесте «Жылына бір жұмыскерді оқытуға жұмсалатын орташа сағат саны»

Көрсеткіш	2015 жыл	2014 жыл
Жұмыскерлердің жалпы саны	8 129	8 183
Дайындау сағатының саны*	347 510	300 794
Жылына бір жұмыскерді оқытуға жұмсалатын орташа сағат саны	43	37

*тіл үйрену курсарын есепке алмағанда

Кадр резервін қалыптастыру

Компания жұмыскерлерінің мансабын көтеру және кәсіби қабілетін барынша ашу үшін мол мүмкіндіктер ұсынады.

Үрпақтар сабактастыры мен өзіміздің кадрларды тәрбиелеу және Компанияның жоғары даму қарқынын қамтамасыз ету үшін, «ҚазТрансОйл» АҚ үнемі жаңартылып отыратын кадр резерві қалыптасқан. Кадр резервіне жұмыс тәжірибесі мол және біліктілігі жоғары, сондай-ақ, нәтижелі жұмыскерлер ғана алынады.

2015 жылы байқаулық іріктеу нәтижесінде 83 үміткердің ішінен кадр резервіне барлық бағалау кезеңдерінен сәтті өткен 26 жұмыскер алынды.

Кадр резервіне алынған жұмыскерлерді көсіби тұрғыда дамыту және нәтижелі дайындау мақсатында, оқыту іс-шараларын өткізумен қатар «ҚазТрансОйл» АҚ Басқарма төрағасымен кездесулер өткізіледі.

Компания ішкі ауысым және жұмыскерлерді басшылық лауазымдарға сатылай тағайындау саясатын ұстанады. Компания жұмысын, тәжірибелік нәтижелерін бағалаумен қатар, іскерлік және тұлғалық қасиеттерінің негізінде барлық жұмыскерлерге тең жағдай жасай отырып, жұмыскерлердің Компания ішінде ауысып, тәжірибе жинақтауына қолдау көрсетеді. Басшылық лауазымдарға бос орын болған жағдайда кадр резервіне алынған жұмыскерлерге басымдық беріледі.

Компанияның жастар саясаты

«ҚазТрансОйл» АҚ жас мамандармен жұмыс істеуде және Компания жұмысы үшін жас мамандарды тартатын кешенді бағдарлама жұмыс жасайды. Жұмыстың негізгі қағидалары мен бағыттары «ҚазТрансОйл» АҚ Жастар саясатында баяндалған.

Компания үздік студенттерді Қазақстанның көсіби жоғарғы оқу орындарында оқытууды қолдайды. Студенттерге Компанияның құрылымдық бөлімшелерінің өндірістік нысандарында төленетін тәжірибеден өту мүмкіндігі беріліп отыр. Студентке өндірістік тәжірибе кезінде таңдал алған саласы бойынша жұмыс орны беріледі, тәуліктік шығындары төленеді, тұрғылықты мекен-жайынан тәжірибе өту орнына дейінгі және қайтар бағыттағы жолақысы төленеді және екінші топтағы жұмысшының мөлшерлемесі бойынша жалақы төленеді. Әр студентке Компанияның тәжірибелі жұмыскерлері арасынан жетекшілер тағайындалады.

Компания аталмыш бағдарлама шеңберінде Қазақ-Британ техникалық университеті, Қ.И. Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық университеті және басқа да отандық жетекші жоғары оқу орындарымен бірлесе жұмыс істеуде. Серіктестіктің негізгі бағыттары студенттердің өндірістік және диплом алды тәжірибелерін ұйымдастыру болып табылады. Есептік кезеңде Компанияның бөлімшелерінде 344 студент өндірістік тәжірибеден өтті.

Компанияның өндірістік филиалдарында еңбек ететін жоғары дәрежелі мамандарының көсіби шеберліктерін паш ететін жыл сайынғы «Өз мамандығының үздігі» байқауы үздік мамандарды анықтау, марапаттау және Компания бөлімшелерінің арасында тәжірибе алмасуды ұйымдастырудың пәрменді әдісі болып табылады.

3.5.3. Әлеуметтік саясат

Компанияның әлеуметтік саясаты, ыңғайлы әрі қауіпсіз еңбек жағдайын қамтамасыз етуге, салауатты өмір салтын қолдауға, жұмыскерлер мен олардың отбасы мүшелерінің өмір сапасын және тұрғын үй-жайларын жақсартуға, ардагерлер мен зейнеткерлерге материалдық қолдау көрсетуге бағытталған.

Компанияның әлеуметтік жауапкершілік кодексі шеңберінде, Қазақстан Республикасының халқын барынша жоғары игілікпен қамту мақсатында «ҚазТрансОйл» АҚ өз жұмыскерлерінің, өзі қызмет атқаратын аймақ тұрғындардың және жалпы қоғамның өміріне әлеуметтік жауапкершілікпен қарауға міндеттелген.

Компанияның әлеуметтік жауапкершілігі ішкі және сыртқы саналуан әлеуметтік бағдарламалар арқылы танылады.

Компанияда жұмыс беруші, яғни Компания және жұмыскерлер арасында мерзімі үш жылды құрайтын бес (біреуі Компанияның орталық аппаратында және төртеуі филиалдарында) ұжымдық шарттар жасалған. Компанияның барлық жұмыскерлері ұжымдық шартпен қамтылған. Ұжымдық шарт жұмыскерлер мен олардың отбасы мүшелерінің өмір сүру деңгейін жақсартуға бағытталған, кеңейтілген әлеуметтік жеңілдіктер қаласын қамтиды.

Ұжымдық шартқа сәйкес, жұмыскерлерге жалакының сақталуынсыз демалыс, оқу демалысы, балаға (балаларға) жүктілік және босану, бала (балаларды) асырап алуға арналған демалыстар секілді әлеуметтік демалыстар, сондай-ақ, жұмыскердің некеге тұруына, баласының туылуына байланысты, жұмыскердің жақын туыстарының (ата-анасының, жұбайының, балаларының, туған аға-інілерінің, апа-қарындастарының, жұбайының, ата-анасының) қайтыс болуына байланысты жағдайларды қоса есептегендеге, қысқа мерзімді ақы төленетін демалыстар ұсынылады. Бала үш жасқа толғанға дейін оған күтім жасауға байланысты демалыстағы қызметкерлерге Компанияда ай сайынғы жәрдемақы төлеу қарастырылған.

Компания жұмыскерлерінің балаларын бала-бақшада тәрбиелеу құнын 30 еселік АЕК мөлшерден аспайтын көлемде төлейді.

Компания жұмыскерлерінің тұрғын үй мәселелерін шешу мақсатында 2014 жылғы ақпан айында «ҚазТрансОйл» АҚ жұмыскерлерінің тұрғын үйді сатып алуын немесе құрылышын салуын қаржыландыруды ұйымдастыру ережелерін бекітті. Аталған Ережелер Компанияның баспанасы жоқ және баспана салғысы келетін немесе қолда бар баспана жағдайын жақсартқысы келетін жұмыскерлеріне банкпен жеңілдік шарттары бар шарт жасау жолымен тұрғын үйді жеңілдікпен алуға мүмкіндік береді. Ал, банк «ҚазТрансОйл» АҚ ынтымақтастық келісімі негізінде ақшалай қаражат бөледі. 2015 жылы Компанияның 172 жұмыскері жеңілдікпен несие алды.

Компания жұмыскерлерінің балалары үшін жыл сайын балаларға арналған жазғы демалыс бағдарламаларын ұйымдастырады. 2015 жылы Компания өз жұмыскерлерінің 1500 балаларының Түрік Республикасына демалысқа баруын ұйымдастыруды, бұл ретте ол жолдамаларды сатып алу, балаларды демалыс орнына дейін және кері үйлеріне жеткізілуінің барлық шығынын көтерді.

33 кесте «Баланы үш жасқа дейін күту демалысы аяқталып, жұмысқа шыққан жұмыскерлердің 2015 жылғы үлесі»

Құрылымдық бөлімшениң атауы	Бала күту демалысын алған жұмыскерлердің жалпы саны		Бала күту демалысы аяқталып, жұмысқа шыққан жұмыскерлердің саны		Бала күту демалысы аяқталып, жұмысқа шыққан жұмыскерлер дін үлесі
	Ер	Әйел	Ер	Әйел	
Орталық аппарат	1	14	0	3	20
Батыс филиалы	2	87	1	27	31,5
Шығыс филиалы	1	55	0	7	12,5
БАЕО филиалы	0	4	0	2	50
FTO филиалы	0	4	0	0	0
Мәскеу, Самара, Омбы қалаларындағы өкілдіктер	0	0	0	0	0
ЖИЫНТЫҒЫ	4	164	1	39	
Жалпы саны	168		40		23,8

Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес Компанияның бастамасымен жұмыстан босату туралы, Компанияны тарату немесе жұмыскерлердің санын немесе штатын қысқарту салдарынан жұмыстан босату жөніндегі жазбаша нысандағы мағлұматы ең кем дегенде бір айдан кешіктірілмей берілуі тиіс.

Зейнетақымен қамсыздандыру

Компания уақытында Компанияның табысты қызметі мен дамуына білімі мен күш жігерін салып, бүгінде құрметті еңбек демалысындағы жұмыскерлерге де қамқорлық көрсетеді. Жұмыс істемейтін зейнеткерлер мен мүгедектерді әлеуметтік қолдау Ережелері шеңберінде зейнетке шыққанда көрсетілетін міндетті материалдық көмектен бөлек, Компания өзінің бұрынғы жұмыскерлерін естен шығармай олар үшін бір реттік ақшалай төлемдер немесе ұлттық, мемлекеттік және кәсіби мерекелерге орай есте қаларлық сыйлықтар үlestіреді.

Марапаттау саясаты

Қазақстан Республикасының құбыр өткізіп тасымалдау қызметіне елеулі үлес қосқаны үшін Компания жұмыскерлері мемлекеттік марапаттарға, Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі, «Самұрық-Қазына» АҚ, «ҚазМұнайГаз» ҰҚ АҚ, «KAZENERGY» Қазақстан мұнай және энергетика кешенді ұйымдарының қауымдастығы және

Компания марапаттарына ұсынылады. 2015 жылы Компанияның және ЕББҰ 162 адам марапатталды.

Салауатты өмір салты

Компания жұмыскерлерінің салауатты өмір салты мен спортты қолдау біздің әлеуметтік саясатымыздың маңызды шарты болып табылады.

Спорт шаралары дене күш-қуатын сақтауға және жақсарта түсуге жағдай жасап қана қоймай, ұжымның ауызбіршілігін арттырумен қатар, Компанияның корпоративтік мәдениетін нығайта түседі және командада жұмыс істеу машиқтарына қол жеткізугі жәрдемдеседі.

Компания 2015 жылы маусымда Қарағанды қаласында Қазақстан Республикасы құбыр көлігінің 80 жылдығына орай ұйымдастырылған спартакиада өткізді. Спорттың алты түрі бойынша өткізілген жарыстарға Батыс, Шығыс филиалдарының, бірлесе бақыланатын ұйымдары «Қазақстан-Қытай құбыры» ЖШС, «МұнайТас» СБҚҚ, «Batumi Terminals Limited» компаниясының командаларымен қатар, Орталық аппарат пен БАЕО филиалының біріккен командалары қатысты.

Компанияның футбол командасы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ тобының басқа ұйымдарының командаларымен жарыстарға тұрақты түрде қатысады.

Қызмет атқару өнірлеріндегі жергілікті қоғам

«ҚазТрансОйл» АҚ, Компанияның қызмет атқаратын өнірлеріндегі жергілікті қоғаммен өзара белсенді ынтымақтастықта. Компанияның бұл қыры тиімді дамуы үшін қолайлы әлеуметтік климат құруға және қоғамның әлеуметтік жауапкершілікті корпоративтік мүшесі мәртебесін сақтауға көзделген.

Компания өнірлердегі инфрақұрылым, білім және спорттың дамуына өз үлесін қосуы арқылы өнірлердің әлеуметтік және экономикалық дамуына атсалысуда.

Компания 2015 жылы өзі қызмет атқаратын өнірлерге демеушілік (қайырымдылық) көмек көрсету шенберінде Компания құрылыстарын қаржыландырылған Қинаш ауылындағы (Атырау облысы, Құрманғазы ауданы) балалар мен ересектерге арналған әмбебап спорт алаңқайын, Құлсары қаласындағы (Атырау облысы, Жылдың ауданы) жаңа №21 жалпы білім беретін орта мектеп және Павлодар қаласындағы бала-бақшасының ашылу салтанатын аудан әкімшіліктерімен бірлесе отырып өткізді.

3.6. Үкпалданырылған басқару жүйесі

Ұзақ мерзімдік болашақта тұрақты дамуды қамтамасыз ететін үкпалданырылған менеджмент жүйесі Компанияның корпоративтік басқару жүйесінің маңызды бөлігі болып табылады.

2015 жылы Компанияның ҮМЖ ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001 және ISO 50001 халықаралық стандарттар талаптарына сәйкестік сертификациялық аудитінен сәтті өтті. SGS халықаралық сертификаттау органы аталмыш аудиттің қорытындысы бойынша Компанияның ҮМЖ аталған халықаралық стандарттардың талаптарына сәйкестігін растап, халықаралық үлгідегі сәйкестік сертификатын табыстады.

Компанияның ҮМЖ осы деңгейден төмөндемей, одан әрі дами беру мақсатында, есеп беру кезеңінде мынадай іс-шараларды өткізді:

- Компания бөлімшелерінің ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001, ISO 50001 халықаралық стандарттарына сәйкестігін тексеру мақсатында ішкі аудит өткізілді, нәтижесінде түзету және ескерту әрекеттерінің жоспары, сондай-ақ, ҮМЖ жақсарту іс-шаралары әзірленді;
- Компанияның 2015 жылы көрсеткен қызметінің сапасына тұтынушылардың қанағаттану дәрежесін анықтау мақсатында, Компания қызметін тұтынушыларының арасында жоспарлы сауалнама жүргізілді, нәтижесінде тұтынушылардың мұнай тасымалдау қызметіне 100%, су беру қызметіне 99 %, операторлық қызметке 99,3 % қанағаттанатындығы анықталды.
- Компанияның бизнес-үрдістерін оңтайлыландыру бойынша жұмыскерлер оқытылды;
- Компания үрдістерінің тәртібін жақсарту мақсатында, 35 ҮМЖ құжаттары қайта жаңартылып, әзірленді.

Сонымен қатар, Компания орташа мерзімдік кезеңге ҮМЖ жақсарту бойынша келесі іс-шараларды іске асырады:

- Компанияның корпоративтік порталында барлық анықталған сәйкесіздіктер, бақылаулар мен оқиғаларды және олар бойынша қабылданған ескерту, түзету әрекеттерін есепке алып деректер базасын енгізу;
- ҮМЖ ішкі аудиторларына ISO 9001:2015 және ISO 14001:2015 халықаралық стандарттарының жаңа нұсқаларын оқыту;
- Іштей оқыту және нұсқаулықтар беру арқылы Компания жұмыскерлерінің ҮМЖ тереңірек мағлұматтандыру;
- ҮМЖ ішкі аудитін өткізу, түзету және ескерту әрекеттерінің жоспарын әзірлеу;
- ҮМЖ құжаттамасын басқару үрдісін оңтайлыландыру;
- Орталық аппарат бөлімшелерінің тиісті басшылары, филиал және филиалдың құрылымдық бөлімшелерінің басшылары үшін ҮМЖ жетілдіру мәселелері бойынша қызметтеріне ПӘК бекіту мүмкіндіктері қарастырылады;
- еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы тәуекелдерді жүйелі түрде қайта бағалау;
- экологиялық жағдайлардың елеулілігін жүйелі түрде қайта бағалау;
- энергетикалық талдау нәтижесі бойынша энергоменеджмент жүйесінің шекараларын қайта қарau және бекіту;

- орталық аппарат бөлімшелерінің тиісті басшылары, филиал және филиалдың құрылымдық бөлімшелері басшыларының ПӘК бағалау жүйесінің құрамына энергия тиімділігі көрсеткіштерін қосу.

Осылайша, Компанияның ҰМЖ тұрақты даму жүйесінің маңызды шарттарын қамтиды және оның одан әрі жетілдірілуін көздейді.

3.7. Компанияның тұрақты даму саласындағы болашақ орташа мерзімдік жоспарлары

Компания мұдделі тараптарға елеулі ықпал ететін, Қазақстан Республикасындағы аса ірі жұмыс беруші, өзі қызмет атқаратын өнірлердің қоғамдық ортасы мен экологиясына, әлеуметтік әл-ауқатына елеулі түрде әлеуетті ықпал ете алатын, әлеуметтік-жауапкершілікті ұйым, сонымен қатар, Қазақстан Республикасындағы аса ірі магистральді мұнай құбыр желісінің иесі ретінде, өзінің тұрақты даму саласының қызметін жалғастыра беруді жоспарлап отыр.

ҰМЖ жетілдіру шеңберіндегі іс-шаралардан бөлек, 2016 жылғы және болашақ орташа мерзімдік негізгі қызмет бағыттары мынадай болмақ:

Коршаған ортаға тигізетін зиянды әсерін төмендету саласында:

- Компанияның өндірістік нысандарының қоршаған ортаға тигізетін зиянды әсерін төмендету мақсатында инвестициялар енгізу;
- Компания қызмет ететін өнірлердегі магистральді мұнай құбырларының жағасындағы тарихи ластанған жерлердің залалын жою жұмысын жалғастыру.

Куат көзін үнемдеу саласында:

- «ҚазТрансОйл» АҚ 2015-2019 жылдарға арналған куат көзін үнемдеу және оның тиімділігін арттыру іс-шараларының Жоспарын жүзеге асыру;
- Энергоменеджменттің корпоративтік жүйесін реттейтін ішкі құжаттарды жаңарту.

Еңбекті қорғау, өрт және өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы:

- «ҚазТрансОйл» АҚ еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғауды басқарудың бірегей жүйесін одан әрі жетілдіру;
- Компания жұмыскерлері қатарынан қалыптасқан ерікті өрт сөндіру құрамдары мен қызметкерлерді оқыту, өрт дабылы және өрт сөндіру жүйесін тексеруден өткізу;
- еңбекті қорғау жүйесіне мониторингті күшету, соның ішінде, Компанияның өндірістік нысандарын тексерудің жоспарын жүзеге асыру;
- Компанияның жауапты тұлғаларының тиімді қызмет етуін бағалау кезінде еңбекті қорғау, өнеркәсіптік және өрт қауіпсіздігі саласындағы негізгі қызмет көрсеткіштерінің маңыздылығын арттыру.

Қызметкерлерді басқару саласында:

- Мамандардың тұрақтамауын төмендету, Компания жұмыскерлерін оқыту және кадр резервін қалыптастыру іс-шараларының жоспарын жүзеге асыру;
- 2016 жылы Компанияның жұмыскерлерін аттестациядан өткізу.

4. Корпоративтік басқару

Компанияның корпоративтік басқару жүйесі акционерлердің құқықтары мен мүдделерін қорғауға, Компанияның қаржылық нәтижелерінің айқындығын қамтамасыз етуге және оның құнын арттыруға бағытталған.

«ҚазТрансОйл» АҚ ұжымы корпоративтік басқарудың пәрменді жүйесі Компанияның құнын, бәсекеге қабілеттілігін және инвестициялық тартымдылығын арттырудың негізгі факторы болып табылатынын түсінеді. Корпоративтік басқарудың ойдағыдан жетілдірілуі мүдделі тұлғалардың кең ауқымдық мүдделерінің Компанияның тарарапынан ескерілуін қамтамасыз етуге және инвесторлардың корпоративтік құнды қағаздарға деген сенімін арттыруға ықпал етеді.

Корпоративтік басқару Қазақстан Республикасының заңнамасына, «ҚазТрансОйл» АҚ Жарғысына және Корпоративтік басқару кодексіне сәйкес жүзеге асырылады.

Акционерлердің жалпы жиналышы

Стратегиялық басқару комитеті

Корпоративтік хатшы

Кадрлар және сыйакы төлеу комитеті

Директорлар кенесі

Ішкі аудит комитеті

Ішкі аудит қызметі

Басқарма хатшысы

Тәуекелдерді басқару комитеті

Басқарма

Компанияның Корпоративтік басқару кодексінің негізгі қағидалары мынадай:

- акционерлердің құқықтары мен мүдделерін қорғау қағидасы;
- Директорлар кеңесі мен Басқарманың Компанияны тиімді басқару қағидасы;
- Компанияның өз бетінше қызмет ету қағидасы;
- Компанияның қызметі жөніндегі ақпараттардың ақиқаттылығы және оның әділ ашылу қағидалары;
- заңнама және этика қағидасы;
- тиімді дивиденд саясаты қағидасы;
- тиімді кадрлық және әлеуметтік саясат қағидасы;
- қоршаған ортаны қорғау қағидасы;
- корпоративтік келіспеушіліктер мен мүдделердің қайшылығын реттеу саясаты;
- жауапкершілік қағидасы.

Компанияның корпоративтік басқару кодексінде бекітілген қағидаларды ұстануы туралы 2015 жылғы есеп Компанияның веб-сайтының «Корпоративтік басқару» бөлімінде жарияланған.

Корпоративтік басқару органдарының қызметін реттейтін және олардың құзыреттерін шектейтін құжаттар Компанияның корпоративтік веб-сайтының «Корпоративтік басқару» бөлімінде орналастырылған.

Орта мерзімдік жоспарлар

2013 жылы Компанияда келесі негізгі үш міндетке: құрылым, үрдіс және әділеттілікке негізделген корпоративтік басқару диагностикасы жасалды. Оның нәтижелері бойынша, Компанияның корпоративтік басқару рейтингі 2013 жылы 63,7% құрады.

Диагностиканың нәтижелері негізінде 2013-2016 жылдарға арналған Компанияның корпоративтік басқару жүйесін жетілдіру жөніндегі жоспар өзірленді. Қазіргі сәтте жоспармен көзделген шаралардың 80% астамы іске асырылды, бұл үздік әлемдік тәжірибеге сәйкестік деңгейінің артқанын көрсетеді.

2016 жылы корпоративтік басқару жүйесіне қайта диагностика жасау жоспарлануда.

Сондай-ақ, 2016 жылдың екінші тоқсанында Компанияда – дауыс беретін акциялардың елу пайызынан астамы тікелей немесе жанама түрде «Самұрық-Қазына» АҚ тиесілі заңды тұлғаларға қатысты міндетті түрде корпоративтік стандарттарға сәйкес қолданылуы тиіс «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» акционерлік қоғамының Корпоративтік басқару кодексіне сәйкес дайындалған жаңа Корпоративтік басқару кодексін бекіту жоспарлануда.

«Самұрық-Қазына» АҚ тобына кіретін компаниялар құнының болашақта ұзақ мерзімде өсуі көзделген тұрақты дамуы жаңа Корпоративтік басқару кодексінің негізгі элементі болып табылады. Алайда, қазірдің өзінде Директорлар кеңесінің мүшелері және Басқарма мүшелері болып табылатын басқару органдары Компанияның тұрақты даму қызметіне белсенді түрде атсалысуда.

4.1. Акционерлердің Жалпы жиналышы

Акционерлердің Жалпы жиналышы Компанияның жоғарғы органы болып табылады. Ол Компания қызметінің аса маңызды мәселелерін қарастыруға құзыретті.

Акционерлердің Жалпы жиналышы өз қызметін Қазақстан Республикасының «Акционерлік қоғамдар жөніндегі» Заңына, Компания акционерлерінің Жалпы жиналышы жөніндегі қағидаларға және Жарғыға сәйкес жүзеге асырады.

Акционерлердің Жалпы жиналышының айрықша құзыреті Компания Жарғысының 10 бабының 1 тармағымен анықталған.

4.1.1. Акционерлік капитал құрылымы

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдайы бойынша Компанияның 384 635 599 (үш жүз сексен төрт миллион алты жүз отыз бес мың бес жүз тоқсан тоғыз) жай (қарапайым) акциялары жайғастырылды және төленді, соның ішінде:

- 346 172 040 (үш жүз қызық алты миллион бір жүз жетпіс екі мың қызық) жай акциясы немесе барлық шығарылған және жайғастырылған акцияларының 90% «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ тиесілі;

- 38 463 559 (отыз сегіз миллион төрт жүз алпыс үш мың бес жүз елу тоғыз) жай акциясы немесе 10% кеміткендегі бір акциясын жазу әдісімен Қазақстан қор биржасында жайғастырылған.

Компания 1 (бір) жай акциясын жайғастырмаған.

4.1.2. Акционерлердің 2015 жылғы Жалпы жиналышының өткізілуі жөніндегі ақпарат

2015 жылғы 20 мамырда Компания Акционерлерінің Жалпы жылдық жиналышын өткізді, онда мынадай мәселелер бойынша шешімдер қабылданды:

- Компанияның 2014 жылғы қаржылық есебін және шоғырландырылған қаржылық есебін бекіту туралы;
- 2014 жылғы таза табысты бөлу тәртібін бекіту, жай акциялар бойынша дивидендтер төлеу туралы шешім қабылдау және Компанияның бір жай акциясына есептелген дивидендтің мөлшерін бекіту туралы;
- Компанияның 2014 жылғы есебін бекіту туралы;
- Компанияның Директорлар кеңесінің 2014 жылы атқарылған жұмысы жөніндегі жылдық есебін бекіту туралы.
- Компанияның және оның лауазымды тұлғаларының әрекеттеріне қатысты акционерлердің өтінімдерін қарау және олардың 2015 жылғы қорытындылары туралы.

Сондай-ақ, Компанияның есеп комиссиясының сандық құрамы мен өкілеттіктерінің мерзімі анықталды, олардың мүшелері сайланды.

Компания 2015 жылды Акционерлердің кезектен тыс Жалпы жиналыштарын өткізген жоқ.

4.1.3. Дивиденд белгілеу саясаты

2012 жылғы шілде айында «ҚазТрансОйл» АҚ дивиденд белгілеу саясаты бекітілді. Компанияның және оның акционерлерінің мудделерін тең қарау, сондай-ақ, Компания дивидендтерінің акционерлерге арналған мөлшерін анықтау барысында әдіскерліктің әділ қолданылуы оның басты мақсаты болып табылады.

Дивидендердің мөлшерін анықтау тәртібін, сондай-ақ, дивидендерді төлеу тәртібін қамтитын Компанияның дивидендтік саясаты Компанияның корпоративтік веб-сайтының «Акционерлер мен инвесторларға» бөлімінде орналастырылған.

2013 жылғы дивиденд мөлшері «ҚазТрансОйл» АҚ бір жай акциясымен есептегендеге 109 теңгені құрады, бұл орналастыру бағасына қатысты 15% дивидендтік табыштылықты қамтамасыз етті. Дивиденттерді төлеуге барлығы 41 925 280 291 (қырық бір миллиард тоғыз жүз жиырма бес миллион екі жүз сексен мың екі жүз тоқсан бір) теңге жұмсалды немесе Компанияның 2013 жылғы шоғырландырылған таза табысының 66%. Дивиденд төлеу 2014 жылғы шілдеде жүзеге асырылды.

2014 жылғы дивиденд мөлшері Компанияның бір жай акциясымен есептегендеге 120,71 теңгені құрады, бұл орналастыру бағасына қатысты 16,65% дивиденд табыштылығын қамтамасыз етті. Дивиденд төлеуге барлығы 46 429 363 155 (қырық алты миллиард төрт жүз жиырма тоғыз миллион үш жүз алпыс үш мың бір жүз елу бес) теңге жұмсалды немесе Компанияның 2014 жылғы шоғырландырылған таза табысының 99,9%. Дивиденд төлеу 2015 жылғы маусым айында жүзеге асырылды.

4.2. Директорлар кеңесі

Директорлар кеңесі - Компанияның стратегиялық мақсаттарын, дамуының басым бағыттарын анықтайтын, оның қызметінің болашақ ұзақ мерзімге арналған негізгі бағдарларын белгілейтін, алға қойылған мақсаттарды жүзеге асыруға қажетті қаржы және адами ресурстарының болуын қамтитын және өзге де маңызды мәселелерді қарайтын басқару органды.

Директорлар кеңесі шешімдер қабылдаудың қолданыстағы жүйесіне сәйкес Компанияның қызметін тиімді басқару мен тиісінше бақылау бойынша Акционерлердің Жалпы жиналысының алдында жауап береді.

Компанияның Жарғысына сәйкес, Директорлар кеңесі мүшелерінің саны кемінде үш адамды құрауы тиіс. Компанияның Директорлар кеңесі құрамының кемінде отыз пайзы тәуелсіз директорлар болуы тиіс.

Компанияның директорлар кеңесінің құрамына алты адам кіреді. Акционерлік капиталдың құрылымына сәйкес (жай акцияларының жалпы санының 90% «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ тиесілі) Компанияның Директорлар кеңесінің екі мүшесі – ірі акционер «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ өкілдері болып табылады. Компанияның Директорлар кеңесінің үш мүшесі тәуелсіз директорлар, бұл корпоративтік басқарудың үздік әлемдік тәжірибесіне сәйкес миноритарлық акционерлердің құқықтары мен мұдделерінің қорғалуын қамтамасыз етуге мүмкіндік береді. Сондай-ақ, Компанияның бас директоры (Басқарма төрағасы) Директорлар кеңесінің мүшесі болып табылады.

Компанияның Директорлар кеңесінің барлық мүшелері тәжірибелері мол, жоғары кәсіби білікті тұлғалар.

4.2.1. Директорлар кеңесінің 2015 жылғы құрамы

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ өкілі Ардақ Қасымбек - Компанияның Директорлар кеңесінің төрағасы.

Сонымен қатар, Ардақ Мұқышев ірі акционердің өкілі болып табылады.

Қайыргелді Қабылдин 2015 жылғы 15 желтоқсанға дейін Директорлар кеңесіндегі Компанияның атқарушы органдың жалғыз өкілі болып табылады.

Ардақ Қасымбек

«ҚазТрансОйл» АҚ Директорлар кеңесінің төрағасы

«ҚазМұнайГаз» ҮК АҚ өкілі

1977 жылдың 29 қыркүйегінде дүниеге келген. 1998 жылы әл-Фараби атындағы Қазак Мемлекеттік Үлттых Университетінің (бакалавриат және магистратура) «Халықаралық экономикалық қатынастар» мамандығын бойынша экономист біліктілігін алды. 2001 жылы Business School of City University of London (Лондон, Ұлыбритания) оқу орнының «Банк ісі және халықаралық қаржы» мамандығы бойынша, қаржыгер біліктілігін алды.

ЕҢБЕК ӨТІЛІ ЖӨНІНДЕГІ МӘЛІМЕТТЕР:

1998 – 2007 жылдар	Еңбек жолын «Қазақстан Халық Банкі» ААҚ құрылымдық қаржыландыру департаментінің жетекші банкирі ретінде бастады. «Қазақойл» ҮМК» ЖАҚ, «ҚазМұнайГаз» ҮК АҚ, «Атырау мұнай өндізу зауыты» ЖШС және «ҚазМұнайТеніз» Теніз мұнай компаниясы» АҚ еңбек етті.
2007 – 2008 жылдар	«ҚазМұнайГаз» ҮК АҚ атқарушы директоры.
2008 – 2009 жылдар	«ҚазМұнайГаз» ҮК АҚ басқарушы директоры.
2009 – 2010 жылдар	«ҚазМұнайГаз» ҮК АҚ корпоративтік даму және активтерді басқару жөніндегі бас менеджері.
2010 – 2012 жылдар	«ҚазМұнайГаз» ҮК АҚ корпоративтік қаржыландыру және активтерді басқару жөніндегі бас менеджері.
2012 – 2013 жылдар	«ҚазМұнайГаз» ҮК АҚ корпоративтік қаржыландыру және активтерді басқару жөніндегі директоры.
2013 жылғы қараша айынан бастап	«ҚазМұнайГаз» ҮК АҚ экономика және қаржы жөніндегі басқарушы директоры қызметін атқарады.

2012 жылғы 19 қазаннан бастап «ҚазТрансОйл» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, «ҚазМұнайГаз» ҮК АҚ өкілі болып табылады.

2014 жылғы 28 мамырдан бастап, 2016 жылғы 29 қантарға дейін – «ҚазТрансОйл» АҚ Директорлар кеңесінің төрағасы болып табылады.

«ҚазТрансГаз» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, «ҚазРосГаз» ЖШС Бақылау кеңесінің мүшесі, Cooperative KazMunaiGaz U.A., Mangistau Investment B.V. Басқарушы директорлар кеңесінің мүшесі, ККО «Қазақстан Пайлайн Венчурс» басқару комитетінің мүшесі, «ҚМГ өндіру және бұрғылау технологиялары ҒЗИ» ЖШС Бақылау кеңесінің мүшесі (2015 жылғы 31 жеселтоқсандағы жағдай бойынша).

Қазақстан Республикасының азаматы.

Компанияның және оның ЕББҰ акцияларын иеленбейді.

Компанияның жеткізушілері мен бәсекелестерінің акцияларын иеленбейді.

Ардақ Мұқышев

«ҚазТрансОйл» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі

«ҚазМұнайГаз» ҮК АҚ өкілі

1978 жылғы 4 наурызда дүниеге келген. 1998 жылы Л.Н.Гумилев атындағы Еуразиялық университетінің «Құқық және құқықтық білім беру әдіскерлігі» мамандығы бойынша -зангер біліктілігін иеленді. 2007 жылы Т.Рысқұлов атындағы Қазақ экономикалық университетінің «Экономика» мамандығы бойынша - экономист біліктілігіне ие.

ЕҢБЕК ӨТІЛІ ЖӨНІНДЕГІ МӘЛІМЕТТЕР:

2000 – 2003 жылдар	Еңбек жолын Астана қаласы ҚПБ (қалалық ішкі істер басқармасы) органында бастады.
2003 – 2010 жылдар	Қазақстан Республикасы Энергетика және минералды ресурстар министрлігінің Заң қызметі департаментінің бас маманы, бөлім бастығы, басқарма бастығы, директордың орынбасары лауазымдарын атқарды.
2010 – 2013 жылдар	Қазақстан Республикасы Мұнай және газ министрлігінің Заң қызметі департаментінің директоры.
2013 – 2014 жылдар	«ҚазМұнайГаз» ҮК АҚ Басқарма Төрағасының кеңесшісі.
2014 жылғы 12 тамыздан бастап қазіргі кезге дейін	«ҚазМұнайГаз» ҮК АҚ халықаралық бітім-шарттар департаментінің директоры.

2014 жылғы 28 мамырдан бастап қазіргі кезге дейін – «ҚазТрансОйл» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, «ҚазМұнайГаз» ҮК АҚ өкілі.

Қазақстан Республикасының азаматы.

Басқа ұйымдардың басқару органдарының құрамына кірмейді.

Компанияның және оның ЕББҰ акцияларын иеленбейді.

Компанияның жеткізушілерінің және бәсекелестерінің акцияларын иеленбейді.

Қайыргелді Қабылдин

«ҚазТрансОйл» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі

1953 жылғы 1 қаңтарда дуниеге келген. 1975 жылы В.И.Ленин атындағы Қазақ политехникалық институтының «Электрондық есептеу машиналары» мамандығы бойынша инженер-электрик біліктілігін алған.

ЕҢБЕК ӨТІЛІ ЖӨНІНДЕГІ МӘЛІМЕТТЕР:

1977 – 2002 жылдар	Еңбек жолын КСРО Мұнай өнеркәсібі министрлігінде инженер-баптаушы ретінде бастады. Қазақстан Республикасының Энергетика және отын ресурстары министрлігінде, Мұнай және газ өнеркәсібі министрлігінде, «Қазақстан және Орта Азия магистральді мұнай құбырлары» ӨБ, «ҚазТрансОйл» МТҰК» ЖАҚ, «Мұнай және Газ Тасымалы» ҰК ЖАҚ жауаптылауазымдарды атқарған.
2002 – 2007 жылдар	«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Көлік инфрақұрылымы және сервистік жобалар жөніндегі басқарушы директоры, одан кейін вице-президентілауазымын атқарған.
2007 – 2008 жылдар	«Самұрық» Қазақстанның мемлекеттік активтерін басқару жөніндегі холдингі» АҚ Басқарма төрағасының орынбасары.
2008 – 2011 жылдар	«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқарма төрағасы.
2011 жылғы қазан айынан бастап 2015 жылғы 15 желтоқсанға дейін	«ҚазТрансОйл» АҚ бас директоры (Басқарма төрағасы), «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқарма төрағасының мұнай тасымалдау қызметі жөніндегі орынбасары.

2011 жылғы 12 қазанынан бастап, 2016 жылғы 12 қаңтарға дейін – «ҚазТрансОйл» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі болып табылады.

Басқа ұйымдардың басқару органдарының құрамына кірмейді.

Қазақстан Республикасының азаматы.

Компанияның акцияларын 32 176 дана мөлшерінде немесе жайғастырылған акциялардың жалпы санының 0,00837% ие. ЕББҰ акцияларын иеленбейді.

Компанияның жеткізушілерінің және бәсекелестерінің акцияларын иеленбейді.

Тәуелсіз директорлар

Компанияның Директорлар кеңесінің құрамындағы тәуелсіз директорлар үлесінің 50% мөлшерде болуы Компанияның Директорлар кеңесі мүшелерінің тәжірибелілігінің, біліктілігінің үздік теңгеріміне үмтүлудын білдіреді.

Компанияның тәуелсіз директорларының халықаралық басқару, стратегиялық пайымдау, Компанияның операциялары жүзеге асырылатын саланың ерекшеліктерін, қыр-сырларын игеру, корпоративтік басқару, тәуекел менеджменті салаларындағы тәжірибелері мол. Сонымен қатар, барлық директорлар қаржылық есеп және аудит, бизнес-жоспарлау және жобаларды басқару саласының білікті мамандары.

Тәуелсіз директорларды қоса алғандағы, Директорлар кеңесі мүшелерін іріктеу шарттары Қазақстан Республикасының «Акционерлік қоғамдар жөніндегі» Заңымен, Жарғымен, Корпоративтік басқару кодексімен және Компанияның Директорлар кеңесі туралы қағидалармен анықталған, олар Компанияның веб-сайтының «Корпоративтік басқару» бөлімінде төмендегідей атаумен жарияланған:

(http://kaztransoil.kz/ru/accioneram_i_investoram/korporativnoe_upravlenie/korporativnie_dokumenti/)

Директорлар кеңесі корпоративтік басқару кодексіне сәйкес, тәуелсіз директорлар Дэниел Михаликтің, Серік Пірімбетовтың және Мұстафа Хабибаның тәуелсіздігін белгіледі, сондай-ақ, аталған директорлардың тәуелсіз шешімдер қабылдауына ықпал ететін немесе ықпал етуі мүмкін қандай-да бір қарым-қатынастың және мән-жайлардың жоқ екенін анықтады.

Дэниел Михалик

«ҚазТрансОйл» АҚ тәуелсіз директоры

1953 жылғы 30 шілдеде дүниеге келген. 1976 жылы Мичиган Университетінің мұнай-химия технологиясы ғылымдарының магистрі біліктілігін алды. 1982 жылы Хьюстон Университетінің іскерлік әкімшілеу магистрі біліктілігін иеленді. 1991 жылы Оңтүстік Техас зангерлер колledgejінің заң ғылымдарының докторы дәрежесін иеленді.

ЕҢБЕК ӨТІЛІ ЖІНІНДЕГІ МӘЛІМЕТТЕР:

1976 – 1997 жылдар	Еңбек жолын биохимия өнеркәсібінде инженер-құрастыруыш ретінде бастады, «FLUOR» компаниясының (Хьюстон, АҚШ) инженер-құрастыруышы, «Getty» және «Texaco Research and Engineering» компанияларының (Хьюстон, АҚШ) аға инженер-зерттеушісі, «Gaviota Terminal Co.» компаниясының (Санта-Барбара, АҚШ) менеджері.
1982 – 2001 жылдар	«Texaco Pipeline International» компаниясының (Лондон, Ұлыбритания) аймақтық вице-президенті.
2001 - 2006 жылдар	«Kazakhstan North Caspian Partners» (Лондон, Великобритания) компаниясының (Лондон, Ұлыбритания) кеңесшісі.
2006 – 2008 жылдар	Мұнай Құбыры Қауымдастырының (Вашингтон, АҚШ) бас кеңесшісі.
2008 жылдан бастап қазіргі кезге дейін	Мұнай және газ саласының тәуелсіз кеңесшісі.

2008 жылғы 19 тамыздан 2016 жылғы 28 қаңтарға дейін – «ҚазТрансОйл» АҚ тәуелсіз директоры.

АҚШ азаматы.

Басқа ұйымдардың басқару органдарының құрамына кірмейді.

Компанияның және оның ЕББҰ акцияларын иеленбейді.

Компанияның жеткізушілерінің және бәсекелестерінің акцияларын иеленбейді.

Мұстафа Хабиб

«ҚазТрансОйл» АҚ тәуелсіз директоры (2015 жылғы 18 желтоқсаннан бастап оның жазбаша мәліметіне сәйкес «ҚазТрансОйл» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі ретіндегі өкілеттігі мерзімінен бұрын тоқтатылған)

1944 жылғы 10 желтоқсанда дүниеге келген. 1966 жылы Каен қаласындағы (Франция) Университетті инженер-электротехник және мұнай химигі мамандығын итерген, физика ғылымының магистрі.

ЕҢБЕК ӨТІЛІ ЖІНІНДЕГІ МӘЛІМЕТТЕР:

1970 -1983 жылдар	Еңбек жолын «Shell Manufacturing» компаниясында бастады, жетілдіру және зерттеулер жөніндегі бөлімшелерде, жаңа мұнай кен орындарын жабдықтау және сатып алу саласында түрлі лауазымдарды атқарды.
1983 – 2002 жылдар	«Chevron» компаниясында жұмыс істеді; Африка, Еуропа, АҚШ, Қазақстан аумактарында орналасқан бөлімшелерде түрлі лауазымдарды атқарды және Теніздегі демеркаптанизация зауытын Қазақстанда жетілдіруге және оның құрылышын салуга, теміржол арқылы мұнай тасымалдаудың балама бағдарларының маркетингіне және оларды дамытуға қатысты. Мұнай тасымалдау бойынша Лондондағы Еуразиялық бөлімшениң Бас менеджері болды.
2002 – 2005 жылдар	«Nelson Resources» компаниясының (Қазақстан) кеңесшісі.
2005 – 2007 жылдар	«Nobel Oil Azerbaijan» компаниясының кеңесшісі.
2007 – 2008 жылдар	«AGIP KCO» компаниясында Қашаган жобасының кеңесшісі.
2008 жылғы 24 қарашадан 2015 жылғы 18 желтоқсанға дейін – «ҚазТрансОйл» АҚ тәуелсіз директоры.	

Франция азаматы.

Басқа ұйымдардың басқару органдарының құрамына кірмейді.

Компанияның және оның ЕББҰ акцияларын иеленбейді.

Компанияның жеткізушілерінің және бәсекелестерінің акцияларын иеленбейді.

Серік Пірімбетов

«ҚазТрансОйл» АҚ тәуелсіз директоры

1948 жылғы 17 қыркүйекте дүниеге келген. 1971 жылы Алматы Халық шаруашылығы институтының «экономика» мамандығын алған. 1975 жылы М.В. Ломоносов атындағы Мәскеу мемлекеттік университетінің аспирантурасын аяқтаған. Экономика ғылымдарының кандидаты.

Ғылыми дәрежесі және атағы: экономика ғылымдарының докторы, профессор, «Еуразия» Халықаралық Экономикалық Академиясының академигі. Бизнес және әкімшілік басшылары халықаралық академиясының (АҚШ) құрметті мүшесі.

ЕҢБЕК ӨТІЛІ ЖӨНІНДЕГІ МӘЛІМЕТТЕР:

1992 – 1994 жылдар	Қазақстан Республикасы Президентінің Аппараты және Министрлер кабинетінің ТМД істері жөніндегі бөлімі жетекшісінің орынбасары.
1994 – 1997 жылдар	Қазақстан, Қыргызстан және Өзбекстан Мемлекетаралық Кеңесі Атқарушы комитетінің төрағасы (Министр дәрежесінде).
1997 – 2002 жылдар	Орталық Азия экономикалық қауымдастырының (ОАЭК) Мемлекетаралық Кеңесінің Атқарушы комитеті Төрағасының Орынбасары (бірінші вице-министр дәрежесінде).
2002 жылғы ақпан айынан қыркүйек айына дейін	Қазақстан Республикасы Президентінің кеңесшісі, «Орталық Азия ынтымақтастыры» Ұйымының Үлттық Үйлестірушісі.
2002 –2008 жылдар	ЕурАЗЭО Бас хатшысының орынбасары.
2008 – 2013 жылдар	Қазақстан Республикасының Әзіrbайжан Республикасындағы төтенше және өкілетті елшісі.
2013 жылдан 2015 жылғы 31 желтоқсанға дейін	Еуразиялық Даму Банкі Басқарма Төрағасының кеңесшісі.
2015 жылғы желтоқсан айынан бастап	Еуразия Даму Банкінің Бішкек қаласындағы (Қыргыз Республикасы) Өкілдігінің директоры.
2014 жылғы 28 мамырдан бастап қазіргі кезге дейін	– «ҚазТрансОйл» АҚ тәуелсіз директоры.

Қазақстан Республикасының азаматы.

Басқа ұйымдардың басқару органдарының құрамына кірмейді.

Компанияның және оның ЕББҰ акцияларын иеленбейді.

Компанияның жеткізушілерінің және бәсекелестерінің акцияларын иеленбейді.

4.2.2. Директорлар кеңесі құрамындағы өзгерістер

2015 жылғы 18 желтоқсанда Директорлар кеңесінің мүшесі ретіндегі өз өкілеттігінің мерзімінен бұрын тоқтатылуы туралы жазбаша нысанда мәлімдеуіне байланысты Мұстафа Хабиб Компанияның Директорлар кеңесі құрамынан шықты.

4.2.3. Директорлар кеңесінің мәжілістері жөніндегі ақпараттар

2015 жылы сырттай өткізілген 1 (бір) мәжілісті қоса алғанда, төмендегідей маңызды мәселелер қарастырылып, шешімдер қабылданған, Директорлар кеңесінің 12 мәжілісі өткізілді:

- **Стратегиялық даму:** 2012-2022 жылға даму Стратегиясын жүзеге асыру жөніндегі 2014 жылғы Есебін қарастыру; 2014 жылғы Бизнес-жоспарды жүзеге асыру жөніндегі Есепті қарастыру; «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Трансформациялау бағдарламасының Жол картасы шенберінде Компанияның бизнес-міндеттерін түрлендіру; негізгі қаражаттардың қайта бағаланған және тарихи бағалары бойынша 2016-2020 жылғы түзетілген бизнес-жоспарларын бекіту;
- **Корпоративтік басқару:** 2016 жылға арналған Компания қызметінің корпоративтік негізгі көрсеткіштерін және олардың мақсаттық мәндерін бекіту; Ішкі аудит қызметінің басшысы мен корпоративтік хатшысының, басқарушы қызметкерлерінің 2015 жылғы негізгі ынталандырылған көрсеткіштерін бекіту; «ҚазТрансОйл» АҚ Корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік стратегиясын, «ҚазТрансОйл» АҚ Корпоративтік хатшысы қағидасын, «ҚазТрансОйл» АҚ омбудсмені туралы қағидасын; «ҚазТрансОйл» АҚ Басқармасының сандық құрамын, өкілеттіктерінің мерзімін анықтау жөніндегі; Бас директорды (Басқарма төрағасын) және Басқарма мүшелерін сайлау қағидаларын бекіту;
- **Қаржылық-шаруашылық қызметі:** жылдық қаржылық есебі мен Компанияның 2014 жылғы шоғырландырылған жылдық қаржылық есебін алдын-ала бекіту; Компанияның бір қарапайым акциясына шаққандағы 2014 жылғы дивиденд көлемі және 2014 жылғы Компанияның таза табысын бөлу тәртібі туралы Акционерлердің жалпы жиналысындағы Директорлар кеңесінің ұсыныстары; Компанияның мұдделері көзделген мәмілелер жасау;
- **Компанияның еншілес және бірлесе бақыланатын ұйымдарының қатысуышылары/акционерлерінің жалпы жиналысының құзыретіне жатататын мәселелер;**
- **Тұрақты даму саласының мәселелері:** Компанияның кадр саясатын қарастырып, бекіту;
- **Ішкі аудит:** Ішкі аудит қызметінің есептерін қарау; Ішкі аудит қызметінің кейбір қызметкерлерін тағайындау және олардың енбекақылары мен сыйақыларын төлеу мөлшерін және шарттарын жасау;
- **Тәуекелді басқару және ішкі бақылау:** тәуекелді басқарудың корпоративтік жүйесін жетілдіру және ішкі бақылау жүйесін жетілдіру жоспарларын орындау туралы 2014 жылғы есептерді қарау; «ҚазТрансОйл» АҚ 2015–2017 жылдарға арналған Тәуекелді басқару

бағдарламасын бекіту; «ҚазТрансОйл» АҚ ішкі бақылау жүйесінің тәртібін бекіту;

- **Компанияның ішкі құжаттарын бекіту:** «ҚазТрансОйл» АҚ жұмыскерлері мен лауазымды тұлғаларының мұddeлік келіспеушіліктерін реттеу саясаты; «ҚазТрансОйл» АҚ компаниялар тобының есепке алу саясатының жаңа мәтіні; «ҚазТрансОйл» АҚ жаңа мәтіндегі Бизнес-жоспарлау ережелері; «ҚазТрансОйл» АҚ жетекші және басқарушы жұмыскерлерінің, корпоративтік хатшылары қызметінің тиімділігін бағалау ережелері және өзге де мәселелер.

2015 жылы қабылданған Директорлар кеңесінің шешімдері туралы қосымша ақпарат Компанияның веб-сайтының «Корпоративтік басқару» бөлімінде төмендегідей қолжетімді:

(http://kaztransoil.kz/ru/akcioneram_i_investoram/korporativnoe_upravlenie/sovet_direktorov/resheniiia_soveta_direktorov/)

34 кесте «Директорлар Кеңесі мәжілістеріне қатысу»

Директор	Мәжілістерге қатысу (11 тікелей мәжіліс және 1 сырттай мәжіліс)	%	Есептік кезеңдегі Директорлар кеңесі құрамында болу уақыты
Ардақ Қасымбек	12 - 12	100	2015.01.01. – 2015.31.12.
Қайыргелді Қабылдин	12 - 12	100	2015.01.01. – 2015.31.12.
Дэниел Михалик	12 - 12	100	2015.01.01. – 2015.31.12.
Ардақ Мұқышев	12 - 12	100	2015.01.01. – 2015.31.12.
Мұстафа Хабиб	12 - 12	100	2015.01.01. – 2015.18.12.
Серік Пірімбетов	12 - 12	100	2015.01.01. – 2015.31.12.

4.2.4. Директорлар кеңесінің жауапкершілігі

Директорлар кеңесінің құзыretі Компания Жарғысының 11 бабымен белгіленген.

Директорлар кеңесінің шешім қабылдау жүйесіне сәйкес Акционерлердің жалпы жиналышының алдында Компанияның қызметін тиімді басқару және ойдағыдай бақылау ісіне жауапты.

Директорлар кеңесі өз құзыretінің шегінде Басқарманың қызметіне бақылау жасауды жүзеге асырады.

4.2.5. Директорлар кеңесі мүшелерінің сыйақылары

Тәуелсіз директорлардың сыйақыларын төлеу және шығындарын өтеу тәртібі «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ тәуелсіз директорларының сыйақыларын төлеу және шығындарын өтеу Ережелерімен белгіленген.

Директорлар кеңесінің мүшелері болып табылатын «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ өкілдері, сондай-ақ, Компанияның атқарушы органдарының басшысы осы органда жұмыс істегені үшін сыйақы алмайды.

Тәуелсіз директорларға олармен жасалған шарттардың негізінде:

- жылына 80 000 (сексен мың) АҚШ доллары көлемінде тиянақталған сыйақы;
- жылына 1000 (бір мың) АҚШ доллары көлемінде Директорлар кеңесінің жаңындағы комитеттердің тікелей мәжілістерге қатысқаны үшін қосымша сыйақы.

2015 жылғы жұмысының нәтижелері бойынша Компанияның тәуелсіз директорларына есептелген сыйақының жалпы мөлшері алым-салықтарды қосқанда 93 526 мың теңгені құрады.

35 кесте «Компанияның тәуелсіз директорларының сыйақылары»

(мың теңге)

Тәуелсіз директор	Жылдық сыйақы	Комитеттердің тікелей мәжілістеріне қатысу сыйақысы	Жиынтығы, салықтың шегерілуімен	Жиынтығы, салықты қосқанда
Мұстафа Хабиб	21 031	5 235	26 266	29 185
Дэниел Михалик	24 608	5 235	29 843	33 159
Серік Пірімбетов	22 828	5 235	28 063	31 181
Жиынтығы:	68 468	15 705	84 173	93 526

Директорлар кеңесі мүшелерінің сыйақыларын төлеу шарттары бойынша қосымша ақпарат Компанияның веб-сайтының «Корпоративтік басқару» бөлімінде төмендегідей қолжетімді:

(http://kaztransoil.kz/ru/akcioneram_i_investoram/korporativnoe_upravlenie/sovet_direktorov/voznagrazhdenie_chlenov_soveta_direktorov/)

4.2.6. Директорлар кеңесі комитеттерінің жұмысы жөніндегі ақпарат

Директорлар кеңесінің комитеттері Компанияның Директорлар кеңесінің консультативтік органы болып табылады және Директорлар кеңесі міндеттерінің тиімді орындалуы, аса маңызды мәселелердің қарастырылуы және өз құзыретінің шегінде Директорлар кеңесіне ұсыныстар дайындалуы мақсатында құрылады.

Директорлар кеңесі жаңында үш Комитет құрылған:

- Стратегиялық жоспарлау комитеті;
- Ішкі аудит комитеті;

- Кадр және сыйақы есептеу комитеті.

36 кесте «Директорлар кеңесіне қарасты комитеттер»

Стратегиялық жоспарлау комитеті	Кадр және сыйақы есептеу комитеті	Ішкі аудит комитеті
Комитет Компанияның стратегиялық даму мәселелері бойынша, атап айтқанда, қызметтің басым бағыттарын белгілеу мәселелері бойынша ұсынымдарды Directorlar кеңесіне алдын-ала қарастыру және дайындау арқылы Компанияның Directorlar кеңесі жұмысының тиімділігі мен сапасын арттыру мақсатында құрылды.	Комитеттің негізгі мақсаты Directorlar кеңесінің мүшелерін, Бас директорды (Басқарма төрағасын) және Басқарма мүшелерін, корпоративтік хатшыны іріктеумен, тағайындаумен (сайлаумен), бағалаумен және оларға сыйақы беруге байланысты құзыреттерін жүзеге асыруда көмек көрсету.	Ішкі аудит Комитетінің қызметі Компанияның Directorlar кеңесіне сыртқы және ішкі аудит, қаржылық есеп, ішкі бақылау және тәуекелді басқару, активтерді бағалау, Қазақстан Республикасының заңнамасын сақтау мәселелері бойынша, сондай-ақ, Компанияның директорлар Кеңесінің тапсыруымен басқа да мәселелерге қолдау көрсету.
2015 жылды аталмыш Комитеттің құрамына: Мұстафа Хабиб (төраға), Қайыргелді Қабылдин, Дэниел Михалик және Серік Пірімбетовтер кіреді.	2015 жылды Комитеттің құрамына тек тәуелсіз директорлар кірді, атап айтқанда: Дэниел Михалик (төраға), Серік Пірімбетов және Мұстафа Хабиб.	2015 жылды Ішкі аудит комитетінің құрамына: Серік Пірімбетов (төраға), Ардақ Қасымбек, Дэниел Михалик және Мұстафа Хабиб кірді.
Есептік кезеңде Комитет 7 тікелей мәжіліс өткізді, олардың барысында келесі негізгі мәселелер бойынша ұсыныстар берілді: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Компанияның түзетілген Бизнес-жоспарын бекіту; ✓ Компанияның 2014 жылғы таза табысын бөлу тәртібі туралы және Компанияның бір жай акциясына шаққанда 2014 жылғы дивиденд мөлшері туралы Компания акционерлерінің Жалпы жинальсына Directorлардың берген ұсынысы; ✓ «ҚазТрансОйл» АҚ Даму стратегиясын 	Есептік кезеңде Комитет 7 тікелей мәжіліс өткізді, олардың барысында келесі негізгі мәселелер бойынша ұсыныстар берілді: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Компания басқармасының сандық құрамын, өкілеттіктерінің мерзімін анықтау, Бас директорды (Басқарма төрағасын) және Басқарма мүшелерін сайлау және олардың лауазымдық жалақыларының көлемін, еңбекақы төлеу және сыйақы төлеу шарттарын 	Есептік кезеңде Ішкі аудит комитетінің 8 тікелей мәжілісі өткізілді және 1 мәжіліс сырттай дауыс беру арқылы өткізілді, олардың барысында келесі негізгі мәселелер бойынша ұсыныстар берілді: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Компанияның 2014 жылғы жылдық қаржылық есебі мен шоғырландырылған қаржылық есебін алдын-ала бекіту; ✓ Компанияның мұдделері көзделген мәмілелерді жасау;

<p>іске асыру жөніндегі 2014 жылғы Есебін қарau;</p> <p>✓ «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Түрлендіру бағдарламасының Жол картасы шенберінде Компанияның бизнес-міндеттерін түрлендіру;</p> <p>✓ «Batumi Terminals Limited» компаниясының ерікті түрде таратылуының нәтижесінде «Батуми мұнай терминалы» ЖШҚ жарғылық капиталының 100% улесін және «Petrotrans Limited» компаниясының 100% акциялар қалтасын Компанияның сатып алуы және т.б.</p>	<p>анықтау;</p> <p>✓ Компанияның 2015 жылғы қызметінің корпоративтік, ынталандырушылық негізгі көрсеткіштерін және олардың мақсат-мәнін бекіту;</p> <p>✓ Компанияның омбудсменін тағайындау;</p> <p>✓ 2014 жылғы жұмыс қорытындылары бойынша Компанияның жетекші жұмысшыларына сыйақы төлеу және өзге де мәселелер.</p>	<p>✓ ішкі аудит есептерін қарau;</p> <p>✓ Компанияның Ішкі аудит қызметінің кейбір жұмыскерлерін тағайындау, оларға еңбекақы, сыйақы төлеу шарттары, олардың мөлшерін белгілеу және өзге мәселелер.</p>
--	---	---

Директорлар кеңесіне қарасты Комитеттердің құрамына қойылатын талаптар және Комитеттердің мәжілістерін өткізу тәртібі туралы қосымша ақпараттар Компанияның веб-сайтының «Корпоративтік басқару» бөлімінде қолжетімді:

(http://kaztransoil.kz/ru/akcioneram_i_investoram/korporativnoe_upravlenie/sovet_direktorov/komiteti_soveta_direktorov/)

4.2.7. Акционерлермен және инвесторлармен өзара қарым-қатынас орнату

Компанияның қызмет етуінің маңызды қағидаларының бірі акционерлермен барынша ашық және тиімді түрде өзара ынтымақтаса қызмет ету.

Акционерлердің негізгі құқықтарын іске асыру Қазақстан Республикасының заннамасына және Компанияның Жарғысына сәйкес жүзеге асырылады.

Компания акцияларының Қазақстан қор биржасында бастапқы жайғастырылуына байланысты, Компания және оның ірі акционері – «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ арасында 2012 жылғы 30 қазанда өзара ынтымақтастық қызметтестіктің айқын нарықтық қағидаларын бекітетін және Компанияның барлық акционерлерінің мүдделеріне сай әрекет етуіне мүмкіндік берілетін өзара қарым-қатынас орнату Келісімі жасалды.

Компанияның Директорлар кеңесі барлық акционерлерге бірдей қатынас жасалатынына кепілдік береді, оларға Акционерлердің жалпы

жиналысы арқылы Компанияны басқаруға қатысуға, Компанияның қызметі туралы ақпараттарды алуға және дивиденд алу бойынша өз құқықтарын іске асыруға мүмкіндік беріледі.

Акционерлердің мүдделерін қорғайтын ақпарат Компанияның, «Қазақстан қор биржасы» АҚ және қаржы есебі дипозитариінің веб-сайттарында уақтылы орналастырылады.

Компанияда Инвесторлармен байланыс қызметі құрылған, оның негізгі міндеті «ҚазТрансОйл» АҚ инвестициялық түрғыда тартымды компания ретіндегі беделін қолдау және нығайту мақсатында Компания басшылығы мен инвестициялық қоғамдастықтың (әлеуетті инвесторлар, миноритарлық акционерлер және құнды қағаздар нарығының кәсіби қатысушылары) арасында тиімді коммуникациялар ұйымдастыру болып табылады.

2015 жылды Компания мен оныңлауазымды тұлғаларының әрекеттеріне қатысты Компания акционерлерінің арыз-шағымдары берілген жоқ.

4.3. Ішкі аудит қызметі

Ішкі аудит қызметі Компанияның қызметін жетілдіру мақсатында корпоративтік басқару және кеңес беру саласындағы құжаттарды орындауды, тәуекелді басқаруды, ішкі бақылау саласындағы бағалауды, Компанияның қаржылық-шаруашылық қызметіне бақылау жасауды жүзеге асыратын, Компанияның Директорлар кеңесіне тікелей бағынатын және есеп беретін Компанияның органды болып табылады.

Қызметтің жұмысына Компанияның Директорлар кеңесінің Ішкі аудит комитеті жетекшілік етеді.

Компанияның Ішкі аудит қызметі Компанияның Директорлар кеңесінің шешімімен 2013 жылғы 8 тамызда құрылды.

Қызмет өз жұмысын Компанияның Директорлар кеңесі бекітетін Жылдық аудиторлық жоспарға сәйкес жүзеге асырады.

Есептік кезеңде Қызметтің 2015 жылғы Жылдық аудиторлық жоспарына сәйкес Компанияның жекелеген бизнес-үрдістеріне 8 аудит жасалды, Компанияның ақпарат технологиясының аудиті жүргізілді («Самұрық-Қазына» АҚ синергиялық жұмыс тобымен бірлескен түрде), сондай-ақ, «Батуми мұнай терминалы» ЖШҚ мен «Батуми теңіз порты» ЖШҚ өндірістік, операциялық және қаржылық үрдістеріне бөлек аудит жүргізілді.

2015 жылғы аудит барысында Қызмет 76 мән-жайларды анықтап, 122 нұсқаулықтар берді. Қызметтің 2015 жылды берген барлық нұсқаулықтарына сәйкес анықталған сәйкесіздіктер бойынша Түзетулер енгізу жоспарланып, бекітілді.

Компанияның Ішкі аудит қызметінің 2016 жылғы аудиторлық жоспары Компанияның Директорлар кеңесінің 2015 жылғы 16 қарашадағы шешімімен бекітілген.

2016 жылғы жоспарлар:

- Компания қызметінің негізгі бағыттары бойынша бизнес-үрдістердің, саясаттың, рәсімдердің тиімділігін бағалау;
- корпоративтік басқаруды бағалау әдістемесіне сәйкес, корпоративтік басқару жүйесіне диагностика жасау;
- Компанияның сыртқы аудиторы мен «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ, Компанияның Ішкі аудит қызметі берген ұсыныстардың орындалуына мониторинг жүргізу.

4.4. Басқарма

«ҚазТрансОйл» АҚ басқармасы алқалық атқарушы орган болып табылады. Компанияның ағымдағы қызметіне жетекшілік етеді. Өз міндеттерін Компанияның Жарғысы, Басқарма жөніндегі қағидалары және өзге ішкі құжаттарының негізінде жүзеге асырады.

Басқарма қызметінің негізгі қағидалары әділдік, адалдық, парасаттылық, жүйелілік, сондай-ақ, Компания акционерлерінің құқықтары мен мұдделерін барынша ескеру және Акционерлердің жалпы жиналышы мен Директорлар кеңесінің шешімдеріне есеп беру болып табылады.

Компания Басқармасының сандық құрамын, өкілеттіліктерінің мерзімін белгілеу, Бас директорын (Басқарма төрағасын) және Басқарма мүшелерін сайлау мәселелері, сондай-ақ, олардың өкілеттіктерінің мерзімінен бұрын доғарылу мәселелері Директорлар кеңесінің айрықша құзыретіне жатады.

Компания Басқармасына Бас директор (Басқарма төрағасы) басшылық етеді. Басқарманың құзыреті және Компанияның бас директорының (Басқарма төрағасының) өкілеттіктері Жарғының 12 бабымен анықталады.

Басқарма құзыретіне жататын негізгі мәселелердің ішінен төмендегілерін айрықша атап өтетін болсақ:

- Компанияның Даму стратегиясы мен бизнес-жоспарын жүзеге асыру және Директорлар кеңесіне Компанияның Даму стратегиясын және бизнес-жоспарын жүзеге асыру жөнінде жыл сайын Есеп беру;
- Компанияның Директорлар кеңесі бекітken орталық аппаратының құрылымы мен жұмыскерлерінің штат кестесін, корпоративтік хатшы қызметінің штаттық санын ескере отырып, Компанияның құрылымы мен орталық аппаратының штат кестесін бекіту, сондай-ақ, Компанияның филиалдары мен өкілдіктерінің құрылымын, штат кестесін және жұмыскерлерінің штат санын бекіту;
- Компанияның филиалдарының, өкілдіктерінің және ЕББҰ жұмысын үйлестіру және бағыттау.

Басқарма Акционерлердің Жалпы жиналышы және Директорлар кеңесі қойған мақсаттарды жүзеге асыру үшін қажетті қаржы және адам ресурстарының бөлінуіне жауапты. Басқарма Директорлар кеңесінің алдында Компанияның мақсаттарына қол жеткізу мақсатында атқарған жұмысына есеп беріп отырады.

Компания Басқармасының қызметі туралы қосымша ақпарат Компанияның веб-сайтының «Корпоративтік басқару» бөлімінде төмендегідей қолжетімді:

(http://kaztransoil.kz/ru/accioneram_i_investoram/korporativnoe_upravlenie/pravlenie/)

4.4.1. Басқарманың 2015 жылғы құрамы

2015 жылы Басқарманың құрамына сегіз мүшесі кірді.

37 кесте «Компания Басқармасының құрамы»

Аты-жөні, тегі	Лауазымдық қызметі
Қайыргелді Қабылдин 2015 ж. 15.12.дейін	Бас директор (Басқарма төрағасы)
Нұртас Шманов 2015 ж. 16.12. бастап	Бас директордың өндіріс жөніндегі бірінші орынбасары
Сейсенғали Өтегалиев	Бас директордың экономика және қаржы жөніндегі орынбасары
Әсем Нұсіпова	Бас директордың бизнесті қолдау жөніндегі орынбасары
Руслан Местоев	Бас директордың тасымалдау жөніндегі орынбасары
Болат Отаров	Бас директордың даму жөніндегі орынбасары
Болат Зекіров	Бас директордың жетекшісі
Алмас Оңғарсынов	Аппарат жетекшісі
Жайдарман Исақов	Құқықтық қамту жөніндегі басқарушы директор

Нұртас Шманов

«ҚазТрансОйл» АҚ бас директоры (Басқарма төрағасы)

1956 жылы 24 желтоқсанда дүниеге келген. 1979 жылы Уфа Мұнай Институтын «Мұнай құбырларын, газ қоймаларын және мұнай базаларын жобалау және пайдалану» мамандығы бойынша инженер-механик біліктілігін алған. 1994 жылы АҚШ, Бостон, Массачусетс университетінің іскер әкімгерлік шебері дәрежесін иеленген. 1998 жылы ҚазМАУ қарасты нарық институтының «қаржы және несие» мамандығын игерген.

ЕҢБЕК ӨТІЛІ ЖӨНІНДЕГІ МӘЛІМЕТТЕР:

1979 – 1992 жылдар	Еңбек жолын негізгі технологиялық жабдықтарды жөндеу слесарі жұмысынан бастады, кейін өндірістік-диспетчерлік қызметтің аға диспетчері, мұнай құбырын пайдалану бөлімінің
--------------------	---

	бастығы, Компанияның Атырау және Ақтөбе мұнай құбырлары басқармаларының бас инженері, салынып жатқан «Теңіз-Грозный» мұнай құбырының (КҚК) телім бастығы болып жұмыс істеді.
1992 – 1994 жылдар	Массачусетс университетінде (Бостон, АҚШ) оқыды, «Шеврон» компаниясында тәжірибеден өтті.
1994 – 2006 жылдар	«ШевронМұнайГаз» және «ШевронНефтегаз» компанияларының (Мәскеу) тасымалдау және логистика менеджері, техникалық менеджері, тасымалдау бойынша аймақтық менеджері, коммерциялық менеджері жұмысын атқарды.
2006 – 2007 жылдар	«КТК-Р» компаниясы бас директорының жалпы мәселелер жөніндегі орынбасары.
2007 – 2009 жылдар	Компанияның бас директоры (Басқарма төрағасы).
2009 – 2012 жылдар	«ҚазМұнайГаз» ҮК АҚ мұнай тасымалдау бойынша басқарушы директоры (Басқарма мүшесі).
2012 – 2013 жылдар	«ҚазМұнайГаз» ҮК АҚ Басқарма төрағасының көлік инфрақұрылымы жөніндегі орынбасары (Басқарма мүшесі).
2013 жылдан 2015 жылғы 15 желтоқсанға дейін	«ҚазМұнайГаз» ҮК АҚ Басқарма төрағасының сервистік жобалар жөніндегі орынбасары (Басқарма мүшесі).
2015 жылғы 16 желтоқсаннан бастап қазіргі кезге дейін	Компанияның бас директоры (Басқарма төрағасы). «ҚазМұнайГаз» ҮК АҚ Басқарма төрағасының мұнай тасымалдау жөніндегі орынбасары қызметін қоса атқарады.
2011 жылғы 8 қыркүйектен 2014 жылғы 17 ақпанға дейін – «ҚазТрансОйл» АҚ Директорлар кеңесінің төрағасы, «ҚазМұнайГаз» ҮК АҚ екілі.	«ҚазАктеңізкөлікфлоты» ҮТКҚ» ЖШС, «KMG Systems & Services» ЖШС Бақылау кеңестерінің төрағасы. (2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша)
Қазақстан Республикасының азаматы.	Компанияның акцияларының 9655 данасына немесе жайғастырылған акциялардың жалпы санының 0,00251% ие. ЕББҰ акцияларын иеленбейді. Компанияның жеткізушілерінің және бәсекелестерінің акцияларын иеленбейді.

Сейсенғали Өтегалиев

«ҚазТрансОйл» АҚ бас директорының өндіріс жөніндегі бірінші орынбасары

1950 жылғы 9 маусымда дүниеге келген. 1972 жылы Тюмень индустріалды институтының геологиялық барлау факультетінің «Геология және мұнай және газ кен орындарын барлау» мамандығы бойынша тау-кен инженер-геологы кәсібін игерген.

ЕҢБЕК ӨТІЛІ ЖӨНІНДЕГІ МӘЛІМЕТТЕР:

1972 – 1984 жылдар	Мұнай мен газды шығару операторы; «Маңғышлақмұнай» ӨБ Маңғышлақ газ өндіру басқармасында түрлі жетекшілік инженерлік-техникалықлауазымдарын атқарған.
1984 – 1995 жылдар	Мұнай кәсіпшілігінің бастығы, «Маңғышлақмұнай» ӨБ «Жетібаймұнай» МГШБ бас инженері-бірінші орынбасары.
1995 – 1997 жылдар	Қазақстан Республикасының Мұнай және газ өнеркәсібі министрлігінде өндірісті дамыту бас басқармасының бастығы.
1997 – 2002 жылдар	«Қазакойл» ТМК ЖАҚ техникалық саясат департаментінің бас маманынан бастап жобалар өндірісін басқару департаментінің директоры қызметін атқарды.
2002 – 2004 жылдар	Мұнай шығару және өндіру департаментінің директоры, «ҚазМұнайГаз» ҮК АҚ мұнай және газ өндіру департаментінің директоры.

2004 – 2007 жылдар	«ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» АҚ бас директорының өндіріс орынбасары.
2007 – 2009 жылдар	«ҚазМұнайГаз» ҮК АҚ басқарушы директоры.
2009 – 2012 жылдар	«ҚазМұнайГаз» ҮК АҚ өндірістік жобаларының бас менеджері.
2012 жылғы наурыз айынан бастап қазіргі кезге дейін	«ҚазТрансОйл» АҚ бас директорының өндіріс жөніндегі бірінші орынбасары.
2012 жылғы 16 наурыздан бастап 2016 жылғы 14 қаңтарға дейін – «ҚазТрансОйл» АҚ Басқарма мүшесі.	
Қазақстан Республикасының азаматы.	
Басқа үйымдардың басқару органдарының құрамына кірмейді.	
Компания акцияларының 4 650 данасын немесе жайғастырылған акциялардың жалпы санының 0,00121% ие. ЕББҰ акцияларын иеленбейді.	
Компанияның жеткізушілерінің және бәсекелестерінің акцияларын иеленбейді.	

Әсем Нұсіпова

«ҚазТрансОйл» АҚ бас директорының экономика және қаржы орынбасары

1975 жылғы 1 мамырда дүниеге келген. 1996 жылы әл-Фараби атындағы Қазақ мемлекеттік ұлттық университетінің «Экономика және менеджмент» мамандығы бойынша экономист, менеджмент саласының маманы білімін алған. 1998 жылдың әртүрлі осы университетте «Экономика» мамандығының «Экономика және менеджмент» магистратурасын аяқтады, экономика магистрі дәрежесіне ие.

ЕҢБЕК ӨТІЛІ ЖӨНІНДЕГІ МӘЛІМЕТТЕР:

1998 – 2008 жылдар	Еңбек жолын әл-Фараби атындағы Қазақ мемлекеттік ұлттық университетінің «Менеджмент» кафедрасының оқытушысы болып бастап, «NPV» консалтинг фирмасының сараптамалық-талдаушысы, Қазақстан Республикасының Қауіпсіздік Кеңесінде бас сарапшы, Қазақстан Республикасының Президенті Әкімшілігі секторының менгерушісі, Қазақстан Республикасының Қаржы министрінің кеңесшісі, Премьер-министрдің кеңесшісі, Қазақстан Республикасының Премьер-министрі кеңесінің құрама талдау бөлімінің менгерушісі, Қазақстан Республикасы денсаулық сақтау вице-министрі кызметтерін атқарған.
2008 жылғы желтоқсан айынан бастап	«ҚазТрансОйл» АҚ бас директорының экономика және қаржы орынбасары лауазымында қызмет етеді.
2009 жылғы 12 ақпаннан бастап қазіргі кезге дейін – «ҚазТрансОйл» АҚ Басқарма мүшесі.	

Қазақстан Республикасының азаматшасы.

«МұнайТас» СБҚҚ» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі (2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша).

Компанияның және оның ЕББҰ акцияларын иеленбейді.

Компанияның жеткізушілерінің және бәсекелестерінің акцияларын иеленбейді.

Руслан Местоев

«ҚазТрансОйл» АҚ бас директорының бизнесі қолдау жөніндеғі орынбасары

1973 жылғы 21 тамызда дүниеге келген. 2002 жылы Абай атындағы Алматы мемлекеттік университетінің «Информатика және компьютерлендіру менеджері» мамандығын алған.

ЕҢБЕК ӨТІЛІ ЖӨНІНДЕГІ МӘЛІМЕТТЕР:

1990 – 2011 жылдар	Еңбек жолын Қазақстан Республикасының сыртқы
--------------------	--

			<p>экономикалық байланыстар министрлігі «Казахинторг» мемлекеттік сыртқы сауда компаниясының ЭЕМ операторы болып бастады.</p> <p>GlencoreInternational AG компаниясында, «Внешинвест» корпорациясында, «Ұлар» Ашық Жинақтаушы Зейнетакы Қоры ЖАҚ жауапты лаузымдарда қызмет етті, Атырау облысы Әкімінің кеңесшісі, «Қазақстан Халық Банкі» ААҚ Атырау облыстық бөлімшесінің басшысы, Қазақстан Республикасы Келік және коммуникациялар Министрлігінің көлік қызметтері нарығы мен автоэлектр көлігін дамыту бөлімінің бастығы болды. «Мұнай және Газ көлігі» АҚ бас директорының кеңесшісі, келісімшарт бөлімінің директоры, Мәскеу қаласындағы «ҚазТрансОйл» АҚ Өкілдігінің басшысы, «Қазақстан Темір Жолы» ҰК АҚ мемлекеттік сатып алу бойынша басқарушы директоры қызметтерін атқарды.</p> <p>Солтүстік Каспий Операциялық Компаниясында және Shell Development Kashagan (Нидерланды) қызмет атқарды.</p>
2011 – 2012 жылдар			<p>«ҚазТрансОйл» АҚ бизнесті қолдау жөніндегі басқарушы директоры, «ҚазТрансОйл» АҚ аппаратының жетекшісі, «ҚазТрансОйл» АҚ бас директорының тасымалдау жөніндегі орынбасары қызметін атқарды.</p>
2012 жылғы 20 қыркүйектен бастап	20		<p>«ҚазТрансОйл» АҚ бас директорының бизнесті қолдау жөніндегі орынбасары.</p> <p>2011 жылғы 9 желтоқсаннан бастап 2016 жылғы 5 ақпанға дейін – «ҚазТрансОйл» АҚ Басқарма мүшесі.</p> <p>Қазақстан Республикасының азаматы.</p> <p>Басқа ұйымдардың басқару органдарының құрамына кірмейді.</p> <p>Компанияның және оның ЕББҰ акцияларын иеленбейді.</p> <p>Компанияның жеткізушилерінің және бәсекелестерінің акцияларын иеленбейді.</p>
Болат Отаров «ҚазТрансОйл» АҚ бас директорының тасымалдау жөніндегі орынбасары			

1966 жылғы 23 ақпанда дүниеге келген. 1988 жылы В.И.Ленин атындағы Қазақ политехникалық институтының «Машина құрастыру технологиясы, металл кесуші станоктар мен құрылғылар» мамандығы бойынша инженер-механик жоғары білімін алған.

ЕҢБЕК ӨТІЛІ ЖӨНІНДЕГІ МӘЛІМЕТТЕР:

1988 – 1998 жылдар	«Қаражанбастермұнай» МГШБ, «Комсомольскнефть» МГШБ, «ҚаламқасМұнайГаз» МГШБ, «Южнефтепровод» ӨБ сынақ-сараптама бөлімдерінде жұмыс істеді.
1998 – 1999 жылдар	«ҚазТрансОйл» АҚ Батыс бөлімшесінің тасымалдау бойынша директордың орынбасары, тауар-көліктік бөлімінің бастығы.
1999 – 2003 жылдар	«ҚазТрансОйл» АҚ тасымалдау бөлімінің директоры.
2003 – 2006 жылдар	«ҚазТрансОйл» АҚ тауар-көліктік операцияларын атқарушы директор.
2006 – 2007 жылдар	«ҚазТрансОйл» АҚ тасымалдау бойынша атқарушы директор.
2007 жылғы мамырдан қазіргі кезге дейін	«ҚазТрансОйл» АҚ бас директорының тасымалдау жөніндегі орынбасары болып табылады

2008 жылғы 20 ақпаннан бастап қазіргі кезге дейін – «ҚазТрансОйл» АҚ Басқарма мүшесі.

Қазақстан Республикасының азаматы.

2015 жылғы сәуір айына дейін «Batumi Terminals Limited» компаниясының директоры болды.

(2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша).

Компания акцияларының 135 данасына немесе жайғастырылған акциялардың жалпы санының 0,00004% ие. ЕББҰ акцияларын иеленбейді.

Компанияның жеткізушілерінің және бәсекелестерінің акцияларын иеленбейді.

Болат Зәкіров

«ҚазТрансОйл» АҚ АҚ бас директорының даму жөніндегі орынбасары

1976 жылғы 16 шілдеде дүниеге келген. 1997 жылы Қазақ Мемлекеттік Басқару Академиясының «Халықаралық экономикалық қарым-қатынас» мамандығы бойынша экономикалық-халықаралық саясаттанушы жоғары білімін алған. Дан迪 қаласының (Ұлыбритания) Университетінде (MSc in Energy Studies) энергетика саласының ғылыми магистрі дәрежесіне ие, мұнай және газ экономикасы маманы.

ЕҢБЕК ӨТІЛІ ЖӨНІНДЕГІ МӘЛІМЕТТЕР:

1999 – 2001 жылдар	«ҚазТрансОйл» АҚ стратегиялық жоспарлау бөлімінің маманы, бас маманы, жоба үйлестірушісі, «ҚазТрансОйл» АҚ жобаларын басқару бөлімінің менеджері қызметтерін атқарды.
2001 – 2006 жылдар	«ҚазТрансОйл» АҚ көлік логистикасы бөлімінің директоры, бас менеджери. «ҚазТрансОйл» АҚ келешек даму бөлімінің директоры.
2006 – 2009 жылдар	«ҚазТрансОйл» АҚ бас директорының даму жөніндегі орынбасары.
2009 – 2011 жылдар	«КМГ-Транскаспий» ЖШС бас директорының орынбасары, Бас директоры.
2012 жылғы қаңтар айынан бастап сәуір айына дейін	«ҚазТрансОйл» АҚ бас директорының кеңесшісі, «ҚазТрансОйл» АҚ басқарушы директоры.
2012 жылғы мамыр айынан бастап	«ҚазТрансОйл» АҚ бас директорының даму жөніндегі орынбасары болып табылады.

2012 жылғы 16 наурыздан бастап қазіргі кезге дейін – «ҚазТрансОйл» АҚ Басқарма мүшесі.

Қазақстан Республикасының азаматы.

«КТК-Р» ЖАҚ Директорлар кеңесінің мүшесі;

2015 жылғы қараша айына дейін «Batumi Terminals Limited» компаниясының директоры болды. Қараша айынан бастап қазіргі кезге дейін «Батуми мұнай терминалы» ЖШҚ Бақылау кеңесінің тәрағасы болып табылады (2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша).

Компания акцияларының 1 520 данасына немесе жайғастырылған акциялардың жалпы санының 0,00040% ие. ЕББҰ акцияларын иеленбейді. Компанияның жеткізушілерінің және бәсекелестерінің акцияларын иеленбейді.

Алмас Онғарсынов

«ҚазТрансОйл» АҚ аппаратының жетекшісі

1976 жылғы 10 қазанда дүниеге келген. 1998 жылы Қазақ Мемлекеттік Академиясының «Қаржы және несие» мамандығы бойынша экономист жоғары білімін алған. 2005 жылы Ш.Есенов атындағы Ақтау мемлекеттік университетінің «Мұнай және газ кен орындарын шығару» мамандығы бойынша - тау-кен инженері біліктілігін иеленген.

ЕҢБЕК ӨТІЛІ ЖӨНІНДЕГІ МӘЛІМЕТТЕР:

1998 – 1999 жылдар	Алматы қаласы Әуезов ауданының Салық комитетінде, Алматы қаласы Салық полициясының Бас басқармасының салық инспекторы, салық полициясының лейтенанты
2000 – 2002 жылдар	«Қазақойл» Ұлттық мұнай газ компаниясында Тәңіз жобасы басқармасының бас талдаушысы, қызметтік жобалар басқармасы секторының менгерушісі, қызметтік жобалар басқармасының менеджері.
2002 жыл	«ӨзенМұнайГаз» ААҚ вице-президенті.

2002–2004 жылдар	Қазақстан Республикасының Табиғи монополияларды реттеу және бәсекелестікті қорғау агенттігі. Маңғыстау облысының табиғи монополияларды реттеу және бәсекелестікті қорғау департаментінің директоры.
2004 жыл	«ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» АҚ ҚазМұнайГаз» АҚ бас директорының кеңесшісі, аппарат жетекшісі.
2009-2011 жылдар	«МемФӨОжер» РМК бас директорының кеңесшісі, коммерциялық директоры, бас директорының орынбасары.
2012 жылғы 9 шілдеден бастап	«ҚазТрансОйл» АҚ аппаратының жетекшісі.
	2014 жылғы 27 мамырдан бастап 2016 жылғы 12 қаңтарға дейін – «ҚазТрансОйл» АҚ Басқарма мүшесі болып табылады.
	Қазақстан Республикасының азаматы. Басқа ұйымдардың басқару органдарының құрамына кірмейді. Компания акцияларының 5338 данасына немесе жайғастырылған акциялардың жалпы санының 0,00139% ие. ЕББҰ акцияларын иеленбейді. Компанияның жеткізушілерінің және бәсекелестерінің акцияларын иеленбейді.

Жайдарман Исақов

«ҚазТрансОйл» АҚ құқықтық қамтамасыз ету жөніндегі басқарушы директоры

1965 жылғы 29 қазанда дүниеге келген. 1989 жылы С.М. Киров атындағы Қазақ мемлекеттік университетінің «Құқықтану» мамандығы бойынша – зангер жоғары білімін иеленген. 2003 жылы Ресей Федерациясы Үкіметінің жанындағы Халық шаруашылығы академиясында «Мұнай-газ саласындағы зангер» тақырыбына маманданған.

ЕҢБЕК ӨТІЛІ ЖӨНІНДЕГІ МӘЛІМЕТТЕР:

1989 – 2000 жылдар	Еңбек жолын КСРО Қорғаныс министрлігі Сауда басқармасының №456 сауда-дайындау базасының заң кеңесшісі ретінде бастады, кейін зангерлік компанияларда, «Богас» Корпорациясында – заң белімінің бастығы, «Тұранбанк» Қазақ акционерлік банкінің Мәскеу белімшесінде – жетекші заң кеңесшісі, бас маман-заң кеңесшісі, Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінде бас маманнан бастап, заң қызметі департаменті директорының орынбасарына дейін көтерілді.
2000 – 2001 жылдар	«ҚазТрансГаз» ЖАҚ заң департаменті директорының орынбасары.
2001 – 2002 жылдар	«Мұнай және Газ Тасымалдау» ҰК АҚ заң департаментінің бас кеңесшісі.
2002 год	«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ құқықтық қамту департаментінің бас зангері.
2002 – 2014 жылдар	«ҚазТрансОйл» АҚ заң департаментінің директоры болды.
2014 жылғы 4 мамырдан бастап	«ҚазТрансОйл» АҚ зангерлік қамту жөніндегі басқарушы директоры.
	2003 жылғы 12 мамырдан бастап қазіргі кезге дейін – «ҚазТрансОйл» АҚ Басқарма мүшесі.
	Қазақстан Республикасының азаматы. Басқа ұйымдардың басқару органдарының құрамына кірмейді. Компанияның және оның ЕББҰ акцияларын иеленбейді. Компанияның жеткізушілерінің және бәсекелестерінің акцияларын иеленбейді.

4.4.2. Басқарманың мәжілістері жөніндегі ақпарат

2015 жылы Компанияның Басқармасы сырттай мәжілістер өткізген жоқ, 29 тікелей мәжіліс өткізді, олардың барысында өзге мәселелермен қатар мынадай негізгі бағыттық шешімдер қаралып, қабылданды:

- **Стратегиялық даму:** 2012-2022 жылдардарға арналған Компанияның Даму стратегиясын іске асыру жөніндегі 2014 жылғы Есебін құптау; 2012-2022 жылдарға арналған Даму стратегиясын іске асыру бойынша 2015 жылға арналған Іс-шаралар жоспарын бекіту;
- **Корпоративтік басқару:** Компанияның 2015 жылғы басқарушы қызметкерлерінің негізгі ынталандырылу көрсеткіштері мен олардың мәнін бекіту; Компанияның Корпоративтік әлеуметік стратегиясын құптау;
- **Қаржылық-шаруашылық қызметі:** Компанияның 2014 жылдық қаржылық есебі мен шоғырландырылған қаржылық есебін құптау; 2014 жылғы BTL компаниясының, «МұнайТас» СБҚҚ АҚ және «ҚҚҚ» ЖШС жылдық қаржылық есебін құптау; Компанияның 2016-2020 жылдарға арналған бизнес-жоспарын құптау; Компанияның, «Самұрық-Қазына» АҚ тобына кіретін ұйымдардың мұдделерін көздейтін мәмілелер жасау;
- **Тәуекелді басқару және ішкі бақылау:** Компанияның орталық аппаратының бизнес-үрдістерінің жіктеуішін, негізгі бизнес-үрдістерінің өзекті бақылауы мен тәуекелдерін және блок-сұлбаларын бекіту; Компанияның тәуекелді басқару комитетінің 2014 жылғы есебін қарау; Компанияның 2014 жылғы ішкі бақылау жүйесін жетілдіру жөніндегі жоспарының орындалу есебін және 2013-2014 жылдарға арналған тәуекелді басқарудың корпоративтік жүйесін жетілдіру жөніндегі жоспардың орындалуы есебін құптау; 2015-2017 жылдарға арналған тәуекелді басқару бағдарламасын және Компанияның негізгі тәуекелдерін басқару жөніндегі іс-шаралар жоспарының орындалу барысы мен негізгі тәуекелдерінің ықпал ету қарқыны жайлы тоқсан сайын берілетін есебін құптау.
- **Компанияның еншілес және бірігіп бақыланатын ұйымдарына қатысушы/акционерлерінің жалпы жиналыстарының құзыретіне жататын мәселелер;**
- **Компанияның мынадай ішкі құжаттарын бекіту:** Жастар саясаты; Кадр резервімен жүргізілетін жұмысты қалыптастыру және ұйымдастыру ережелері; Компания жұмыскерлері мен жұмыс берушінің арасындағы ішкі коммуникация ережелері; ҰМЖ құжаттарын басқару ережелері; Шарттарды, бітім-шарттарды, келісімдерді және т.б. дайындау, әзірлеу, орындау ережелері.

Компанияның Басқармасы қарастырылған 183 мәселе бойынша шешім қабылдады. Бұл ретте, Басқарма қараған 3 мәселе Компания акционерлерінің Жалпы жиналысының қарауына, ал 77 мәселе – Директорлар кеңесінің қарауына шығарылды.

38 кесте «Басқарманың 2015 жылғы мәжілістеріне қатысу»

Басқарма мүшесі	Мәжілістерге қатысу	%	Есептік кезеңде құрамының болуы	Басқарма
Қайыргелді Қабылдин	27 - 27	100	2015.01.01. – 2015.15.12.	
Нұртас Шманов	2- 2	100	2015.16.12. – 2015.31.12.	
Сейсенғали Өтегалиев	29 - 21	72	2015.01.01. – 2015.31.12.	
Әсем Нұсіпова	29-26	90	2015.01.01. – 2015.31.12.	
Руслан Местоев	29-19	65	2015.01.01.– 2015.31.12.	
Болат Отаров	29-26	90	2015.01.01. – 2015.31.12.	
Болат Зәкіров	29-24	83	2015.01.01. – 2015.31.12.	
Алмас Онғарсынов	29-24	83	2015.01.01. – 2015.31.12.	
Жайдарман Исақов	29-26	90	2015.01.01. – 2015.31.12.	

4.4.3. Басқармаға қарасты тәуекелді басқару комитеті

Тәуекелді басқару мәселелерін алдын-ала қарау және ұсыныстар дайындау мақсатында Компания Басқармасының жанынан Тәуекелді басқару комитеті құрылған. Комитет кеңесші орган болып табылады және қызметін «ҚазТрансОйл» АҚ тәуекелді басқару комитетінің қағидаларына, Компанияның тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау саласындағы өзге де ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырады.

Комитет есептік кезеңде Компанияның ішкі бақылау жүйесін және тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесін одан әрі жетілдіруге бағытталған мәселелер бойынша 6 мәжіліс өткізді, олардың -еуі тікелей және 1-еуі сырттай өткізілді.

Тәуекелді басқару комитеті ТБКЖ жүйесін одан әрі жетілдіру мақсатында, есептік кезеңде келесідей құжаттар қарастырылып, келісіліп, құпталды:

- «ҚазТрансОйл» АҚ 2015-2017 жылдарға арналған Тәуекелді басқару бағадарламасының жобасы;
- «ҚазТрансОйл» АҚ ішкі бақылау жүйесінің Регламентіне енгізілетін өзгертулер мен толықтырулардың жобасы;
- 2015 жылға арналған Компанияның Бизнес-үрдістерін жіктеу жобасы;
- 2015 жылға арналған Компанияның бақылау және тәуекел жағдайын дәйектеу/өзектілендіру бойынша күнтізбелік жоспар-кестенің жобасы;
- Компанияның орталық аппаратының 15 бизнес-үрдісі бойынша блок-тәсімдер мен бақылаулар және тәуекел жағдайларының жобалары;
- «ҚазТрансОйл» АҚ еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы жоғары деңгейдегі тәуекелдерді төмендету жөніндегі іс-шаралар жоспарының жобасы; «ҚазТрансОйл» АҚ 2013-2014 жылдарға арналған тәуекелдерін басқарудың корпоративтік жүйесін жетілдіру жоспарының орындалуы жөніндегі есеп;

- «ҚазТрансОйл» АҚ 2014 жылға арналған ішкі бақылау жүйесін жетілдіру жоспарының орындалуы жөніндегі есеп;
- Негізгі тәуекелдерді басқару жөніндегі іс-шаралар жоспарының орындалу барысы және негізгі тәуекелдердің ықпал ету қарқыны жөнінде тоқсан сайын берілетін есеп.

2016 жылы Тәуекелді басқару комитеті:

- «ҚазТрансОйл» АҚ 2016 жылға арналған бизнес-ұрдіс жіктегішінің жобасын;
- Компания тәуекелдерін басқару іс-шаралары жоспарының орындалу барысын және тәуекелдің ықпал ету қарқыны жайлыш тоқсан сайын берілетін есебін;
- Компанияның еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қоргау саласындағы жоғары деңгейдегі тәуекелдерді төмендету іс-шаралар бағдарламасының жобасын;
- Компанияның орталық аппаратының негізгі бизнес-ұрдістері бойынша өзекті бақылау және тәуекелдік жағдайларының сұлбасын;
- «ҚазТрансОйл» АҚ 2016-2018 жылдарға арналған тәуекелді басқару бағдарламасының жобасын егжей-тегжейлі қарастыруды жоспарлауда.

4.5. Корпоративтік этика, корпоративтік келіспеушіліктер мен мұдделердің қайшылығын шешу

Компания қызметкерлерінің адалдығы, сенімділігі, кәсіби жоғары біліктілігі, пәрменді еңбек етуі, өзара ынтымақтастық қызметтестікке бейімділігі, бір-біріне, мұдделі тараптарға және жалпы қоғамға деген сыйластығы Компания қызметінің қалыптасуына негіз болатын басты корпоративтік құндылықтары болып табылады.

Компанияда Корпоративтік этика кодексі қолданылады, оның мақсаты корпоративтік мәдениетті дамыту және іскерлік тәжіриbesін қолдану арқылы мұдделі тараптармен тиімді түрде ынтымақтастық қызметтестікке қолдау көрсету. Корпоративтік этика кодексінің нормаларын сақтау Компанияның барлық лауазымды тұлғалары мен жұмыскерлері үшін міндетті болып табылады.

Мұдделердің қайшылығының алдын-алу рәсімдемелері «ҚазТрансОйл» АҚ заң бұзушылық, олқылықтардың орын алу тәуекелдерін басқару саясаты мен «ҚазТрансОйл» АҚ лауазымды тұлғалары мен жұмыскерлерінің көздейтін мұдделерінің қайшылығын реттеу саясаты сынды құжаттармен реттелген. Аталған құжаттар заң бұзу, олқылықтарға жол беру деректеріне қарсы әрекет етуге және Компанияда олардың орын алуына жол бермеуге, бақылау жасауға, сондай-ақ, Компанияның лауазымды тұлғалары мен жұмыскерлерінің мұдделеріне сай әділ, объективті және тәуелсіз шешімдердің қабылдануын қамтамасыз етуге бағытталған. Компанияның

жұмыскерлері жұмыс барысында аталмыш саясатпен белгіленген қағидалар мен рәсімдемелерді ұстанады.

Директорлар кеңесі мүдделердің қайшылығын реттеу мақсатында орынды шешім қабылдау үшін Компанияның лауазымды тұлғасы мүдделердің қайшылығының болуы немесе орын алуды жайлы Компанияның корпоративтік хатшысы арқылы Директорлар кеңесінің төрағасына жазбаша нысандағы мәліметін жеткізеді.

Мұндай қайшылықты реттеу мақсатында Компанияның жұмыскері мүдделер қайшылығының болуы немесе орын алуды жайлы өзінің тікелей басшысына дереу мәлімдеуге міндетті.

Бас директор (Басқарма төрағасы) Директорлар кеңесінің құзыретіне жатпайтын барлық мәселелер бойынша корпоративтік келіспеушіліктерге байланысты Компанияның атынан шешім қабылдайды, сондай-ақ, корпоративтік келіспеушілікті реттеу жұмысының тәртібін өз бетінше анықтайды.

Директорлар кеңесі өзінің құзыретіндегі барлық мәселелерге орай корпоративтік жанжалдарды реттейді. Корпоративтік хатшы корпоративтік келіспеушіліктің мәнісі туралы Директорлар кеңесінің хабардар болуын барынша қамтиды.

Компанияның лауазымды тұлғаларының, жұмыскерлерінің және басқа стейхолдерлерінің арыз-шағымдары жиналуы үшін Компанияда «Жедел арна» енгізілген.

2015 жылы Компанияда омбудсмен лауазымы енгізілді және Компанияның омбудсменінің қағидасы бекітілді. Омбудсменнің негізгі міндеттері – Компанияның лауазымды тұлғалары мен жұмыскерлеріне мүдделік келіспеушіліктердің алдын-алу және реттеуге жәрдемдесу, Компаниямен арадағы өзара әрекеттесу барысында орын алған этикалық мәселелер бойынша стейхолдерлерге жәрдемдесу, сондай-ақ, Компания жұмыскерлерінің Корпоративтік этика кодексін және Компаниядағы заң бұзушылықтың орын алу тәуекелін басқару саясатының орындалуын қамтамасыз етуге қол ұшын беру. 2015 жылғы 1 маусымда А.М.Шманов Компанияның омбудсмені болып тағайындалды.

Сондай-ақ, Компанияда комплаенс-бақылау қызметі жұмыс істейді, оның міндеті – листинглік компания ретінде Компания қызметінің қолданылатын талаптардың бұзылуымен жүзеге асырылу әлеуеттік қаупін анықтау мақсатында, Компанияның қызмет атқару барысында Қазақстан Республикасының құнды қағаздар нарығы және акционерлік қоғамдар жөніндегі заңнамасының, сондай-ақ, «Қазақстан қор биржасы» АҚ мен Компанияның ішкі құжат талаптарының орындалуына ішкі бақылау жасау болып табылады.

5. Қаржылық-шаруашылық қызметінің нәтижелері жөніндегі жетекшіліктің есеп беруі

Аталмыш бөлім Компания менеджментінің талдаулары мен талқылауарының нәтижесін қамтиды және Компанияның ағымдағы қаржылық жағдайы туралы, Компанияның қаржы көрсеткіштеріне сыртқы ортандың өзгеруі мен өндірістік қызмет нәтижелерінің әсері туралы ақпараттың ашылуын көздейді.

Осы шолу Халықаралық қаржылық есеп стандарттарына сәйкес дайындалған Компанияның аудиттен өткен жылдық шоғырландырылған қаржылық есебіне негізделген және ол жылдық шоғырландырылған қаржылық есебімен бірге, сондай-ақ, Есептің басқа бөлімдерінде ұсынылған ақпараттарымен бірге оқылуы керек.

Компанияның табысы мен шығыны жөніндегі шоғырландырылған қаржылық есебі «ҚазТрансОйл» АҚ және Batumi Terminals Limited компаниясының табысы мен шығындарын қамтиды. Бірлескен түрде бақыланатын үйымдар – «ҚҚҚ» ЖШС мен «МұнайТас» СБҚҚ» АҚ қаржылық нәтижелері «Бірлескен түрде бақыланатын кәсіпорындардың табыс/шығын үлесі» бөлімінде үлескерлікпен қатысу әдісімен көрсетіледі.

Негізгі шоғырландырылған қаржылық нәтижелері

2015 жылы Компания қаржылық жағдайының тұрақтылығын сақтай отырып, мұнай өндіру қарқынының төмендеуіне қарамастан, операциялық қызметтен түсетін шоғырландырылған табысын 17% өсіре алды, 44 713 млн. теңге мөлшерінде таза табысқа қол жеткізді, 2014 жылдың қорытындылары бойынша 46 429 млн. теңге мөлшерінде дивиденд төледі.

39 кесте «Компанияның шоғырландырылған қаржылық көрсеткіштері»

Шоғырландырылған көрсеткіштер, млн. теңге	Іс жүзінде 2015 жыл	Іс жүзінде 2014 жыл	Өзгеруі
1	2	3	4
Ақшалай түсім	213 162	206 637	3,2%
Сатудың өзіндік құны	-124 064	-121 309	2,3%
Жалпы табыс	89 098	85 328	4,4%
Жалпы және әкімшілік шығындар	-12 092	-13 593	-11,0%
Өзге операциялық табыс	1 659	1 461	13,6%
Өзге операциялық шығындар	-1 734	-650	166,8%
Негізгі құралдардың құнсыздануынан орын алған шығындар	-1 331	-8 119	-83,6%

Операциялық қызметтөн түскен табыс	75 600	64 427	17,3%
Айырбастау бағамының айырмашылығынан түскен табыс, нетто	25 544	1 056	2318,9%
Қаржылық табыс	3 027	4 517	-33,0%
Қаржылық шығасылары	-2 177	-1 616	34,7%
Бірлесе бақыланатын кәсіпорындар зиянының үлесі	-34 674	-6 255	454,3%
Табыс салығының шығыны	-22 607	-15 699	44,0%
Сол кезеңдегі таза табысы	44 713	46 431	-3,7%

2014 жылмен салыстырғанда 2015 жылы Компанияның шоғырландырылған қаржылық нәтижелерінің өзгеруіне келесі факторлар әсерін тигізді:

- 2015 жылғы 20 тамызда Қазақстан Республикасы әлемдік валюталарға қатысты теңгенің еркін құбылмалы айырбасталу бағамына өтті. АҚШ долларының күрт өсуінің нәтижесінде «ҚҚҚ» ЖШС валюталық қарыздар бойынша айырбастау бағамының айтарлықтай айырмашылығы орын алды. Бірлесе бақыланатын кәсіпорындардың 34 674 мың теңге болған шығын үлесі «ҚазТрансОйл» АҚ шетелдік валютадағы депозиттік және ағымдағы шоттары бойынша қалыптасқан айырбастау бағамының оңалуымен едәуір өтелді;

- 2015 жылғы 1 қазаннан бастап «ҚазТрансОйл» АҚ ішкі нарыққа мұнай айдау жөніндегі қызметі тарифінің 1000 шақырымға 1 тоннамен есептегендегі, ҚҚС қоспағанда 2 931,8 теңгеден 3 225,0 теңгеге дейін көтерілді;

- экспортқа шығарылатын мұнайдың жүк айналымының өсуі. 2014 жылмен салыстырғанда жүк айналымының негізгі ұлғаюы мұнай ауқымын басқа бағыттардан Атырау-Самара бағытына қайта бөлінуіне байланысты болды.

Сондай-ак, 2014 жылы Batumi Terminals Limited компаниялар тобының мұнай мен мұнай өнімдерін ауыстырып құю ауқымына орай болашаққа жасалған пайымдауларының төмендеуіне байланысты, табыс пен шығын есебінен негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің 8 млрд. теңгені құрайтын сомаға құнсызданды деп танылуына байланысты, активтердің құнсыздану шығындарының кемігенін атап өткен жөн.

Kірісі

Есептік кезеңде жалпы шоғырландырылған кірісі 243 392 млн. теңгені құрады, бұл 2014 жылғы жалпы кірісінің (213 672 млн. теңге) 14% артық.

2015 жылды жалпы кірісінің ақшалай түсімдік үлесі 87,6% құрап, 213 162 млн. теңгеге жетті.

40 кесте «Кіріс құрылымы»

Шоғырландырылған көрсеткіштер	Іс жүзінде 2015 жыл	Іс жүзінде 2014 жыл
Ақшалай түсім	87,6%	96,7%
Қаржылай кірісі	1,2%	2,1%
Өзге де кіріс көздері*	11,2%	1,2%

41 кесте «Ақшалай түсім құрылымы»

Шоғырландырылған көрсеткіштер, млн. теңге	Іс жүзінде 2015 жыл	Іс жүзінде 2014 жыл	Өзгеруі
1	2	3	4
Ақшалай түсім	213 162	206 637	3,2%
Шикі мұнай тасымалдау*	176 037	164 394	7,1%
Мұнай мен мұнай өнімдерін ауыстырып тиеу және теміржол арқылы тасымалдау	14 562	15 516	-6,1%
Құбырларды пайдалану және техникалық қызмет көрсету жөніндегі қызметтер	8 919	8 231	8,4%
Толық жеткізілмеген мұнай ауқымының төлемі	1 295	6 715	-80,7%
Су тасымалдау	6 604	6 860	-3,7%
Мұнай тасымалдау экспедициясы және теңіз порты қызметі	4 244	3 788	12,0%
Өзгелері	1 502	1 133	32,6%

* «Шикі мұнай тасымалдау» бөлімі «ҚазТрансОйл» АҚ магистральді мұнай құбырлары арқылы жүзеге асырылатын мұнай айдау, ағызу, құю және ауыстырып құю қызметін қамтиды.

Компанияның 2015 жылғы шоғырландырылған ақшалай түсімі 2014 жылғы осындай көрсеткіштен 3% асады. Сатудан түскен табыстың өсуіне негізінен мұнай тасымалдаудан түскен табыстың 11 643 млн. теңгеге үлғауы әсер етті.

Ақшалай түсімнің артуына, сондай-ак, сырт ұйымдарға тиесілі магистральді мұнай құбырларын пайдалану қызметінің жүзеге асырылуынан түскен табыстың артуы әсер етті, бұл негізінен жалақыны индекстеудің салдарынан қызмет құнының өсуіне байланысты болды.

2015 жылы «КазТрансОйл» АҚ Қашаган мұнайын тасымалдауға «тарт-немесе-төле» талабымен жасалған бұрынғы шарттары 2014 жылдың сонына дейін қолданыста болғанына байланысты, мұнайдың жеткізілмей қалған ауқымына төленген табыстың төмендеуі байқалуда.

2015 жылғы шоғырландырылған қаржылық табысы 3 027 млн. теңгені құрады, бұл 2014 жылғы көрсеткіштен 33% төмен. Мұндай төмендеу:

- 2015 жылғы маусым айында 2014 жылдың қорытындылары бойынша Компанияның дивиденд төлеуіне байланысты, сондай-ақ, бос ақшалай қаражаттың күрделі шығасыларға көзделуіне байланысты банк салымдарының азауына;

- АҚШ долларымен және тенгемен салынған депозиттердің сыйақы мөлшерлемелерінің айырмашылығымен. 2015 жылдың салымдарының негізгі сомасы АҚШ долларымен есептелген, олардың сыйақы мөлшерлемелері тенгемен енгізілген салымдардың сыйақы мөлшерлемелерінен едәуір төмен болды. Сонымен қатар, мұндай шешім тенгенің құнсыздануына байланысты жинақ ақшаның құнсыздануынан сақтануға, сондай-ақ, бағам айырмасы бойынша елеулі табыс табуға мүмкіндік берді.

Шығыны

2015 жылғы жалпы шығындар (бірлескен түрде басқарылатын кәсіпорындардың шығын үлесінің ескерілуінсіз) 141 398 млн. теңгені құрады, бұл 2014 жылғы көрсеткіштен 2,7% төмен.

42 кесте «Компанияның шығындары»

Шоғырландырылған көрсеткіштер, млн. теңге	Іс жүзінде 2015 жыл	Іс жүзінде 2014 жыл	Өзгеруі
1	2	3	4
Шығындар, барлығы	141 398	145 287	-2,7%
Сатудың өзіндік құны	124 064	121 309	2,3%
Жалпы және әкімшілік шығындар	12 092	13 593	-11,0%
Негізгі құралдардың құнсыздануынан орын алған шығын	1 331	8 119	-83,6%
Қаржылық шығасылар	2 177	1 616	34,7%
Өзге шығындар	1 734	650	166,8%

43 кесте «Шығындарының құрылымы»

Шоғырландырылған көрсеткіштер	Іс жүзінде 2015 жыл	Іс жүзінде 2014 жыл
-------------------------------	------------------------	------------------------

Сатудың өзіндік құны	87,7%	83,5%
Жалпы және әкімшілік шығындар	8,6%	9,4%
Негізгі құралдардың құнсыздануынан орын алған шығын	0,9%	5,6%
Қаржылық шығасылар	1,6%	1,1%
Өзге шығындар	1,2%	0,4%

Компанияның жалпы шығындарының негізгі үлесін Сатудың өзіндік құны құрайды. 2015 жылы өзіндік құнсыздану үлесі 87,7% құрады, ал 2014 жылы 83,5% құраған болатын. Бұл ретте, 2014 жылы шығындардың 5,6% мөлшеріндегі едәуір үлесі негізгі құралдардың құнсыздану шығынына тиесілі болған. 2015 жылы өзіндік құны іс жүзінде 2% өсті.

44 кесте «Іске асырылған өзіндік құнсыздану шығындары»

Шоғырландырылған көрсеткіштер	Іс жүзінде 2015 жыл	Іс жүзінде 2014 жыл
Қызметкерлерге арналған шығасылар	35,2%	33,1%
Көнеріп, тозу	26,1%	27,1%
Темір жол қызметі	6,5%	7,8%
Отын және материалдар	6,2%	5,6%
Электр қуаты	5,6%	5,2%
Салықтар, корпоративтік табыс салығымен бірге	4,4%	4,1%
Негізгі құралдарды ұстауға, жөндеуге және қызмет көрсетуге арналған шығындар	3,8%	4,5%
Күзет қызметі	3,4%	3,7%
Газға арналған шығасылар	2,1%	2,0%
Әуе патрулі қызметі	1,3%	1,2%
Өзгелері	5,4%	5,7%

2014 жылмен салыстырғанда 2015 жылы іске асырылуының өзіндік құнсыздану шығындарының өсуіне мынадай баптар әсерін тигізді:

- жалақының ақшаның құнсыздану коэффициентіне индекстелуіне байланысты «ҚазТрансОйл» АҚ өндірістік қызметкерлеріне жұмсалатын шығынның артуы;

- жылу және жылу материалдарына арналған шығынның артуы, бұл соның ішінде композиттік муфталар орнату әдісімен магистральді мұнай құбырларының ақаулы телімдерін жөндеуді қамтуға арналған материалдардың қосымша пайдалануына байланысты;

- мұнай мен су жеткізу жүгі айналымының ұлғаюына және электр энергиясы тарифінің көтерілуіне байланысты «ҚазТрансОйл» АҚ электр энергиясына жұмсайтын шығындарының артуы.

Шоғырландырылған жалпы және әкімшілік шығындар 2015 жылы 12 092 млн. теңгені құрады, бұл 2014 жылғы көрсеткіштен 11% төмен.

Жалпы 2015 жылғы шығындардағы жалпы және әкімшілік шығындардың үлесі 8,6% құрайды.

45 кесте «Жалпы және әкімшілік шығындардың құрылымы»

Шоғырландырылған көрсеткіштер	Іс жүзінде 2015 жыл	Іс жүзінде 2014 жыл
Қызметкерлерге арналған шығасылар	62,7%	50,6%
Көнеріп, тозу	7,0%	6,0%
Консультация қызметі	5,3%	4,5%
Кеңсеге қызмет көрсету	4,0%	2,9%
Іссапарлық шығындар	2,3%	2,1%
ҚҚС өтемдік шығынға жазылу шығыны	2,0%	2,5%
Салықтар, корпоративтік табыс салығын және ҚҚС қоса алғанда	1,9%	1,8%
Жөндеу және техникалық қызмет көрсету	1,6%	1,1%
Оқыту	1,2%	1,0%
Қайырымдылыққа жұмсалатын шығындар	0,1%	14,9%
Өзгелері	11,9%	12,7%

2014 жылғы осындай көрсеткіштермен салыстырғанда 2015 жылды шоғырландырылған жалпы және әкімшілік шығындарының азаюы 2014 жылды Атырау облысындағы орта мектептің, Оңтүстік Қазақстан және Павлодар облыстарындағы бала-бақшалардың құрылышына 2 021 млн. теңге сомасында Компанияның демеушілік етуіне байланысты болды. Мұндай төмендеу еңбекақының ақшаның құнсыздану коэффициентіне индекстелуіне байланысты «ҚазТрансОйл» АҚ филиалдары мен өкілдіктерінің әкімшілік жұмыскерлеріне жұмсалатын шығындардың 701 млн. теңгеге (2014 жылмен салыстырғанда) үлғауымен ішінара өтеді.

Шоғырландырылған қаржылық шығасылары 2 177 млн. теңгені құрады, бұл 2014 жылғы осындай көрсеткіштен (1 616 млн. теңге) 35% артық немесе 561 млн. теңгеге көп. Мұндай өсу 2014 жылдың соңына қарай құнсыздану өсүі салдарынан ұзақ мерзімдік резервтер бойынша дисконттың көнеруінің (активтерді пайдаланудан шығарып тастау міндеттемелері мен жұмыскерлерге сыйақы төлеу міндеттемелері) үлғауына байланысты орын алды.

Операциялық табысы

2015 жылғы шоғырландырылған операциялық табысы 75 600 млн. теңгені құрады, бұл 2014 жылғы көрсеткішпен салыстырғанда 17% жоғары. Мұндай үлғаю ақшалай түсімнің өсүінен және негізгі құралдардың құнсыздануынан түзілетін шығынның төмендеуімен түсіндіріледі.

Бірлесе бақыланатын ұйымдардан түскен табыстың үлесі

Бірлескен түрде бақыланатын ұйымдардың қаржы нәтижелеріндегі (шығындарындағы) «ҚазТрансОйл» АҚ танылған үлесі 2015 жылды 34 674

млн. теңгені құрады, бұл 2014 жылғы шығыннан 5,5 есе көп. Мұндай өзгерістің орын алуына көбінесе 89 143 млн. теңгені құраған «ҚҚҚ» ЖШС қорытынды шығыны әсерін тигізді, бұл негізінен валюталық қарыздар бойынша айырбастау бағамының кері айырмашылығымен сипатталады.

46 кесте «Бірлескен түрде бақыланатын ұйымдардың қаржылық нәтижелері»

Көрсеткіштер, млн.тенге	Іс жүзінде 2015 жыл	Іс жүзінде 2014 жыл
«ҚҚҚ» ЖШС	- 37 410	-6 991
«МұнайТас» СБҚҚ АҚ	2 736	736
Үлескерлік қатысу шығыны	- 34 674	-6 255

Бұл ретте, «ҚҚҚ» ЖШС жалпы шығындарындағы «ҚазТрансОйл» АҚ үлесі 2015 жылы 44,6 млрд. теңгені құрады. Жиынтық табыс туралы шоғырландырылған есепте «ҚҚҚ» ЖШС қатысу үлесінің шығыны 37,4 млрд. теңгеге тең инвестициялардың теңгерімдік құны мөлшерінде танылды. 7,2 млрд. теңгені құрайтын қалған айырмашылығы теңгерімнен тыс шығын ретінде есепке алынды және 2016 жылы немесе кейінгі кезеңдерде «ҚҚҚ» ЖШС осы шығындарды жабу үшін жеткілікті табыс тапқан жағдайда танылатын болады.

Табыс салығы

Табыс салығы бойынша шығындар 2015 жылы 22 607 млн. теңгені құрады, бұл 2014 жылғы қорытындылардың көрсеткішінен 44% жоғары және бұл салық салынатын табыс түрінің өсуімен түсіндіріледі.

47 кесте «Корпоративтік табыс салығының шығыны»

Шоғырландырылған көрсеткіштер, млн. тенге	Іс жүзінде 2015 жыл	Іс жүзінде 2014 жыл
Ағымдағы табыс салығының шығыны	23 844	13 410
Мерзімі ұзартылған табыс салығының шығыны (+) / үнемдеу (-)	- 1 237	2 289
Табыс салығы	22 607	15 699

Активтер, капитал және міндеттемелер

48 кесте «Активтер, капитал және міндеттемелер»

Шоғырландырылған көрсеткіштер, млн. теңге	31 желтоқсанда аяқталған жылға		Өзгеруі
	2015	2014	
Активтер	619 263	585 407	5,8%
Ұзақ мерзімдік активтер	512 071	485 767	5,4%

Ағымдағы активтер	107 192	99 638	7,6%
Капитал және міндеттемелер	619 263	585 407	5,8%
Капитал	472 932	457 644	3,3%
Ұзақ мерзімдік міндеттемелер	85 863	77 427	10,9%
Ағымдағы міндеттемелер	60 468	50 336	20,1%

2015 жылды Компанияның активтері 6%, 585 млрд. теңгеден 619 млрд. теңгеге ұлғайды. Мұндай ұлғаю инвестициялық жобаларды іске асырудың нәтижесінде, соның ішінде ТОН-2 желістік бөлігін алмастыру мен Қазақстан-Қытай мұнай құбырын кеңейту жобасының нысандарын салу нәтижесінде, сондай-ақ, шетелдік компаниялардың есептік валютасын қайта есептеу ықпалының нәтижесінде 63 млрд. теңгеге өсуіне байланысты болды.

Сонымен қатар, «ҚазТрансОйл» АҚ 2015 жылды инвестиациялардың теңгерімдік құнының шегінде «ҚҚҚ» ЖШС шығынындағы үлесін тануының нәтижесінде бірлесе бақыланатын кәсіпорындар құнының төмендеуі есебінен активтері төмендеді.

Шоғырландырылған капитал негізінен шетел компанияларының есеп валютасын қайта есептеу бойынша резервтің өсуіне байланысты 458 млрд. теңгеден 473 млрд. теңгеге дейін есті.

Ұзақ мерзімдік міндеттемелердің ұлғаюы келесі себептерге байланысты:

- негізінен 2014 жылғы 31 желтоқсанмен салыстырғанда есептік кезеңдегі шетел валюталарының теңгеге қатысты айырбастау бағамдарының өзгеруіне байланысты, BTL компаниясы бойынша келешектегі табысының өсуі;

- есептеу үшін пайдаланылатын дисконттау мөлшерлемесінің өзгеруі салдарынан, жұмыскерлердің сыйақылары бойынша міндеттемелердің артуы;

- міндеттемелерді орындау мерзімін қайта қарау нәтижесінде активтерді пайдаланудан шығару міндеттемелері резервінің өсуі.

Ағымдағы міндеттемелердің деңгейі, негізінен теңгениң Ресей рублі мен АҚШ долларына қатысты айырбастау бағамының өзгеруі себебінен, көлік жорықтарының шарттары бойынша көрсетілетін қызмет құнының өсуіне байланысты артты.

Тиімділік көрсеткіштері

Компания тиімділігінің негізгі көрсеткіштерінің есебі төменде шоғырландырылған негізде көлтірілген.

49 кесте «Компанияның тиімділігінің негізгі көрсеткіштері»

КЕХС көзделмеген көрсеткіштері	Іс жүзінде 2015 жыл	Іс жүзінде 2014 жыл
EBITDA (млн. теңге)	110 234	105 431
EBITDA (EBITDA ақшалай түсімге қатынасы, %)	51,7	51,0

Жалпы табыс шамасы (жалпы табысының ақшалай түсімге қатынасы, %)	41,8	41,3
Таза табыс шамасы (таза табысының ақшалай түсімге қатынасы, %)	21	22,5
Ақша және оның баламалары (млн. теңге)	50 420	42 175

Төменде көрсетілген кестеде есептік жылғы табысы жөніндегі деректердің негізінде EBITDA операциялық көрсеткішінің құрамдас бөліктері туралы ақпараттар ұсынылған.

50 кесте «EBITDA көрсеткішінің есебі»

Көрсеткіштер, млн. теңге	Іс жүзінде 2015 жыл	Іс жүзінде 2014 жыл
<i>Есептік жылғы табысы</i>	44 713	46 431
табыс салығы бойынша шығындарын қосқанда	22 607	15 699
<i>Салық салынғанга дейінгі табысы</i>	67 319	62 130
айырбастау бағамынан түскен табысын шегергенде	-25 544	-1 056
қаржылық шығасыларын қосқанда	2 177	1 616
қаржылық табысын шегергенде	-3 027	-4 517
бірлескен түрде бақыланатын кәсіпорындардың табысы/(шығыны) үлесінің шегерілуімен	34 674	6 255
<i>Операциялық табысы</i>	75 600	64 427
көнеріп, тозуын қосқанда	33 228	33 696
өзге операциялық шығындарын қосқанда	1 734	650
өзге операциялық табысын шегергенде	-1 659	-1 461
негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің құнсыздандынуын қосқанда	1 331	8 119
EBITDA*	110 234	105 431

* «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» акционерлік қоғамының еншілес ұйымдарын Дамыту жоспарларын әзірлеу, келісу, бекіту, түзету, орындау және орындалуына мониторинг жасау ережелеріне сәйкес.

51 кесте «Табыстылығының көрсеткіштері»

Атауы	2015	2014
ROA (таза табыс/активтердің жылдық орташа сомасы)	7,4%	7,9%
ROE (таза табыс/меншікті капиталдың жылдық орташа сомасы)	9,6%	10,0%

ROA (Return on assets) көрсеткішінің 0,5 базистік тармақта төмендеуі таза табысының 4% кемуіне және активтердің жылдық орташа сомасының

2% үлғауына байланысты. ROE (Return on Equity) деңгейі, сондай-ақ, таза табыстың төмендеуі мен меншікті капиталдың жылдық орташа сомасының 1% өсуі себебінен 0,4 базистік тармақта төмендеген.

Қаржылық тұрақтылығы және өтімділік көрсеткіштері

Компанияның өтімділігі мен қаржы тұрақтылығының негізгі көздері – негізгі қызметтің нәтижесінде алынатын ақшалай қаражаты болып табылады.

Өтімділік көрсеткіші Компанияның ағымдық активтерінің негізінде өзінің қысқа мерзімдік міндеттемелерін орындау қабілетін сипаттайты. Жалпы (ағымдағы) өтімділік коэффициенті ағымдық міндеттемелердің ағымдағы активтерімен қандай деңгейде жабылып отыргандығын көрсетеді. 52 кестеде көрсетілгендей, ағымдық міндеттемелердің 1 теңгесі орташа есеппен ағымдық активтердің 1,77 теңгесімен жабылады.

52 кесте «Өтімділік коэффициенттері»

Шоғырландырылған көрсеткіштер	Нормативтік талаптары	Іс жүзінде 2015 жыл	Іс жүзінде 2014 жыл
Жалпы өтімділік коэффициенті (Ағымдағы активтер / Ағымдағы міндеттемелер)	1,5 - 2,5	1,77	1,98
Жылдам өтімділік коэффициенті (Ағымдағы активтер - ТМК)/Ағымдағы міндеттемелер)	1,5 - 2,5	1,71	1,92

Жылдам өтімділік коэффициенті тек Компанияның қолында бар ақшалай қаражаттарының есебінен ғана емес, сонымен қатар көрсетілген қызмет үшін пайымдаулы ақшалай түсімдерінің есебінен де жабылуы мүмкін ағымдық міндеттемелерінің бөлігін сипаттайты (ақшалай қаражат және олардың баламалары және қысқа мерзімдік дебиторлық борышкерліктері). Осылайша, есептік кезеңде жылдам өтімділіктің бұл коэффициенті ағымдағы міндеттемелердің 1 теңгесінің сатылуы оңай активтердің 1,71 теңгесімен жабылатындығын көрсетеді.

2015 жылғы өтімділік көрсеткіштерінің 2014 жылғы көрсеткіштермен салыстырғанда төмендеуінің негізгі себептері жоғарыда көрсетілген ағымдық міндеттемелерінің артуына байланысты.

Ақшалай қаражаттары және олардың баламалары

«КазТрансОйл» АҚ компаниялар тобының ақшалай қаражаттары және олардың баламалары 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдайы бойынша 50 420 млн.теңгені құрады.

53 кесте «Ақшалай қаражаттарының айналымы»

Шоғырландырылған көрсеткіштер	31 желтоқсанда аяқталған жылға		Өзгеріс
	2015	2014	
Операциялық қызметтен түскен таза ақша ағысы	122 002	93 908	29,9%
Инвестициялық қызметтен түскен таза ақша ағысы	-58 586	-35 343	65,8%
Қаржылық қызметінен түскен таза ақша ағысы	-46 429	-41 925	10,7%
Айырбастау бағамының ықпалы	-8 741	-111	7 774,8%
Ақшалай қаражаттары және олардың баламаларындағы таза өзгеріс	8 246	16 529	-50,1%
Кезең басындағы ақшалай қаражаттары және олардың баламалары	42 175	25 645	64,5%
Кезең соңындағы ақшалай қаражаттары және олардың баламалары	50 420	42 175	19,5%

2015 жылғы операциялық қызметтен түскен ақшалай қаражаттарының таза оң ағысы 122 002 млн.тәңгені құрады, бұл 2014 жылғы көрсеткіштен 30% жоғары. Мұндай өзгерістер, әсіресе «ҚазТрансОйл» АҚ ағымдағы және депозиттік шоттары бойынша айырбастау бағамының оң әсері мен ақшалай түсімнің ұлғаюына байланысты.

2015 жылғы инвестициялық қызметінен түскен ақшалай қаражаттың таза кері ағысы 58 586 млн.тәңгені құрады, бұл 2014 жылғы көрсеткіштен 66 % жоғары. Мұндай өзгерістер негізінен «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ қаржылай қолдау көрсетуіне байланысты.

2015 жылғы қаржылық қызметінен түскен ақшалай қаражаттарының таза ағыны 46 429 млн. тәңгені құрады, бұл 2014 жылғы 41 925 млн.тәңгеге тең көрсеткіштен 11% жоғары. Мұндай өзгерістер 2014 жылды төленген 2013 жылғы дивидендтермен салыстырғанда, 2015 жылды төленген 2014 жылғы дивидендтердің артуына байланысты болып отыр.

6. Қосымшалар

«Жетекшілікке берілген GRI G4 есебіне және салалық қосымшаларына сәйкестілік кестесі»

№	Көрсеткіш индексі	Көрсеткіш атавы	Түсініктемелер	Есептегі болімі және беті
<i>Есептің жалпы стандарттық элементтері</i>				
<i>Стратегия және талдау</i>				
1.	G4-1	Ұйымның тұракты даму стратегиясының маңыздылығы және стратегиясына байланысты шешім кабылдайтын жоғары басшының мәлімдемесі		Үндеу
<i>Ұйымның қасібі</i>				
2.	G4-3	Ұйымның атавы		1. Компания жөнінде
3.	G4-4	Негізгі брендтері, өнімі және/немесе қөрсететін қызмет тұрлери		1. Компания жөнінде
4.	G4-5	Ұйымның штаб-пәтерінің орналасқан мекен-жайы		1.4 Ұйымдық құрылымы
5.	G4-6	Ұйымның қызмет қөрсететін елдер саны, негізгі қызметті жүзеге асырылатын немесе есеппен қамтылған тұракты даму мәселелері тұрғысында аса маңызды болып табылатын елдердің саны		1. Компания жөнінде
6.	G4-7	Меншік сипаты және ұйымдық құқықтық нысаны		1. Компания жөнінде
7.	G4-8	Ұйым жұмыс істейтін нарықтар		1.6 Нарыққа шолу
8.	G4-9	Ұйымның ауқымы		1. Компания жөнінде 3.5 Қызметкерлер
9.	G4-10	Жұмыскерлердің жұмыспен қамтылуы, жұмысқа жалдану шарты, аймағы және жыныстық сипатына қарай жіктелген жалпы саны		3.5.1 Қызметкерлердің саны және құрамы
10.	G4-11	Ұжымдық шарттармен қамтылған барлық жұмыскерлердің пайызы		3.5.3 Өлеуметтік саясат
11.	G4-12	Ұйымдардың жеткізу тізбегі		2.8 Таару, жұмыс және қызметті сатып алушағы жергілікті қамтылу және ұйымдардың жеткізу тізбегі жөніндегі аппарат

12.	G4-13	Ұйымдардың ауқымдық, құрылымдық немесе меншіктік айтулы өзгерістері немесе есептік кезенде орын алған айтулы өзгерістер	Есептік кезенде ауқымдық және құрылымдық айтулы өзгерістер болған жоқ	-
13.	G4-14	Сактандыру қағидасының қолданылуы	Компания негізгі сактандыру қағидаларына косылады (БҰҰ коршаган органы қорғау және даму жөніндегі Рио-де Жанейро Декларациясының 15 қағидасы, 1992 жыл)	-
14.	G4-15	Ұйымның косылған немесе қолдайтын, сырт тараптары әзірлеген экономикалық, экологиялық және әлеуметтік хартиялар, қағидлар немесе өзге де бастамалар		3.2 Компанияның қауымдастықтарға (салалық және халықаралық) және өзге бірлестіктерге мүше болу акпараты
15.	G4-16	Мұдделерді қорғау бойынша қауымдастықтарға және/немесе ұлттық және халықаралық ұйымдарға мүшелік		3.2 Компанияның қауымдастықтарға (салалық және халықаралық) және өзге бірлестіктерге мүше болу акпараты
Анықталған елеулі мән-жағдайлар мен шекаралар				
16.	G4-17	Есебі шоғырландырылған қаржылық есебіне немесе осындай құжаттарға енгізілген занды тұлғалардың тізімі		Есеп жөнінде
17.	G4-18	Мән-жағдайлардың аясы мен есеп мазмұнын анықтау әдісі		Есеп жөнінде
18.	G4-19	Есеп мазмұнын анықтау барысында анықталған барлық елеулі мән-жағдайлардың тізімі		Есеп жөнінде
19.	G4-20	Ұйымдағы әрбір елеулі мән-жағдайлар аясы		Есеп жөнінде
20.	G4-21	Әрбір елеулі мән-жағдайлардың ұйымнан тыс аясы		Есеп жөнінде
21.	G4-22	Алдыңғы есептерде жарияланған барлық қайта тұжырымдаулардың салдарлары және осындай қайта тұжырымдаулардың себептері		Есеп жөнінде

22.	G4-23	Алдыңғы есептік кезеңдермен салыстырганда мән-жағдайлардың аясы және елеулі қамтылу өзгерістері		Есеп жөнінде
Мұдделі тараптармен өзара ынтымақтастық қызметтестік				
23.	G4-24	Ұйымның өзара ынтымақтаса қызметтесетін мұдделі тарап топтарының тізімі		3.1 Мұдделі тараптармен ынтымақтастық қызметтестік
24.	G4-25	Өзара ынтымақтастық қызметтестікке мұдделі тараптарды анықтау және іріктеу қагидалары		3.1 Мұдделі тараптармен ынтымақтастық қызметтестік
25.	G4-26	Есепті дайындау үрдісінің бір бөлігі ретінде арнағы қолға алынған ынтымақтастық қызметтестік элементтері, сондай-ақ мұдделі топтар мен нысандармен ынтымақтастық қызметтестікті қосқанда, мұдделі тараптармен ынтымақтаса қызметтесу әдіскерлігі		3.1 Мұдделі тараптармен ынтымақтастық қызметтестік
26.	G4-27	Ұйымдармен ынтымақтастық қызметтестік шеңберінде мұдделі тараптар көтерген негізгі тақырыптар мен аландаушылықтар, сондай-ақ, ұйымның есеп дайындау көмегімен осындай негізгі тақырыптар мен аландаушылықтарға жауап катуы		3.1 Мұдделі тараптармен ынтымақтастық қызметтестік
Есеп жөніндегі жалпы мәліметтер				
27.	G4-28	Акпарат ұсынылатын есептік кезең		Есеп жөнінде
28.	G4-29	Тұрақты даму саласындағы алдыңғы есептің жарияланған күні		Есеп жөнінде
29.	G4-30	Есеп беру циклы		Есеп жөнінде
30.	G4-31	Осы есепке немесе оның мазмұнына қатысты жүгінуге болатын тұлға		Есеп жөнінде
31.	G4-32	GRI G4 нұсқаулығына «сәйкес» есепті дайындаудың ұйымның тандап алған нұсқасы және есепті дайындаудың тандап алғынған нұсқасы үшін GRI мазмұндық көрсеткіші		Есеп жөнінде
32.	G4-33	Тұрақты даму есебінің сыртқы қуәландырылуын қамтамасыз етуге қатысты ұйымның ұстанатын саясаты және қолданатын тәжірибесі		Есеп жөнінде
Корпоративтік басқару				
33.	G4-34	Корпоративтік басқарудың жоғарғы органдың комитеттерін қосқанда, ұйымның корпоративтік басқарылу құрылымы		4. Корпоративтік басқару
Мұдделі тараптармен ынтымақтастық қызметтестік				

34.	G4-56	Ұйымның Әдеп кодексі және этикалық кодекстері секілді құндылықтары, қағидалары, стандарттары және нормалары		4.6 Корпоративтік этика, корпоративтік келісіпеушіліктер мен мүдделердің қайшылығын реттеу
Есептің қолданылатын айрықша стандарттық элементтері				
Экономикалық санат				
Экономикалық нәтижелілік				
35.	G4-EC1	Құрылған және бөлінген тікелей экономикалық құны		5. Қаржылық-шаруашылық қызметінің нәтижелері жөнінде жетекшіліктің есеп беруі
Нарыктарға қатысуы				
36.	G4-EC5	Ұйым қызметінің елеулі аймақтарында белгіленген ең тәмен жалақыға түрлі жыныстық жұмыскерлердің бастапқы деңгейінің стандарттық жалақыға қатынасы		3.5.1 Қызметкерлердің саны және құрамы
Сатып алу тәжірибесі				
37.	G4-EC9	Қызметін жүзеге асыратын елеулі аймақтардағы жергілікті жеткізушілердің шығындық үлесі		2.8 Тауар, жұмыс және қызмет түрлерін сатып алудың жергілікті қамтылуы және ұйымдардан жеткізу тізбегі жөніндегі ақпарат
Экологиялық санат				
Энергия				
38.	G4-EN3	Ұйымның энергия тұтынуы		3.3.5 Энергия тұтыну және үнемдеу
39.	G4-EN5	Энергия сыйымдылығы		3.3.5 Энергия тұтыну және үнемдеу
40.	G4-EN6	Энергия тұтынудың төмендеуі		3.3.5 Энергия тұтыну және үнемдеу
Су				
41.	G4-EN8	Табиги су көзінен алынатын жалпы су мөлшері		3.3.2 Су ресурстары
42.	G4-EN9	Компанияның су тоқсауылы ықпалын тигізіп, алынатын жалпы су мөлшері		3.3.2 Су ресурстары
Коқыстың шығарылуы				

43.	G4-EN15	Парник газының тікелей шығарылуы		3.3.1 Ауаға әсер етуі
	G4-EN20	Озон ауа қабатын бұзатын заттардың шығарылуы (ОБЗ)	Жүзеге асырылмаған	-
44.	G4-EN21	Атмосфераға NOx, SOx және басқа да маңызды ластагыш заттардың шығарылуы		3.3.1 Атмосфералық ауаға әсер етуі
Қоқыстар мен қалдықтар				
45.	G4-EN22	Қабылдан алушы нысан мен ағын су мөлшерінің көрсетілуімен шығарылған қалдықтардың жалпы көлемі		3.3.2 Су ресурстары
46.	G4-EN23	Түрлері және жұмыс жасау әдістері жіктеліп шығарылған қалдықтардың жалпы салмағы		3.3.3 Қалдықтардың түзілуі
47.	G4-EN24	Төгіліп, шашылу жағдайының жалпы саны және көлемі		3.3.4 Жер ресурстары және топырақ құнарлылығының қайта қалпына келтіру
48.	G4-EN29	Экологиялық заңнаманың және нормативтік талаптардың бұзылуы үшін салынған ақшалай емес ықпалшаралардың жалпы саны және айыппулдық мәні		3.3 Қоршаған ортаны қорғау
Әлеуметтік санат				
Ұйымдастық қарым-қатынас және лайықты деңгейде еңбек ету				
Жұмыспен қамтылу				
49.	G4-LA1	Жұмыска жаңа қабылданған жұмыскерлердің жалпы саны және пайызы, сондай-ақ, жас ерекшеліктеріне, жынысына, аймағына қарай кадрлардың жұмыста тұрақтамауы	Халықаралық тәжірибе мен GRI G4 нұсқаулығына сәйкес, есептік кезеңде жұмыскерлердің тұрақтамау көрсеткіші 6,6 % тең болды	3.5.1 Жұмыскерлердің саны және құрамы
51.	G4-LA2	Үйымның қызметінің басым белгі атқарылатын елеулі аймақтар бойынша жіктелген, уақытша және ішінәра жұмыспен қамтылу шарттарымен жұмыс істейтін жұмыскерлерге ұсынылмайтын, жұмыспен толық қамтылу шарттарымен жұмыс істейтін жұмыскерлерге ұсынылатын женілдіктер		3.5.1 Қызметкерлердің саны және құрамы
52.	G4-LA3	Аналық/әкелік демалыстан келген жұмыскерлердің үлесі, сондай-ақ, аналық/әкелік демалыстан кейін үйымда қалу үлесі		3.5.3 Әлеуметтік сасысат

Жұмыс орнындағы деңсаулық және қауіпсіздік				
53.	G4-LA6	Өндірістік закымдану түрлері және деңгейі, кәсіби сырқаттану деңгейі, жоғалған күндер және жұмыс орнында болмау коэффициенті, сондай-ақ, өндіріске байланысты орын алған адам өлімі жағдайының жалпы саны, аймактық және жыныстық жіктелуіне карай	1000 адамға шакқандағы оқыс оқигалардың жиілік коэффициенті= (өндіріске байланысты оқыс оқигалардың саны) / (өндірістік жұмыскерлердің орташа тізімдік саны) * 1000 LTIFR = (закымдану нәтижесінде жұмыс уақытын жалпы жоғалту) / (жалпы жұмыс жасалған уақыт)	3.4 Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау
54.	G4-OG13	Еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы ішшаралардың саны		3.4.1 Өнеркәсіптік қауіпсіздік пен өрт қауіпсіздігі 2.3 Инвестициялық қызмет
Даярлау және білім беру				
55.	G4-LA9	Оқыту сағатының бір жұмыскерге шакқандағы жылдық орташа саны, жұмыскерлердің жынысы мен санаттары бойынша		3.5.2 Оқыту және біліктілік арттыру
56.	G4-LA10	Жұмыскерлердің жұмыспен қамтылуын қолдауға, сондай-ақ, мансап сонында қолдау көрсетуге бағытталған, өмір бойы білім беру және тәжірибелерін дамыту бағдарламалары		3.5.2 Оқыту және біліктілікті арттыру
Саналуандылық және бірдей мұмкіншіліктер				
57.	G4-LA12	Ұйым қызметкерлерінің негізгі санаттары және басқарушы органдардың құрамы, жынысы мен жас ерекшеліктері бойынша, шағын топқа жатуына және өзге де саналуан сипаттарына карай	Компанияда еңбек ететін ер адамдардың әйедерден гөрі басым үлесі ауыр және қауіпті еңбек жағдайларында жұмыс істеу қажеттілігін талап ететін дәстүрлі түрдегі салалық өзгешелігімен сипатталады.	3.5.1 Қызметкерлердің саны және құрамы
Адам құқықтары				
Адам құқықтарының кемсітілуіне, нұқсан келтірілуіне жол бермеу				
58.	G4-HR3	Адам құқықтарының кемсітілу, нұқсан келтірілу жағдайларының жалпы саны және қолға алынған тузыetu әрекеттері	Анықталмады	-

Балалардың еңбегі				
59.	G4-HR5	Балалардың еңбегін пайдаланудың айтулы тәуекелі анықталған бөлімшелер мен жеткізушілердің және балалардың еңбегін пайдалану өрекеттерін жоюды мақсат тұтатын іс-шаралар	Анықталмады	-

«КазТрансОйл» АҚ қызметтің манызды жағдайлары» қосымшасы

Санатты	Беті	Манызды жағдайдары	Ішкі мүдделі тараҧтардың камтылуы	Сыртқы мұдделі тараҧтардың камтылуы
Экономикалық		Экономикалық нәтижелілік Нарықта катысу Сатып алу тәжірибелері Энергия	✓ ✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓ ✓
Экологиялық		Су Қоқыс, калдықтардың шығарылуы Қоқыс, калдықтар	✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓
Әлеуметтік		Жұмыспен қамту Жұмыс орнындағы деңсаулық және кайрапсіздік Даярлау және тен мүмкіншілктер Санаудан және тен мүмкіншілктер Адам күкілтартарынң кемсітілүіне, нұксан көлтірілүіне жол бермеу	✓ ✓ ✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓ ✓ ✓
		Балалардың еңбегі	✓	✓

«БҮҮ ЖАНАНДЫҚ ШАРТ КАГИДАЛАРЫ» КОСЫМШАСЫ

БҮҮ ЖАНАНДЫҚ ШАРТ КАГИДАЛАРЫ		«КазТрансОйл» АҚ КЫЗМЕТИНІН КАГИДАЛАРГА СӘЙКЕСТІГІ
ЖЫЛДЫҚ ЕСЕПТЕҢ БӨЛІМДЕРІ		
<i>Адам құқықтары саласындағы қагидалар</i>		
1 қагида. Искерлік топтары халықаралық дегендеге жарияланған адам құқыктарын колдау, күрметтесу тиис.	«КазТрансОйл» АҚ ез қызметін жүзеге асыру барысында халықаралық дегендеге жарияланған және Казакстан Республикасының Конституциясымен көзделген адам құқыктарының сакталын және күрметтелуін қамтамасыз етеді. Компанияда қабылданған Корпоративтік этика кодексіне сәйкес, адам құқыктарына нұксан келтірілуін жетелейтін кез-келten жағдай Казакстан Республикасы заңнамасының нормаларымен және Компанияның ішкі күжаттарымен каралуы тиис.	
2 қагида. Искерлік топтардың адам құқыктарының нұксан келтірілуіне катысы болтмауы тиис.		
<i>Жысымдық қарым-қатынас саласынның қагидалары</i>		
3 қагида. Искерлік топтар біргу еркіндігін және ұқымдық шарттарды жасауда катысты құқыктардын нақты танылуын колдауы тиис.	«КазТрансОйл» АҚ Кызметкерлерге өз тандуау бойынша қоғамдық бірлестіктерді ұйымдастыру және оларға катысу құқығын және ұжымдық шарттарды жасау құқығын ұсынады.	
4 қагида. Искерлік топтар мәжбүрлі және міндегі енбектің барлық нысандарының жойылуын колдау, ерекет ету тиис.	Жұмысқа қабылдау, сыйакы төлеу, қызмет мансабын көтеру және оку барысында Компания наслідік, ұттық, жас ерекшелігі, гендерлік, әлеуметтік белгілері, азаматтығы бойынша, діни және қоғамдық бірлестіктерге катысты қозқараасы бойынша, сондай-ақ жұмыскердің іскерлік касиеттері мен оның енбек нәтижелеріне байланысы жок басқада жағдайлар бойынша кемсітушілікке жол бермейді.	
5 қагида. Искерлік топтар балаардың енбетін пайдалану жағдайларына жол бермеу максатында ерекет ету тиис.	Компания өз қызметінде мәжбурлі енбек пен балалардың енбетін пайдаланбайды.	
6 қагида. Искерлік топтар енбек пен жұмыспен қамтылу саласында кемсіту әрекеттеріне жол бермеу тиис.		
<i>Коршаған органды қорғау саласының қагидалары</i>		
7 қагида. Искерлік топтар сактандыру қагидастына негізделген экологиялық мәселелерге катысты	«КазТрансОйл» АҚ коршаган ортага құрмет көрсетеді және оған ұқыпты қарайды.	

<p>8 қағида. Искерлік топтар коршаган ортаниң жағдайы үшін жауапкершілікті арттыруға бағыталған бастамаларды колға алуы тиіс.</p> <p>9 қағида. Искерлік топтар экологиялық тұрныда қауіпсіз технологияны дамытуға және таратуға жәрдемдесуі тиіс.</p>	<p>2015 жылы Компанияда 2015-2019 жылдарға арналған Кешендің әдіскерліктері колдауы тиіс.</p> <p>8 қағида. Искерлік топтар коршаган ортаниң экологиялық бағдарлама жетілдірілді. Осы экологиялық бағдарламаның пайымдаған түлкілікті нәтижесі: коршаган ортага барынша үкшілті және онтайлы карау қаридарын үстану, қалдықтардың шығарылу келемін, ластағыш заттардың тасталуын өндіріс пен тұтыну қалдықтарның көлемдерін, парник газының шығарылуын темендегу.</p> <p>Есептік жылда Компания коршаган ортанды қорғауда 478,1 миллион теңге инвестиациялады. Бұл қаражат нысандарда экологиялық бакылау жасауға (аяға, суга және топыракқа мониторинг жасау), өндіріс пен тұтыну қалдықтарын шығару мен пайдага асыруға, ағын суларды тартып шығару мен тазартуға, эмиссияларды нормалауға, тарихи ластануларды жоюға және басқа іс-шараларды іске асыруға бағытталған.</p>
<p>10 қағида. Искерлік топтар болсалтаушылқын пен паракорльктың косканда, сыйбайлас жемкорлықтың барлық турлеріне карсы тұруы тиіс.</p>	<p><i>Сыбайлас жемкорлықка карсы әрекем ету қағидалары</i></p> <p>10 қағида. Искерлік топтар болсалтаушылқын пен паракорльктың косканда, сыйбайлас жемкорлықтың барлық турлеріне карсы тұруы тиіс.</p> <p>«КазТрансОйл» АҚ ез көзметі барысында адаптациялық, іскерлік тәжірибелде қабылданған әдептіліктердің айналаса, паракорльк және өзге де теріс іскерлік тәжірибесін, сондай-ақ, сыйбытар сыйлау және алу әрекеттерін күлгімайтын.</p> <p>Сыбайлас жемкорлық және басқа да құқыққа қайшы әрекеттердің деректері бойынша тиисті шараларды колға алу Ушін Компанияның лауазымды тұнғалары мен жұмыскерлері 555-210 телефоны арқылы, Компанияның электрондық акпараттық dovener@kaztransoil.kz сенім жүйесі арқылы жүргіне алады.</p> <p>2015 жылы Компанияда Қазақстан Республикасының сыйбайлас жемкорлыққа карсы заннамасының бұзылу деректері түркелмеген.</p>

«2015 жылды откізілген сатып алу есебі» қосымшасы

	Ашық тендер			Бір көзден сатып алу тәсілі			Бара ұсыныстарын үзілті аркылы сатып алу		
	Сатып алу нәтижелері бойынша жасалған шарттардың сомасы (млн. тенге)	Саны	Бюджеті (млн. тенге)	Сатып алу нәтижелері бойынша жасалған шарттардың сомасы (млн. тенге)	Саны	Бюджеті (млн. тенге)	Сатып алу нәтижелері бойынша жасалған шарттардың сомасы (млн. тенге)	Сатып алу нәтижелері бойынша жасалған шарттардың сомасы (млн. тенге)	
Корыльым ық белгішке	Саны Бюджеті (млн. тенге)	Саны Бюджеті (млн. тенге)	Саны Бюджеті (млн. тенге)	Саны Бюджеті (млн. тенге)	Саны Бюджеті (млн. тенге)	Саны Бюджеті (млн. тенге)	Саны Бюджеті (млн. тенге)	Саны Бюджеті (млн. тенге)	
Компаниян ын Орталық аппараты	139 (1365 лот)	17 911	15 646	1789	32 187	31 958	13 (273 лот)	37 (273 лот)	
Компаниян ын Батыс Филиалы	327 (995 лот)	3 593	3 085	44 (640 лот)	9 346	9 288	213 (926 лот)	396 (926 лот)	
Компаниян ын Шығыс Филиалы	233 (1799 лот)	2 798	2 337	377	4 481	4 441	84 (916 лот)	45 (916 лот)	
FTO Филиалы	21 (58 лот)	76	69	103	79	78	43 (53 лот)	60 (53 лот)	
БАЕО Филиалы	20	339,16	330,16	49	620,94	613,63	148 9,09	7,76 969	
Жынытыны	4 237	24 717,16	21 467,16	2 958	46 713,94	46 378,63	2 316 547,09	376,76 71 979	

«2015 жылы «КазТрансОйл» АҚ мұнделері көзделіп жасалған мәмілелердің тізімі» косымшасы

№	Мәмілениң аттығы	«КМК М» АҚ	«КазТрансОйл» АҚ органының шешімі
1.	- көлік экспедициясы шарты		«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кеңесінін 2015 жылғы 16 карашадағы шешімі (№10/2015 хаттама)
2.	- мұнай тасымалдау кызметін ұсну шарты		«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кеңесінін 2015 жылғы 16 карашадағы шешімі (№10/2015 хаттама)
	«Манғыстаумұнайгаз» АҚ		
3.	- 2014 жылны 15 жетекшісандарды №ЕХ 05/2015//№1715-19 көлік экспедициясы шартының №1 косымша көңілімі		«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кеңесінін 2015 жылғы 16 карашадағы шешімі (№10/2015 хаттама)
4.	- мұнай тасымалдау кызметін ұсну шарты		«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кеңесінін 2015 жылғы 16 карашадағы шешімі (№10/2015 хаттама)
5.	- көлік экспедициясы шарты		«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кеңесінін 2015 жылғы 16 карашадағы шешімі (№10/2015 хаттама)
6.	- «КазТрансОйл» АҚ Батыс филиалы Манғыстау мұнай құбыры басқармасының «Қаражанбас»	жазетліктері үшін табии газды жіберу және	«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кеңесінін 2015 жылғы 14 желтоқсандағы шешімі (№12/2015 хаттама)
7.	- «КазТрансОйл» АҚ Батыс филиалы Манғыстау мұнай құбыры басқармасының «Қаламқас»	БМАС үшін ыстық су жылу энергиясын жіберу (тұтыну) шарты	«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кеңесінін 2015 жылғы 14 желтоқсандағы шешімі (№12/2015 хаттама)

8.	- «КазТрансОйл» АҚ Батыс филиалы Манғыстау мұнай күбіры басқармасының «Қаражанбас» МАС және «Қаламқас» БМАС жағеттіліктері үшін су жиберу шартты	«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кенесінің 2015 жылғы 14 желтоқсандағы шешімі (№12/2015 хаттама)
9.	- мұнай тасымалдау кызметін ұсыну шартты	«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кенесінің 2015 жылғы 16 жылғы 16 карашадағы шешімі (№10/2015 хаттама)
	«СНПС-АЙ Дан Мұнай» АҚ	
10.	- мұнай тасымалдау кызметін ұсыну шартты	«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кенесінің 2015 жылғы 16 жылғы 16 карашадағы шешімі (№10/2015 хаттама)
11.	- 2014 жылғы 18 желтоқсандағы №ЕХ 09/2015 көлік экспедициясы шарттының №1 косымша көлісімі	«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кенесінің 2015 жылғы 16 жылғы 16 карашадағы шешімі (№10/2015 хаттама)
	«ТОРГАЙ-ПЕТРОЛЕУМ» АҚ	
12.	- мұнай тасымалдау кызметін ұсыну шартты	«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кенесінің 2015 жылғы 16 жылғы 16 карашадағы шешімі (№10/2015 хаттама)
	«Демек Фуд» ЖШС	
13.	- мәдени-бұддаралық, корпоративтік іс-шараларды еткізу кызметін көрсету шарты (Компанияның Орталық аппараты мен БАЕО филиалының жұмыскерлері үшін мерекелік іс-шаралар үйымдастыру және өткізу)	«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кенесінің 2015 жылғы 29 сәуірдегі шешімі (№5/2015 хаттама)
	«Казакойл – Актөбе»	
14.	- мұнай тасымалдау кызметін ұсыну шартты	«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кенесінің 2015 жылғы 16 жылғы 16 карашадағы шешімі (№10/2015 хаттама)

15.	- көлік экспедициясы шарты	«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кенесінің 2015 жылғы 16 карапашағы шешімі (№10/2015 хаттама)
«Казакстан-Қытай Құбыры» ЖПС		
16.	- 2015 жылға арналған «Атасу-Алашанькоу» магистральді мұнай құбырын пайдалану шарты	«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кенесінің 2015 жылғы 26 акпандары шешімі (№2/2015 хаттама)
17.	- 2015 жылға арналған «Кенкияқ-Құмкөл» магистральді мұнай құбырын пайдалану шарты	«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кенесінің 2015 жылғы 26 акпандары шешімі (№2/2015 хаттама)
«КАМАЗ-Инжиниринг» ЖПС		
18.	- жеткізу шарты	«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кенесінің 2015 жылғы 28 тамызданы шешімі (№8/2015 хаттама)
«ДИСГРИБИЮШИН» ЖПС		
19.	- 2014 жылғы 30 жетекшілдегі №ДМ 17/2015 жеткізу шарттының №1 қосымша келісімі.	«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кенесінің 2015 жылғы 24-25 маусымдағы шешімі (№7/2015 хаттама)
«Петро Казахстан Құмкөл Ресурсиз» ЖПС		
20.	- «КазТрансОйл» АҚ Шығыс филиалы Жезқазған мұнай құбыры басқармасының «Құмкөл» БМАС казандығы үшін ілеспе мұнай газын жеткізу шарты	«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кенесінің 2015 жылғы 19 мамырдағы шешімі (№6/2015 хаттама)
21.	- мұнай тасымалдау кызметін ұснын шарты	«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кенесінің 2015 жылғы 16 карапашағы шешімі (№10/2015 хаттама)
22.	- «КазТрансОйл» АҚ Шығыс филиалы Жезқазған мұнай құбыры басқармасының «Құмкөл» БМАС	«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кенесінің 2015 жылғы 14

	казандығы үшін ілесіне мұнай газын жеткізу шарты	желтоксандагы шешімі (№12/2015 хаттама)
«Пегро Казахстан Ойл Продактс» ЖПС		
23.	- «КазТрансОйл» АҚ Шығыс филиалының Шымкент мұнай кубыры басқармасының «Шымкент» АЖП сүмем камтамасыз ету (су беру) және пайдаланылған суды буру (кабылдау) кызметін көрсету шарты	«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кеңесінің 2015 жылғы 14 желтоксандагы шешімі (№12/2015 хаттама)
24.	- 2014 жылды 4 мамырдағы №СС 284/2014 Мердігерлік шарттының №1 косымша келісімі	«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кеңесінің 2015 жылғы 16 карашадагы шешімі (№5/2015 хаттама)
«Казгермұнай БҚ» ЖПС		
25.	- мұнай тасымалдау кызметін ұсыну шарты	«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кеңесінің 2015 жылғы 16 карашадагы шешімі (№10/2015 хаттама)
«Тенізшевройл» ЖПС		
26.	- көлік экспедициясы шарты	«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кеңесінің 2015 жылғы 26 ақпандық шешімі (№2/2015 хаттама)
27.	- мұнай тасымалдау кызметін ұсыну шарты және 2015 жылды 27 ақпандық №ЕХ62/2015 шарттың №1 косымша келісімі	«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кеңесінің 2015 жылғы 14 желтоксандагы шешімі (№12/2015 хаттама)
28.	- «КазТрансОйл» АҚ Батыс филиалының «Кигаш» ЖӨДС, «Индер» МАС, Т. Қасымов атындағы МАС, 663 шакырым МАС өнім (табиғи газ) сату-сатып алу шарты	«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кеңесінің 2015 жылғы 14 желтоксандагы шешімі (№12/2015 хаттама)
29.	«Самұрық сервис» басқарушы компаниясы» ЖПС	«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кеңесінің 2015 жылғы 14 желтоксандагы шешімі (№12/2015

			хаттама)
«ПетроКазахстан Венчес Инк.»			
30.	- мұнай тасымалдау кызметін ұсыну шарты	«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кенесінің 2015 жылғы 16 карападағы шешімі (№10/2015 хаттама)	
«CNPС Kazakhstan B.V.»			
31.	- мұнай тасымалдау кызметін ұсыну шарты	«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кенесінің 2015 жылғы 14 желтоқсандагы шешімі (№12/2015 хаттама)	
32.	– көлік экспедициясы шарты	«КазТрансОйл» АҚ Директорлар кенесінің 2015 жылғы 14 желтоқсандагы шешімі (№12/2015 хаттама)	

«МунайТас» СБКК» АҚ	
33.	- Озен-Атырау-Самара магистральді мұнай құбырының Т. Касымов атындағы мұнай айдау станицасына қызмет көрсетуге және оны пайдалануға арналған, аумағы 0,217245 га. болатын жер төлмінің бір бөлігін сатып алу-сату шарты
34.	- Доссор-Макат магистральді мұнай құбырының «Макат» мұнай айдау станицасын орналастыруға арналған, аумағы 0,04175 га. болатын жер төлмінің бір белгін сатып алу-сату шарты
35.	- Кенкіяқ-Орск (2-тармак) магистральді мұнай құбырының «Кенкіяқ» жөллік-өндірістік диспетчерлік станицасын орналастыруға арналған, аумағы 2,198 га. болатын жер төлмінің бір бөлігін сатып алу-сату шарты
«KMG-Security» ЖПС	
36.	- тұрғылықты мекендегу қызметтің көрсетілу шарты
«Казак мұнай және газ институты» АҚ	
37.	- Мердігерлік шарттын колданыту мерзімінің токтатылуына байланысты өзара катынастың аяқталуы жөніндегі 2014 жылғы 16 күркүйектегі US503/2014/196-23/2014 шарты
«Семсер-Орт сөндіруші» ЖПС	
38.	- Компанияның Шығыс филиалында «Семсер-Өрт сөндіруші» ЖПС жұмыскерлерінің жатақханаларда тұруын ұсыну қызметтің шарты
39.	Компанияның Шығыс филиалы «Семсер-Өрт бекеттерінің жеке құрамының кезекшілік аудысымын үш рет тамактандыруды үйымдастыру жөніндегі қызмет көрсету шарты
«КазТрансОйл» АҚ	
34.	Баскармасының 2015 жылғы 4 маусымдағы шешімі (№13 хаттама)
35.	«КазТрансОйл» АҚ Баскармасының 2015 жылғы 4 маусымдағы шешімі (№13 хаттама)
36.	«КазТрансОйл» АҚ Баскармасының 2015 жылғы 17 маусымдағы шешімі (№14 хаттама)
37.	«КазТрансОйл» АҚ Баскармасының 2015 жылғы 22 маусымдағы шешімі (№15 хаттама)
38.	«КазТрансОйл» АҚ Баскармасының 2015 жылғы 27 тамыздың шешімі (№18 хаттама)
39.	«КазТрансОйл» АҚ Баскармасының 2015 жылғы 27 тамыздың шешімі (№18 хаттама)

«КазМунайГаз» УК АҚ		40. - каржылай көмек көрсету шарты	«КазТрансОйл» АҚ Баскармасының 2015 жыны 26 казандагы шешімі (№22 хаттама)
«KMG-Security» ЖПС			
41.	- Компанияның Батыс филиалы нысандарында вахталық жұмыс істейтін және күзегуди камтамасыз етегін «KMG-Security» ЖПС жұмыскерлерінің түрғын модульдерде (вагондарда) тұруын ұсыну қызметінің шарты	«КазТрансОйл» АҚ Баскармасының 2015 жыны 29 казандагы шешімі (№23 хаттама)	
42.	- Компанияның Шығыс филиалы нысандарында вахталық жұмыс істейтін және күзетуді камтамасыз етегін «KMG-Security» ЖПС жұмыскерлерінің түрғын модульдерде (вагондарда) тұруын ұсыну қызметінің шарты	«КазТрансОйл» АҚ Баскармасының 2015 жыны 29 казандагы шешімі (№23 хаттама)	
«Өзенмұнайгаз» АҚ			
43.	- 2014 жылғы 18 желтоқсандағы №ЕХ 06/2015//№2768-206 көлік экспедициясы шартының №1 косымша көлісімі	«КазТрансОйл» АҚ Баскармасының 2015 жыны 29 казандагы шешімі (№23 хаттама)	
«Эмбамұнайгаз» АҚ			
44.	- 2014 жылғы 18 желтоқсандағы №ЕХ 07/2015//№2029-117 көлік экспедициясы шартының №1 косымша көлісімі	«КазТрансОйл» АҚ Баскармасының 2015 жыны 29 казандагы шешімі (№23 хаттама)	
«Өзенмұнайгаз» АҚ, «Эмбамұнайгаз» АҚ, «КазМұнайТеніз» ТМК ЖПС, «Өріктай Оперейтинг» ЖПС			
45.	- мұнай тасымалдау қызметін көрсету және көлік экспедициясы шарттары	«КазТрансОйл» АҚ Баскармасының 2015 жыны 26 карапшадагы шешімі (№25 хаттама)	
«КАЗАК ТУРИК МҰНДАЙ» ЖПС			
46.	- мұнай тасымалдау қызметін көрсету шарты және 2014 жыны 15 желтоқсандағы №ЕХ11/2015 көлік экспедициясы шартының косымша көлісімі	«КазТрансОйл» АҚ Баскармасының 2015 жылы 26 карапшадагы шешімі (№25 хаттама)	

«КМГ Кашаган Б.В.» ЖШЖК	
47.	- 2014 жылғы 30 жетександығы №ЕХ 13/2015 келік экспедициясы шарттың №1 косымша көлісімі
	«КазТрансОйл» АҚ Басқармасының 2015 жылғы 26 шешімі (№25 хаттама)

«КазМунайГаз – ондеу және маркетинг» АҚ	
48.	- Мұнай тасымдауда кызметтің ұсыну шарты «КазТрансОйл» АҚ Басқармасының 2015 жылғы 25 жетександығы шешімі (№28 хаттама)

**«Тұракты даму саласы көрсеткіштерінің тәуелсіз күәландырылуы жөніндегі «КПМГ Такс энд Эдвайзори» ЖШС
КорытЫндысы»** қосымшасы

**«Тұракты даму саласы көрсеткіштерінің тәуелсіз күәландырылуы жөніндегі «КПМГ Такс энд Эдвайзори» ЖШС
КорытЫндысы»** қосымшасы

**«Эрнст энд Янг» ЖШС тәуелсіз аудиторларының корытындысы және аудиттендірілп, шоғырландырылған
қаржылық есебі» қосымшасы**

**«Эрнст энд Янг» ЖШС тәуелсіз аудиторларының корытындысы және аудиттендірілп, шоғырландырылған
қаржылық есебі» қосымшасы**